National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

B1031c/29/2

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, MARCH 19, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 12 | SESTDIENA, 1986. GADA 22. MARTS | 36. GADS | SATURDAY, MARCH 22, 1986.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1.25 DOL.

Archibīskaps A. Lūsis tiksies ar pāvestu

Problēmas, par kuŗām jādomā

Jaunā gadā ieejot, visās latviešu ev. lut. draudzēs sācies pilnsapulču laiks, dodot ne vien ieskatu par draudžu darbību un sasniegumiem, bet arī par dažādām problēmām, kādas pēdējos gados aizvien izteiktāk vērojamas draudžu darbā.

Šai sakarībā mūsu laikraksts lūdza archibīskapa Arnolda Lūša atbildi uz zemāk minētiem jautājumiem.

Jautājums: Šā gada 26. un 27. jūnijā Romā, piedaloties pāvestam Jānim Paulam paredzētas plašākas svinības, atzīmējot 800 gadus, kas pagājuši kopš bīskapa amatā iesvētīts Zēgebergas klosteŗa mūks Meinards, kas sācis sludināt kristīgo ticību lībiešiem Ikšķiles un Salaspils apkārtnē. Ir atskanējušas balsis, kas jautā, kāpēc mēs atzīmējam šo notikumu, jo kristīgā ticība latviešu tautai taču esot uzspiesta ar uguni un zobenu. Svinībās paredzēta arī Jūsu un citu luteraņu garīdznieku piedalīšanās. Kāpēc?

Atbilde: Ar svinībām Romā gribam atzīmēt notikumu, kuŗam nozīmīga vieta ne vien mūsu baznīcas, bet arī mūsu kultūras vēsturē. Tiem, kas ārpus baznīcas un dažkārt pat naidīgi noskaņoti pret kristīgo reliģiju, šādas ateres, protams, nepatīk. Tikko par ieceri pulcēties Romā ziņas parādījās mūsu laikrakstos, protesta balsis sāka skanēt arī okupētajā Latvijā. Cīņā parādījās plašāks raksts, kas atkārtoja jau daudzreiz dzirdētās frazes par pārestībām un verdzību, ko Meinards un citi misionāri atnesuši toreiz laimīgajai latviešu tautai, kristīgo ticību tai uzspiežot ar zobenu. Es domāju, ka visiem būtu nācis laiks mazliet vairāk iepazīties ar tā laikmeta norisēm, nemēģinot notikumus kristīgā baznīcā un misijas darbā izvērtēt tagad misijas laukā un evaņģelizācijā pielietoto metožu svaros. Laiki ir mainījušies. Šodien tikai komūnisti savas mācības uzspiež ar uguni un zobenu. Baznīca to vairs nedara. Bet 12. g. simtenī viss bija citādāki. Tad misionāri, kas strādāja naidīgi noskaņotā vidē, bieži vien bija spiesti vienā rokā turēt krustu un otrā zobenu. Meinards šai ziņā bija cildens izņēmums. Viņš Kristus evaņģeliju sludināja bez zobena. Pat pilī, ko viņš lībiešiem uzcēla, viņš paturējis sev tikai vienu piekto daļu, visus pārējos nocietinājumus atstādams lībiešiem, kur tie varēja rast patvērumu, kad apkārtnē siroja gan zemgaļi, gan leiši, kas bieži cēlās pāri Daugavai.

Neesmu nekad dzirdējis, ka par pievēršanos kristīgai reliģijai būtu žēlojušies, piemēram, norvēģi vai zviedri, un darījuši to tikpat skaļi un neatlaidīgi kā daži mūsu tautieši, kristīgās reliģijas un baznīcas pretinieki.

Arī uz Norvēģiju un Zviedriju kristīgā ticība atnāca „ar zobenu". Olafs Trigvasons (995—1000), no Anglijas atgriezies, aizgāja uz Tingu (tautas vecajo sapulci) un pateica: „Vai nu jūs pieņemat kristīgo ticību vai gatavojaties cīņai ar mani."

Arī zviedru tautas kristianizēšana īsteni sākās tikai pēc tam, kad ķēniņš Inge (1090) no trimdas Gotlandē atgriezies, sakāva savus pretiniekus, kas viņu bija padzinuši, jo Upsalas Zelta templī, kur ik pa septiņiem gadiem reizi tika upurēts viens jauns cilvēks, viņš bija atteicies dzert upurēto dzīvnieku asinis...

Protams, es negribu neko noliegt, kas noticis, bet es domāju, ka mums, pagātnē raugoties, vajadzētu būt objektīvākiem un atraisīties no baznīcas vēstures norišu vērtēšanas baznīcai naidīgi noskaņotu ideoloģiju garā, kā tas notiek okupētajā Latvijā.

Par mēģinājumiem mūsu tautai, vai, labāki sakot Senlatvijas iedzīvotājiem, sludināt kristīgo ticību pirms Meinarda ierašanās, es lasīšu referātu Romā, 27. jūnija sarīkojumā.

Ar Meinarda ierašanos sākās zināms pagrieziens arī mūsu kultūras vēsturē, mūsu iekļaušanās Rietumeiropas kultūras lokā. Ar šo piederību Rietumeiropas kultūrai un tās atstātām pēdām vēl šodien lepojas mūsu tauta tēvzemē. Ja kristīgo ticību mūsu zemē būtu sludinājuši tikai no Polockas vai Novgorodas atnākušie slavu misionāri, kas jau pirms Meinarda bija uzcēluši kādas baznīcas seno vikingu tirdzniecības vietā Gersikā, tad, liekas, mēs jau sen būtu pazaudējuši savu valodu un visa mūsu vēsture būtu citādāka nekā tā šodien ir.

Tāpēc došos uz Romu, aizmirsdams mūsu konfesionālās pretišķības, lai tiktos ar pāvestu, kas zina mūsu tautas traģēdiju un lūdz Dievu, lai mūsu tauta nesalūztu pašreizējos pārbaudījumos un grūtībās.

Jautājums: Kanadā nodibināta jauna luteraņu baznīca—Lutheran Church in Canada, un tajā esot iestājusies arī Otavas, Montrealas un Sv. Andreja draudze Toronto. Vai tas radīs kādas pārmaiņas arī mūsu, latviešu draudžu līdzšinējā sadarbībā?

Atbilde: Man liekas, ka ziņa par „iestāšanos" jaunizveidotā Lutheran Church in Canada ir pārpratums. Minētās draudzes jau gadiem ilgi ir piederējušas Lutheran Church in America (L.C.A.) sinodei, un pēc jaunās baznīcas nodibināšanās tajā, liekas, automātiski „pārskaitītas" bez īpaša draudzes balsojuma. Zinu gan to, ka Otavas un Montrealas Trīsvienības draudzē ir izdarīta aptauja par izstāšanos no šīs baznīcas un pievienošanos LELBAi. Montrealas draudzē par izstāšanos nobalsojuši 86.5 proc. draudzes locekļu.

Jautājums: Ir dzirdēts norādījums, ka piederība pie vietējām baznīcām dod mums iespēju plašākai sadarbībai ne vien garīgā laukā, bet arī politiskā ziņā, vēršot vietējo baznīcu uzmanību uz mūsu tautas un baznīcas stāvokli okupētajā Latvijā.

Atbilde: Protams, šāda iespēja pastāv. Un pie sinodēm piederošās draudzes to reizēm arī izmantojušas. To ir darījusi lielā Ņujorkas draudze, Sv. Andreja draudze Toronto, Kristus draudze Mineapolē u.t.t. Bet panākumi šiem iesniegumiem nav bijuši visai lieli. Labākā gadījumā kāds aicinājums pieminēt ticības dēļ vajātos aizlūgšanās, vai sekot notikumiem Baltijas valstīs. Bet nekad un nevienā gadījumā es, diemžēl, neesmu ievērojis, ka Amerikas un Kanadas lielo luteraņu baznīcu vadītāji būtu par mūsu tautas un tēvzemes baznīcas grūtībām runājuši arī plašākā forumā, piem. Pasaules Baznīcu Apvienībā vai Luteraņu Pasaules Federācijas asamblejās. Viņi, acīm redzot, domā, ka mūsu problēma ir atrisināta un apzīmogota ar Helsinku vienošanos. Un grūti mainīt viņu prātu. Nesen, piemēram, es tikos ar Pasaules Baznīcu Apvienības ģenerālsekretāru Dr. Emilio Kastro. Nodevu viņam dažādus informācijas materiālus, ieskaitot tos, ko sagatavojusi Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība. Kastro solījās ar iesniegumiem nopietni iepazīties un apsvērt iespējas, ko darīt. Bet — neesmu no viņa neko vairāk dzirdējis. Tikai pagājušā nedēļā pienāca viņa vēstule, kuŗā tiekam aicināti arī mūsu draudzēs 16. jūnija dievkalpojumos pieminēt desmit gadus, kas apritējuši kopš Dienvidafrikas iedzimto sacelšanās Soveto. Ga-

(Turpinājums 10. lp.)

ALFREDS STINKURS BRĪVĪBĀ

22. februārī Stokholmā ieradās vēl pajauns cilvēks, ko visus pēdējos gadus tēvzemē čeka vajājusi, tiesājusi par cilvēku tiesību aizstāvēšanu. A. Stinkuram atļauts okupēto Latviju atstāt ģimeņu apvienošanas ceļā, gan ar milzu grūtībām pārvarot pēdējos sprostus. Uzņēmumā Andrejs Eglītis, A. Stinkurs Latviešu Nacionālā Fonda telpās Stokholmā.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 22. MARTS, 12. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Dadža zīmējums LA.

Viktors Kalniņš

Korupcija Padomju savienībā

27. partijas kongresa laikā viena no interesantākām runām, kaut ieturēta tīri propagandiskā stilā, bija ministru padomes priekšsēža pirmā vietnieka kādreizējā Azerbaidžānas „stiprā cilvēka" Heidara Alijeva runa. Tiesa, to viņš teica ne paša kongresa sēdē, bet žurnālistu priekšā.

Alijevs gāja tālāk par pašu Gorbačovu un runāja par problēmām, kas vēl nesen skaitījās tikpat kā aizliegtas: par valdošā slāņa privilēģijām, par korupciju un melno tirgu. Alijevs labi pazīst priekšmetu: pret melno tirgu cīnījies jau Azerbaidžānā. Tiesa gan, viss tas, gan melnais tirgus, gan korupcija, tika nosaukti par kapitālisma paliekām. Bet kas tad nezina, ka tieši padomju apstākļos viss tas pieņēma milzīgus apmērus.

Korupcija un melnais tirgus pat palīdz komūnistu režīmam eksistēt. Iedomāsimies tādu ainu, ka padomju virsotnei izdevies galīgi iznīdēt melno tirgu un korupciju. Neviena rūpnīca vai fabrika nevarētu apgādāt sevi ar izejvielām un detaļām, pilsētu apgāde ar pārtiku un visas valsts apgāde ar rūpniecības precēm izbeigtos, sāktos īstais bads. Vienīgais, kas paliktu, būtu sociālistiskā iekārta, citiem vārdiem, nekas. Protams, padomju vadītāji cīnās pret korupciju, pārlieku korupciju, bet nevar jau galīgi nozāģēt zaru, uz kā paši sēž. Turklāt korupcija demorālizē daudzus iedzīvotāju slāņus un valdošajam slānim kalpo kā preventīvs pasākums pret opozicijas veidošanos valstī.

Cīnoties pret korupciju, valsts un partijas aparāts cenšas iekarot zināmu popularitāti, veidot par sevi priekšstatu kā par cilvēkiem ar skaidru sirdsapziņu un tīrām rokām. Un būtu pilnīgi lieki runāt par pienākumu pret valsti un partiju. Ideoloģija faktiski ir mirusi. Ja komūnistiskais birokrats vairs netic ideoloģijai, ja visas šķiru cīņas formulas ir tipat svešas kā latīņu valoda tūkstošiem ticīgo katoļu viduslaikos, ko vairs runāt par pienākumu. Viņš vispirms ņems vērā tikai savas intereses un priekus, privilēģijas un savas ģimenes labklājību. Tas jau ir cinisms, jo viņš turpina lietot parasto komūnistisko vārdu krājumu: cita valoda nav iespējama. Padotie protestē arī ar korupciju, zādzībām, spekulāciju, bet morāli visos līmeņos degradē; tas ir protests, bet perversīvs. Lai cik paradoksāli tas skan, korupcija ir ne tikai sabiedrības, šajā gadījumā padomju sabiedrības, slimība, tā ir arī veselības lieciniece, jo spekulanta persona ir individuālitātes, cilvēcīgā uzvara pār scholastiskām dogmām.

Ir jau savi mocekļi un varoņi, kas aicina uz pretestību, aicina dzīvot taisnīgi, atmetot melus, bet lielākā cilvēku daļa ir opozicijā pret pastāvošo polītisko sistēmu, lietojot melus. Protams, ko cilvēki var vēl vienkāršāku izgudrot, redzot lielos melus. Alijevs, aci nepamirkšķinot, noliedz patiesību, ko zina katrs skolnieks, proti, ka augstākie partijas funkcionāri bauda visdažādākās privilēģijas, sākot ar lepniem limuzīniem un beidzot ar apsargātām vasarnīcām un apgādi no speciālajiem sadalītājiem. Viss tas notiek valstī, kur tā saucamos saimnieciskos noziegumus soda ar viduslaiku bardzību. Spekulanti, kaut arī veido tā saucamo jaunbagātnieku slāni, par vērā ņemamu faktoru, ja lieto makrosocioloģisko apzīmējumu, par pastāvīgu šķiru izveidoties nevar. Partija uzmanīgi vēro, lai viņu darbība paliek kā bijusi, nelikumīga, un to izmanto, lai laupītu viņu darbības augļus. Ja to uzskatīs par vajadzīgu, dažus arī iznīcinās. Tiesa, notiek neparedzētais — jo dziļāk partijas vīri iestrēg nelikumīgā saimnieciskā darbībā, jo vairāk savukārt korupcija un melnais tirgus saēd pašu partiju. Tas ir bīstami pašai partijai kā varas nesējai, tādēļ tagadējie partijas vadītāji izsludināja krusta gājienu pret korupciju un melno tirgu.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā kā arī spiestuvē.

Lasītāju vēstules

PILNSAPULCES DAUDZINĀJUMS

Aizvadītajos gados man bijusi izdevība saņemt apkārtrakstus vai biļetenus ne tikai no paša kolonijas organizācijām un draudzēm, bet arī no cienes. Valodas ziņā dažkārt atklājās interesanta aina, jo sevišķi tagad, kad sācies sapulču laiks. Tā nupat, saņemot kādu oficiālu paziņojumu ierasties uz sapulci, sešas reizes bija minēts vārds „pilnsapulce". Agrāk kādā biļetenā šis vārds bija variēts — sapulce, pilnsapulce, kopsapulce — trūka vienīgi ārkārtas sapulce, kaut runa bija par vienu un to pašu sapulci. Šī variācija, protams, atkārtojās dažādos biļetena rakstos, kur par šo sapulci bija rakstījuši dažādi autori. Kā īsti rakstīt? Vārds valodniekiem.

V. Zirnītis.

KĀ IR PAREIZI?

Šā gada 22. maijā apritēs 40 gadi, kopš pēdējais ešelons atstāja latviešu karavīru gūsta vietu Flandrijas līdzenumā Beļģijā. Kā tad īsti sauc šo vietu?

Kādā uzņēmumā redzams šī ciema nosaukums — Zedelgem. Mēs esam saukuši un rakstījuši visādi: Cedelgema, Cedelghema, Cedelhema, Cedelheima, Zedelgema, Zedelghema un, varbūt, vēl citādi. Vai tiešām neviens no daudzajiem tūkstošiem nezina īsto nosaukumu? Ja nu beidzot laimējas uzzināt, tad gan turēsimies pie tā.

I. Apars.

PIEBILDUMI J. NEIMAŅA RAKSTAM

Esmu strādājusi LMĢ par matēmatikas skolotāju 8 gadus, Ojārs Rozītis un Mārtiņš Būmanis ir bijuši mani skolnieki. Kā tādi, viņi man labi zināmi. Tāpēc domāju, ka J. Neimaņa kungs savā viscaur interesantā, bet personiskā rakstā „Mans sapnis nepiepildījās" (LA 1986.g. 1. febr. numurā) pievērsis pārlieku lielu uzmanību O. Rozītim un M. Būmanim, kuŗi piedalījās MLĢ ik gadus rīkotā polītiskajā seminārā. Vēstures skolotājs Andris Aukmanis (arī mans bij. skolnieks) ir gribējis savus skolniekus konfrontēt ar dažādu polītisku virzienu pārstāvjiem. Tas ir arī vēlams — taču jauniešiem jāvingrinās izprast un vērtēt šo dažādību, lai tad katrs pats varētu šķirot pelavas no graudiem. Esmu pārliecināta, ka mūsu ģimnazijas pēdējo klašu audzēkņi ir pietiekami inteliģenti, lai to spētu.

Piedalījos semināra pēdējā sanāksmē. Notika paneļa diskusijas par tematu — Ko varam darīt Latvijas labā pirmām kārtām, lai pasaule neaizmirstu Latvijas eksistenci, postu un paverdzinātību. Šajās diskusijās nedzirdēju komūnisma propagēšanu.

Paneļa locekļi bija Dace Veinberga no Toronto, Imants Gross no Zviedrijas, Mārtiņš Būmanis no Ķelnes, Ojārs Rozītis no Minsteres un Egīls Levits no Ķīles. Izņemot Daci, visi pārējie mani bijušie skolnieki.

Par šo pašu tematu MLĢ 18. novembŗa aktā runāja Imants Gross, iztirzājot daudzas praktiskas iespējas un uzsveŗot, ka sevišķi Eiropā jāattīsta intensīvāka darbība.

Vēl gribu piebilst, ka 70. gadu sākumā notikušajam „vienīgajam skolnieku streikam" nebūt nebija polītiska pamatojuma. To izraisīja ģimnazijas ārpusnieks, ar veiklu demagoģiju gribēdams iegūt personiskus panākumus.

Aina Šilde
44 Munster,
Papenbusch 69.

Elm. Dambergs

Latvja 31. mākslas parāde

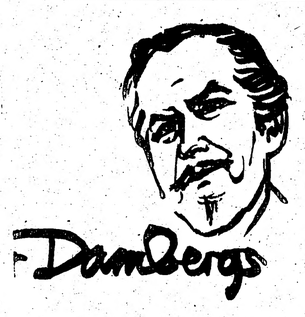

Kā gadi joņo — un katram no tiem šķiet citādi vaibsti nekā iepriekšējam! Mēs vēl klīstam tādu kā pacilātu atmiņu ēnā, atceroties 30. jubilejas izstādi, kuplo katalogu un nelaiķa Jāņa Zuntaka draudzīgo seju...

Cik krasā kontrastā nu veras šāgada Latvja gadskārtējā mākslas ražojuma skate! Neviež vairs entuziasma jausmu, sarucis arīdzan dalībnieku pulks. Izskaidrojums nav tālu meklējams — Centrā šinī pašā laikā notiek sieviešu mākslas izstāde! Vai viņas būtu paņēmušas sev līdz pozitīvo iedvesmi? Nepamatoti tomēr nāktos birdināt asaras par it kā kādu vāju, apsalušu Latvja mākslas reprezentāciju. No kritiskās perspektīvas vispārējā noskaņa, kādu rezonē 74 izstādītie darbi (piedalās 26 māksldaŗi) ir tīkama, neuzbāzīga, vilinot skatītāju uz pastaigu lēnām vīstošā Arkādijā. Grūti man piemērot vārdu ,,plaukstošā'', jo vēl niecīgs ir jauno mākslas kalpu ieplūdums Latvja barā! Ļaudis gan sajūsmināti vēro gleznas, bet jo taupīgs grozās pircēju pulciņš...

Arī izstādes katalogs padevies skops, bez illustrācijām. Priekšlapā Guna Ikona-Krūmiņa citē N. Strunkes ideālismā mērcētu mudi, ka mūsu māksliniekiem ,,ir laiks skatīt savas tautas un mūsu laikmeta traģisko seju...'' Dūšīgi vārdi, izšķiesta elpa! Vēsturē t.s. patosa meistari ir saskaitāmi uz pirkstiem! Lai nu mēs samierināmies ar laikmetīgo modicumu!

Izstādes apmeklētājam varēja būt iebildums pret darbu izkārtojumu — krustām šķērsām, ja tas sekoja kataloga datiem... Interesanti tomēr vērot, ka katram pazīstamam māksliniekam ir izveidojusies sava iesildīta nīša!

Agris Anšmits vēl vienmēr rod iedvesmi un aistētisku prieku pie dabas krūts. Viņa eļļām tīkams gleznieciskš vēriens. Saista Stumbrs zem ūdens. Brežinskis Jānis arīdzan cīnās ar reprezentātīvo pieeju. Skarboro krasts sliecas uz formu vienkāršošanu, ierobežotu paleti. Maija Pesin-Celma rāda it labu akvareļa technikas prasmi. Rīgas ielu skati imponē ar pievilcīgu un reizē sentimentālu šarmu. Nav pūļu identificēt Gundegas Cennes reljefa faktūras gleznojumus. Gandrīz kā pēc šablona tonālā nosliece ir uz mēļi zeltaino. Latviskā senatne sintezējas ar tagadni. Figūras eksistē tādā kā ideālizētā romantisma vidē. Jaušama izolācija, poētiska atmosfaira. Zīmējums kļuvis asāks, vaibsti izteiksmīgāki. Tomēr nevarētu runāt par ,,affectum vivacitate.'' Didrichsona Valža skulptūrālais eksperiments atspoguļo laika garu. Mainīgas pretrunas intimē meklēšanu pēc saknēm neo-ekspresionistu garā. Skatītājam uzdāvāta dilemma: vai tā skulptūra vai architektūra? Quo vadis?

Divus gaišus, tīkamus akvareļus gleznojusi Emma Dzeguze. Tiem kontrastā viņas vairāk populārie linogriezumi, kas strāvo ar dinamisku laukumu (gaismu—ēnu) spēli. Acs pakavējas Pie pēdējās laipas.

Akadēmiski noslīpēts, radoši rotaļīgs un viengabalains tonālā plāksnē — tāds mums izveidojies priekšstats par Eduardu Dzeni. Pūra zirgs manuprāt labi summēja mūsu dižmeistara stilu. Labus, bet nepretenciozus zīmējumus šoreiz bija devis Ēriks Dzenis. Samērā statiskai pozai viņš pratis piešķirt kustības dzirksti ar veikli virpojošu līniju! Gunas Ikonas-Krūmiņas darinājums Dzīvības režģi pievelk ar siltu toņu gammu, lirisma izjūtu. No Eižena Janiša bronzas skulptūru klāsta uzmanību saista Enerģija. Izdomas piesātināts veidojums liekas bazēts uz kādu ģeoloģijas aspektu — indiāņu folkloru. Janiša darbi ir pieblīvēti ar simboliem un prasās pēc iedziļināšanās. Lieliska techniskā puse.

Divas batikas, tvertas ar atzīstamu dekorātīvu gaumi, izstādījusi Ņina Jurševska. Vasara satur daudz pievilcīgu detaļu. Interesantā keramika Sašķelta vienība, kuŗu vieglāk apjaust nekā aprakstīt, ir meistarisks Zigfrīda Jurševska veidojums. Vai tāds kā satiras piejaukums?

Dziļdomātāja-theofilozofe Alīse Kalniņa šogad ieguva LNAK pirkšanas balvu par akriliku Astrāls skats. Viņas mākslai vijas cauri transcendentālisma dvaša. Tieksme levitēt gara telpā, bet reizē rast harmoniju ar korporeālo dabas elementu. Raksturīgi zili zaļie un dievības ilgu simbolizējošie purpura toņi. Ludviga Kalniņa skulptūra Divas pasaules uzkuļ domu vilni. Vai viena puse no mūsu globa apšķelta un otra gluda? Te skatītājam jāpalauza galva — ko skulptors simbolizējis?

Divas vitrāžas šai skatei sagādājis Adolfs Kerāns, vienā uzburdams populāras tautas teikas (dziesmas) illūziju veiklā stiklu aranžējumā. Krāsu litografija Sniegs pauž mieru. Edgara Krūmiņa Atdzimšanas stunda (akrilika un kolāža) pozē ar divkosīgumu. Radošs meistardarbs vai arī forsēts eksperiments ar nacionālu tēmu? Gleznojumam interesanta apdare. Jāpieņem — šis darbs var izraisīt debates... Atmiņas no tālās ziemeļzemes risina Valija Mērniece. Gleznojumos pulsē dzīvība, spēcīgs traktējums. Intriģē Dziesma zemei ar savu sulīgo kolorītu un triepienu.

Mums ir daudz mākslinieku, bet maz izcilu, dabisku talantu. Dzintars Mežulis iederas pie pēdējiem. Īsts makabras mistērijas meistars, nav šaubu. viņa gara dzīlēs vēl daudz noslēpumu. Vilka stunda ir āķīgs šedevrs. Daudz mistikas slēpj arī viņa fotografijas. Ita Ozola turpina vīt savus tautas teiksmu kamoliņus, ripinādama tos caur medaini zeltainām gālēm. Tā kā maķenīt aprimis spriegaino pavedienu dancis, pakļauts klusākai noskaņai. Patika Domas. Fotografs Ints Plampe parāda sevi ne tikai kā labu mākslas izpratēju, bet arīdzan veiklu kameras techniķi. Montāža Neaicinātais svešinieks tiecas uz abstrakto, te viežama mistērija, ieskauta tīkamā kolorītā. Nenogurstošais mūzas kalps, daiļkaldinātājs un ainavists Visvaldis Reinholds nebeidz fascinēt ar aizvien jaunu ideju plūsmu. Kantāte šoreiz piesaistīja manu ievērību. Meistaram ir apskaužama tonālā izjūta. Viņš kaļ dzejas no metalliem... Ilgvara Šteina grafikās tik ierastie mistiskie zemapziņas rēgi un groteskā satira šķiet te pēdējos darbos pazudusi, dodot vietu attēliem tuvāk prozaiskai ikdienai. Trimdas nasta nes tālu atspulgu no Vidberga...

Kā katru gadu, tā arī šoreiz LNAK iegādājās vienu mākslas darbu, ar to papildinot savu kollekciju, šoreiz ar Alīses Kalniņas gleznu Astrāls skats. Attēlā no kr.: LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, gleznotāja Alīse Kalniņa un kultūras nozares vadītāja I. Purva. Foto V. Plampe

Vilks Jānis pārstāv mūsu jauno audzi. Viņa eļļa Rudens, jādomā, viež vēsti par kādu traģisku notikumu — meža degšanu. Var iepīt arī allegoriju. Spēcīgs darbs ekspresionistu manierē. Apsola kaut ko vairāk nākotnē.

Valda Zobena piedalās ar diviem akvareļiem. Maigi toņēti ziedu motīvi reālistiskā uztverē. Nostalģisku ardievu garā šo 31. Latvja mākslas parādi sveic pieci nelaiķa Jāņa Zuntaka akvareļi. Tie vibrē zeltainos toņos, un vērīgs klausītājs var sadzirdēt liegu zvanu skaņas... Ars longa vita brevis est...

Izstādē piedalās arī šī raksta autors ar trim akrilikām.

Ar nožēlu jākonstatē, ka šoreiz iztrūka vairāki Latvja biedri, rēgulārie izstādītāji; to starpā: T. Ķiķauka, K. Kronbergs, K. Langenfelds, A. Nulītis, A. Strucis, D.Miezājs. Mūsu sieviešu pārstāves, protams, turēja savu selektīvu skati Centrā. Šķelšanās ir moderno laiku lāsts. Jācer, Latvis pārdzīvos šī laikmeta untumus, tāpat kā līdz šim, veidosies un dedzinās latviešu kultūras lāpu.

Sieviete — dzīves daiļotāja

Šāgada Kanadas latviešu Kultūras dienu ietvaros bija ietilpināta arī izstāde Sieviete, latviešu kultūras nesēja, kas notika no 1.—2. martam Toronto Latviešu Centrā. To atklāja mākslinieku vienības Latvis priekšsēdis Edgars Krūmiņš, kultūrvēsturiskā skatījumā īsumā minot latvietes kā garīgo rosmju veicinātājas, apkārtnes daiļotājas — veiksmīgi darbojoties gan mākslās, gan nacionāli sabiedriskos jomos. Pirmsākumi šīm tieksmēm jau senatnē, kur mūsu dainās pasaule un debess telpa atspulgo krāšņā saskaņā.

LNAK kultūras daļas vadītāja Inta Purva savukārt savas runas ievadā salīdzināja latvietes izglītības iespējas pirms simts gadiem, piemēram citējot izvilkumu no 1860. gados iespiestā dialoga Latviešu Avīzēs, kuŗā prātnieciski humoristiskā veidā iztirzā latviešu sievietes izglītības lomu nākotnē.

Izstāde bija dalīta 2 telpās. Vienā daiļamatnieces rādīja savus ražojumus, otrā varēja skatīt gleznotāju un grafiķu darbus.

Bez tam bija arī latviešu dzejnieču un prozistu grāmatu skate dzejnieces Ingrīdas Vīksnas izkārtojumā.

Mākslas skatē ar saviem darbiem piedalījās 8 latviešu gleznotājas un grafiķes: Dace Birkhāne, Gundega Cenne, Emma Dzeguze, Ņina Jurševska, Valija Mērniece, Ārija Ozola-Alksne, Ita Ozola un Guna Ikona-Krūmiņa.

Vairāki no izstādītiem darbiem bija jau agrāk redzēti.

Izsmalcināts notonējums un asprātīga, it kā nejauša, kompozicija Daces Birkhānes grafikai Putnu dancis (asējums). Tāpat Ņina Jurševska atrod arvien jaunus izteiksmes veidus krāsu kāpinājumā un salikumā savām batikām.

Patīkami vērot daudzražīgās Itas Ozolas akvareļos jūtamo progresu to mākslinieciskā izpildījumā. No I. Ozolas izstādītiem 9 akvareļiem vienu — Kur tecēji,mēnestiņš? — iegādājās LNAK savai mākslas krātuvei.

Emma Dzeguze pilnam apguvusi lino griezuma prasmi; viņas 6 grafikās spēcīgi gaismēnu pretmeti un veidolu saliedējums.

Gundegai Cennei šoreiz divas puķu studijas eļļā, klusinātā gammā — Hiacintes un Lilijas.

Gleznotājas Valijas Mērnieces ziemeļzemes vēsās toņkārtas, skarbās dabas un tās dzīvnieku/putnu eksistences tematika latviešiem jau labi pazīstama un pat iemīļota.

Pretstatā tām greznās stādu un fantastisko augu vijumu arabeskas kvēlā krāsziedā Ārijas Ozolas-Alksnes akrilikās — vērienīgi iecerētās un izpildītās.

Abas augšminētās mākslinieces izveidojušas izteikti savdabīgus, atšķirīgus gleznieciskos rokrakstus.

Guna Ikona-Krūmiņa izstādē piedalījās ar grafiku (jauktā apdarē), turpinot pasākto ciklu Mūžīgā plūsma.

Lietiskā mākslas skatē piedalījās 22 daiļamatnieces: Rita Auziņa, Mirdza Auziņa, Aija Auziņa, Laima Brūvere, Ženija Buša, Aleksandra Dzērvīte, Emma Dzeguze, Velta Dzirne, Zinta Enzeliņa, Austra Hansa, Ņina Jurševska, Velta Jansone, Valda Ķeniņa, Aldona Korma, Otīlija Mežule, Ilze Prikule, Mirdza Turke, Lilija Treimane, Dzidra Šēfere, Velta Vilsone, Ella Lapiņa, Velta Liģere.

Velgas Jansones lielu apmēru keramikas šķīvi ieguva LNAK mākslas krātuve.

Atmiņā paliek Laimas Brūveres sienas greznojumi — keramikas kvadrāti — ar ieveidotām latvisko rakstu zīmēm, pietuvojoties jau ,,īstas'' mākslas robežai.

Šinī skatē gaumīgā izkārtojumā redzējām audumus, jostas, izšuvumus, tautas tērpus, Bārtas un Zemgales lelles, rotas, ādas darbus un keramiku.

Guna Ikona

PROF. T. ĶENIŅA PIRMĀ SIMFONIJA TORONTO

Toronto Karaliskās konservātorijas jauno profesionāļu orķestris (Professional training orchestra) diriģenta Braiena Martina vadībā **trešdien, 26. martā, pl. 20 Redeemer baznīcā (Bloor un Avenue Rd. stūrī) atskaņos Tālivalža Ķeniņa 1. simfoniju.** Pārējie skaņdarbi programmā: Mocarta Prāgas simfonija, Dvoržaka Serenāde stīgām un Čaikovska 6. simfonija.

Vilis Hāzners

Draudi Latvijas nākotnei

Ieskats okupētās Latvijas dzīvē 1985. gada otrā pusgadā

(Turpinājums)

Saprotams, visas apmācības notiek krievu valodā.

Tanī šā laikā Ministru padome iecēlusi O. Kārkliņu, J. Pušmucāni un A. Eglīti par republikas agrorūpnieciskās komitejas priekšsēža vietniekiem, bet dažas dienas vēlāk (18. dec.) šādos pašos amatos iecelti A. Andžāns, V.E. Bresis, D. Ģēgers, J. Kulinčenko, J. Lapše un E. Rode.

Amats amatā galā! Visi tie ir partijas biedri, uzticības personas un pārkrievināšanas un polītikas veicinātāji!

Latvijas lauku ļaudīm būs ko turēties!

29. decembrī AP prezidijs iecēlis G. Poļanski par Latvijas PSR Valsts materiāli tehniskās apgādes komitejas priekšsēdi, aizlaiž pensijā ,,veselības stāvokļa pēc'' viņa priekšgājēju Ļ. Lubocki.

Georgijs Poļanskis dzimis 1935. g., beidzis LVU, ekonomists. Strādājis skolās, komjaunatnes un partijas darbā Krievijā. No 1960. gada Latvijā strādājis kuģu remontu rūpnīcā, bijis sākumā strādnieks, tad partijas darbā un vēlāk rūpnīcas direktors. No 1974. gada strādājis Vissavienības zivju rūpniecībā atbildīgos amatos, bet kopš 1977. gada bija Latvijas PSR Valsts materiālu tehniskās apgādes komitejas priekšsēža vietnieks, beidzot — pirmais vietnieks.

6. decembrī notika Latvijas PSR AP trešā sesija, kuŗā īpaši izskatīja budžeta jautājumus 1986. gadam. Tomēr sesijas sākumā izšķīra arī organizātoriskus jautājumus: Par LA prezidija priekšsēža vietnieku ievēlēja E. Ozolu, aizlaižot pensijā viņa ilggadējo priekšgājēju V. Blūmu.

Republikas budžetu pieņēma 2,570.311 tūkstoš rubļu ienākumos un 2.569.311 tūkstoš rubļu ienākumos un 2.569.331 tūkstoš rubļu izdevumos, atlikumā paredzot 980 tūkstoš rubļu.

Maskava gan bija noteikusi Latvijas budžetu 2.527.124 tūkstoš rubļu apmērā (ienākumos un izdevumos), bet Latvijas PSR AP, kā, ik gadus, parādīja ,,savu patstāvību'', šo skaitli grozot vai nu uz augšu vai leju. Saprotams, tam nekādas praktiskas nozīmes nav.

Latvijas militārsporta spēļu pavēlnieks ir aviācijas rezerves ģenerālmajors N. Groševs. Viņa oficiālais dienesta apzīmējums ir Republikas militārsporta spēļu Kāvi un Ērglēns pavēlnieks'. Savā 1985. gada 3. sept. pavēlē Nr.39 šis pavēlnieks cita starpā saka:

,,Jaunajā mācības gadā republikas jaunarmiešus (kā dēvē visus augšminēto mācības iestāžu audzēkņus, VH) gaida vēl sarežģītāki uzdevumi militāri patriotiskā darba tālākā pilnveidošanā...

Piedaloties Vissavienības maršā ,,Ejam revolūcionāru solī'', jums jāparāda paaugstināta interese militāro zinību apguvē, militārajās mācībās, militārtechnisko sporta veidu nodarbībās, veltījiet visas pūles, lai apgūtu noturīgas zināšanas un prasmi, veidotu augstas tikumiskās īpašības, kas nepieciešamas mūsu Dzimtenes jaunajiem aizstāvjiem!

Sākot jaunu spēļu (apmācību! VH) periodu, pavēlu:

1. Līdz 1. oktobrim izveidot jaunarmiešu vadus, vienības, bataljonus, izraudzīt komandējošo sastāvu, rīkot jaunajam papildinājumam svinīgu uzņemšanu jauarmiešu rindās, izstrādāt plānu iknedēļas ,,Jaunarmiešu dienai'' un organizēt šajās dienās mācības jaunarmiešu speciālitātes, rīkot militārsporta stafetes, sacensības GDA (Gatavs darbam un aizsardzībai, VH) kompleksa normu kārtošanā, konkursus, pārgājienus, ierindas skates un citus pasākumus, kas paredzēti Vissavienības militārsporta spēļu nolikumos.

2. Sāciet izpildīt Vissavienības spēļu pavēlnieku pavēles. Katram jaunarmiešu bataljonam mācību gada laikā jāparedz rīkot visus galvenos pasākumus saskaņā ar ,,Nolikumiem par pionieŗu Vissavienības militārsporta spēli ,,Kavi'' un ,,Nolikumiem par komjauniešu Vissavienības militārsporta spēli ,,Ērglēns''.

3. Republikas militārsporta spēļu stābam šī gada oktobrī rīkot rajonu un pilsētu stābu priekšnieku semināru.

4. Bataljonu ziņojumi par pavēles izpildi nosūtāmi rajonu un pilsētu stābiem par izveidoto jaunarmiešu bataljonu daudzumu un jaunarmiešu tajos.''

Tātad pilnīga bērnu un jauniešu sagatavošana ,,militārām spēlēm'' resp. dienestam Krievijas bruņotajos spēkos. Tāpēc nav jābrīnās, ka krieviem pašreiz ir varenākie un labāk apmācītie karavīri pasaulē!

* * *

Liela nozīme militārai sagatavošanai Latvijā ir arī militārai palīgorganizācijai DOSAAF. Republikas pēdējais šīs organizācijas CK plēnums notika Rīgā 27. decembrī. Šo organizāciju Latvijā jau ilgus gadus vada ģenerālmajors E. Evins (veclatvietis Ieviņš, VH).

Šajā plēnumā asi kritizēja mācību un sporta efektīvitāti, kuŗa Latvijā neatbilst prasībām. It sevišķi Balvu, Ludzas, Limbažu un vēl citos rajonos. Te jaunieši ļoti vāji tiekot sagatavoti kaŗa dienestam.

Saprotams, pieņēma attiecīgos lēmumus, lai visus trūkumus novērstu. Visi ,,jaunarmieši'' valkā formas tērpus. Mācības ir obligātas arī meitenēm. Tās sagatavo vairāk sanitāram dienestam.

* * *

Michails Gorbačovs Maskavā un Boriss Pugo savā ļoti īsajā darbības laikā ir paspējuši izdarīt vairāk pārmaiņu vadības aparāta nekā viņu priekšgājēji — Brežņevs un Voss — savos gandrīz 20 valdīšanos gados!

Latvijā bez tam nekad līdz šim (kopš okupācijas sākuma pirms 45 gadiem) pārvaldībā nav bijis tik daudz krievu un nekad tik daudz rūpju nav veltīts latviešu tautas pārkrievināšanai.

Viss tas uzliek latviešu tautas vadībai trimdā daudz jaunu rūpju, darbu un pienākumu.

Saimnieciskā dzīve

Tā daudz piezīmju neprasa, jo visā Pad. savienībā, tātad arī Latvijā, viņos komūnisma valdīšanas gados tā nekad nav valsts saimnieciskās prasības apmierinājusi. Statistiskos pārskatos gan ik gadus tiek uzrādītas ziņas, kas liecina par plānu izpildīšanos, kaut nav noslēpums, ka ražošanas plānus attiecīgās ministrijas vai to uzņēmumi ik gadus vai pat pusgados (par piecgades plānu nemaz nerunājot) patvarīgi samazina, lai tos varētu īstenot. Par to liecina ļoti biežās Latvijas komūnistiskās partijas plēnumi un dažādu pakāpju sēdes vai sanāksmes, kuŗos arvien izskan pārmetumi plānu neizpildītājiem un samazinātājiem.

Rūpniecība

Vislabākā liecība par rūpniecības stāvokli 1985. gadā bija tā, ka starp visām Pad. savienības pilsētām apbalvoto plānu izpildītāju starpā bija vienīgi Rīga, kaut citās padomju republikās šādu pilsētu bija vismaz pa divām. Kā zināms, Latvijā bez Rīgas, pavisam jaunas rūpniecības pilsētas, ir vēl Daugavpils, Liepāja, Jelgava, Jēkabpils un vēl citas, kuŗas prasības nav izpildījušas.

Pēc Latvijas PSR centrālās statistikas ziņām 1985. gadā līdz 20. novembrim stāvoklis Latvijā bija šāds:

Zems produkcijas piegāžu līgumsaistību izpildes līmenis ir bijis Jūrmalas pilsētas, Alūksnes, Balvu, Jelgavas, Kuldīgas, Saldus un Talsu rajonu uzņēmumos.

Produkcijas plānu tanī pašā laikā nav izpildījuši Jūrmalas pilsētas, Alūksnes, Ventspils, Kuldīgas un Saldus rajonu uzņēmumi.

Plānu tautas patēriņa preču ražošanā uz vienu darba algas fonda rubli nav izpildījuši Gulbenes, Krāslavas, Limbažu, Madonas, Preiļu un Stučkas rajoni.

Kur slēpjas neveiksmes?

Vēl arvien lielu daudzumu darbu veic ar savu laiku pārdzīvojušu fabriku vai rūpnīcu iekārtu. Ārkārtīgi gausi notiek modernizācija. Vēl arvien daudz ražo brāķu (42%!) un neejošas preces, kuŗas stāv noliktavās.

Mūždien samazina produkcijas apjomu (lai izpildītu plānu); tā, piem., 1985. gadā to bija izdarījusi viena ceturtā daļa valsts uzņēmumu! Arī plānu pag. gadā samazināja 76% uzņēmumu. Katrs sestais uzņēmums neizpildīja uzņemtās līgumsaistības. Ir ministrijas, kā piem. Vieglās rūpniecības ministrija, kur ražošanas fondu nolietojumu pakāpe sasniedz 47%. Visur pārāk zems ražošanas tehniskais līmenis.

Kaut patlaban republikā strādā tautas saimniecībā 30.000 brigāžu, kas apvieno pāri par 470.000 cilvēku, tomēr ražīgi strādā tikai viena ceturtā daļa!

Uzņēmumos ir pārāk liela mašīnu dīkstāve, piem. visos Jelgavas uzņēmumos, dažas pat līdz 50%.

Un tā Latvijas rūpniecība nespēj īstenot prasības, kādas uzliek Maskava.

Ir gan tiesa, ka sakarā ar Gorbačova nākšanu pie varas visu pārkārto uz jauniem ražošanas paņēmieniem, nomainot arī visus vecos darbu neprašas; to dara arī Latvijā, bet kad un vai būs rezultāti — to liecinās laiks. Pārmaiņas taču traucē pati komūnistiskā iekārtas!

Tā kā rūpniecība strādā vienīgi Pad. savienības vajadzībām, tad latviešu tautas intereses ar visām pārmaiņām un prasībām maz tiek skārtas, sevišķi tāpēc, ka galveno darba spēku rūpniecībā dod sveštautieši, krievi.

Lauksaimniecība

Lauksaimniecība Latvijā, salīdzinot ar neatkarības laiku, ir npilnīgi sabrukusi. Kollektīvā saimnieciskā iekārta ne vien Latvijā, bet visā Krievijā, ir izrādījusies par lauksaimniecības lielāko nelaimi, un kamēr tā pastāvēs, *lauksaimniecība atspirgt* nespēs.

Par šo postu resp. neveiksmēm liecina arī tas, ka 1985. gadā tikai trīs (no 26!) Latvijas lauksaimniecības rajoniem spēja saimnieciskās sacensībās pastāvēt resp. izpildīt plānus. Tie bija Valkas, Daugavpils un Preiļu rajoni. Kur tad paliek bagātās Zemgales un Kurzemes rajoni?

1985. gada raža Latvijas laukos uzskatāma par minimu, jo tā spēj apmierināt vietējās vajadzības tikai apmēram uz pusi.

(Turpinājums sekos)

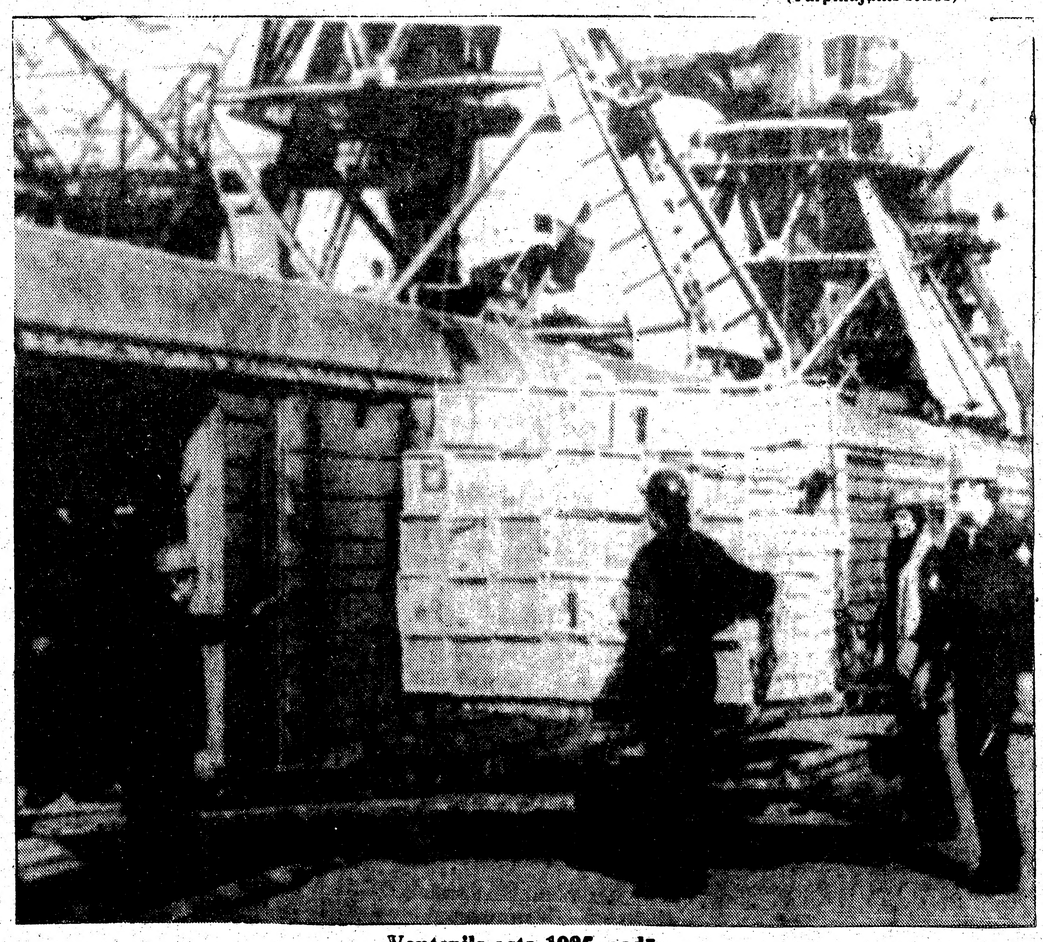

Ventspils osta 1985. gadā.

Nikolajs Seglenieks

Šāvieni Stokholmā

Piektdien, 28. februārī, mūsu mājā bija zviedru draugi. Kā tādās reizēs mēdz būt, bija jautras sarunas. Tikai pirms pusnakts sarunās ieskanējās nopietns temats — par Zviedrijas slikto ekonomisko stāvokli un par visām nelaimēm, kas piemeklējušas zemi un tautu. Vainu uzkrāvām Zviedrijas valsts ministru prezidentam Olafam Palmem, jo ar viņa nākšanu pie varas sākās visas nelaimes. Bez tam nepatīk viņa iesaistīšanās citu valstu politikā. Nepatīk arī, ka Palmes valdība piešķir milzīgus pabalstus tādām valstīm kā Vietnamai un Kubai, kā arī atbalsta dažādas radikāļu „pretestības" kustības, reizēm aizbildinoties, ka piešķirtie līdzekļi domāti kā humānitāra palīdzība. Patiesībā nav pierādījumu, kā pabalsti izlietoti.

Pulkstenis bija 20 minūtes pāri pusnaktij, kad mūsu ciemiņi devās mājās. Mēs apkopām dzīvokli, un es ieslēdzu nakts radio. Dzirdēju no kāda ziņojuma pēdējos vārdus— it kā Palme nošauts. Paziņojumam sekoja nopietna mūzika, kas parasti nemēdz būt naktī. Tā kā zviedru radio bieži pārraidīja bezgaumīgu, banālu satiru par politiķiem, tad nogaidījām solīto ziņu atkārtojumu. Pēc minūtēm desmit atkārtoja ziņojumu, ka valsts ministrs Olafs Palme ar dzīvesbiedri apmeklējis kino, pēc kino ceļā uz mājām pilsētas centrā no muguras nošauts ar diviem šāvieniem. Tas bija šoks!

O. Palme bija kontroversāla personība ar demagoga noslieci, kas uz nepatīkamiem jautājumiem izvairījās teikt — jā vai nē, bet atbildēja ar tik sarežģītiem vārdiem un teikumiem, ka saturs bija neizprotams. Sev nevēlamus politiķus viņš nonievāja un izsmēja. Sociāldemokrati Palmi dievināja, bet pārējos atbaidīja.

O. Palme bija ļoti apdāvināts. Beidzis Ohaio kolledžu ASV ar Bachelor of Arts gradu 1948. gadā un ir jur. kand. 1951. gadā. Viņš pārzināja zviedru, vācu, angļu, franču un spāņu valodu, un zināja arī latviešu valodas vārdus un izteicienus. Palme nebija latviešu draugs.

1982. gada pavasarī piecās zviedru avīzēs bija publicēta O. Palmes intervija, kas sacēla sašutumu latviešu saimē Zviedrijā. Palme stāstīja:

„Esmu dzimis 1927. gadā Stokholmā. Mans tēvs mira, kad man bija septiņi gadi. Mana māte dzimusi Latvijā, un manas mātes vecāki tur dzīvoja ļoti tālu uz laukiem. Viņiem piederēja lauku īpašums, kas nebija lielāks kā viena māja, un mazs zemes gabals, kuŗu izrentēja. Tur es mēdzu ciemoties vasarās."

Palme pastāsta kādu atmiņu no trīsdesmitajiem gadiem Latvijā:

"Es biju Latvijā, kad diktātors Ulmanis pēc valsts apvērsuma pārņēma varu. Man bija aklās zarnas iekaisums, un bija jāmeklē ārsta palīdzība. Mana vecmāmiņa sameklēja četras tantes ar resnām ciskām un zirgu, kas vilka garus, no dēļiem gatavotus ratus. Tur visas četras tantes sēdēja blakus rindā. Es gulēju un šūpojos uz viņu ciskām. Tā lēni nonācām tuvākā pilsētā. No turienes grabošā ambulancē mani pārveda uz Rīgu, kur mani operēja.

Ulmanis bija izdarījis valsts apvērsumu, tāpēc ārpus slimnīcas pulksten divpadsmitos maršēja viņa karavīri. Karavīru lāčošanu es pārdzīvoju kā kaut ko draudīgu, kas man iedvesa bailes. Vēl šodien es atceros savas pārdomas par to, ko nozīmē diktātūra. Agrā bērnībā es ieguvu iespaidu par nabadzību. Toreiz Latvijas laukos bija šausmīga nabadzība. Laukstrādniekiem nebija naudas, lai nopirktu pat zeķes, tāpēc kājas tina grīdlupatās un uz tām uzsēja kaut ko līdzīgu sandalēm. Visu nedēļu laukstrādnieki strādāja ārkārtīgi smagu darbu, un nedēļu nobeidzot tie pamatīgi piedzērās.

Bērnībā vasarā es dzīvoju arī pie tēva māsas Zviedrijā. Tur es spēlējos ar laukstrādnieku bērniem, tāpat kā es to biju darījis Latvijā. Zviedru laukstrādnieku dzīve bija daudz labāka nekā latviešu laukstrādniekiem. Viņiem un viņu bērniem dzīve arī nebija viegla, bet tie bija mani draugi.

Jau bērnībā es reaģēju pret virskundzību, pazemojošu un reizēm nicinošu nostāju pret saviem apakšniekiem. Citu cilvēku pazemošana bija izšķirīga manai politiskai nostājai, tāpēc es kļuvu sociāldemokrats.

Bērnībā es bieži slimoju. Man bija tuberkuloze un roze, kuŗas es laikam saķēru no Latvijas piena. Es bieži gulēju slims, vairākus gadus. Slimības gultā es iemācījos lasīt jau kā trīsgadnieks. Mana māte strādāja Stokholmā. Man bija desmit gadu, kad mani ievietoja Sigtunas internāta skolā. Jau bērnībā es iemācījos valodas. Tā ar savu māti sarunājos vāciski, un zviedriski runāju ar savu brāli un māsu. Kad gulēju slims, man bija kopēja francūziete, no viņas iemācījos franciski. Četru gadu vecumā es runāju trīs valodas.

Mana bērnības vide daļēji bija politiska ar dažādiem uzskatiem. Mana tēva brālēns Ernests fon Borns bija zviedru tautas partijas priekšnieks, iekšlietu ministrs un Somijas valsts ministrs. R. Palme-Dutt nodibināja Indijas komūnistu partiju un izdeva žurnālu angļu valodā, kuŗā apskatīja komūnisma teorētiskos jautājumus. Viņš mira nesen, un par viņu bija ievietots nekrologs Pravdas pirmajā lappusē. Beidzu ģimnaziju un sāku strādāt par sporta žurnālistu. Dažus gadus vēlāk devos uz Ameriku. Tur strādāju smagi, lai vienā gadā noliktu gala eksāmenu, pēc tam apbraukāju 34 pavalstis, un Ameriku iepazinu ‚no apakšas' ".

Toreiz LNF darbinieks Ernests Strazdiņš nosūtīja vēstules visām piecām avīžu redakcijām un personiski arī O. Palmem ar šādu saturu:

„Izlasot interviju ar O. Palmi, lūdzu ievietot manus paskaidrojumus pie intervijas. Vispirms O. Palme apraksta, ka toreiz Latvijā uz laukiem bijusi liela nabadzība, Tiesa, mēs toreiz nebijām bagāti, jo 1. Pasaules karš bija izpostījis visu mūsu zemi. Tā kā O. Palme toreiz dzīvoja bezrūpīga virsslāņa dzīves veidu, tad redzētais krasāk palicis atmiņā. Vienu gan O. Palme aizmirsis: paskatīties, kā tai pašā laikā no kara neizpostītā Zviedrijā dzīvoja laukstrādnieki, piemēram, Smolandē. Vai tur nebija vēl sliktāki apstākļi?

Šī nabadzīgā Latvija jau 1919. gadā izdeva likumu par muižu zemju sadalīšanu bezzemniekiem. Toreiz muižām piederēja 48,1 proc. no Latvijas zemes. Īpašnieki bija cittautieši — dižciltīgo piederīgie.

1922. gadā Latvijas valdība izdeva likumu par 8 stundu darba laiku rūpniecības strādniekiem un 6 stundas — ierēdņiem. 1922. gadā noteica arī divas nedēļas samaksātu atvaļinājumu rūpniecības strādniekiem. 1939. gadā pieņēma likumu par divu nedēļu atvaļinājumu laukstrādniekiem. Piezīmējams, ka līdz 1940. gadam pastāvēja noteikums, ka katrs laukstrādnieks katru mēnesi varēja saņemt vienu samaksātu brīvdienu. Sākot ar 1927. gadu, visi strādājošie bija apdrošināti nelaimes gadījumos un saslimstot ar kādu arodslimību.

Vai O. Palmes kungs zina, ka Latvijā jau 1930. gadā nodibināja veselības apdrošinājumus slimo kasēs visiem rūpniecības strādniekiem un ierēdņiem, ka, sākot ar 1936. gadu bija bezmaksas slimnīcas, acenes un zobu ārstniecība un — zāles aptiekās par pazeminātu maksu? Slimošanas laikā saņēma 2/3 no algas. Vēl bija daudzbērnu piemaksas, pusdienas tautskolās, stipendijas mazturīgiem. Kā viena tik nabadzīga valsts varēja visu pieminēto atļauties?

Par K. Ulmaņa „diktātora" gadiem O. Palmes kungs spriež pēc tā, ko dzirdējis, guļot slimības gultā, klausoties ārpusē. Tā nebija „K. Ulmaņa parādes vienība", bet gan karavīru vienība, kas sastāvēja no parastiem karavīriem, kuŗus ik gadus iesauca karaklausībā. Viņi nemaršēja, lai traucētu O. Palmi slimības gultā. Tā bija sena tradicija, ka pulksten divpadsmitos karavīri izgāja sardžu maiņā. Sākot ar 1935. gadu, mainīja goda sardzi arī pie Brīvības pieminekļa Rīgas centrā. Tas pats notiek Stokholmā vēl šodien ar sardzes maiņu pie karaļa pils.

Negribu apstrīdēt, ka K. Ulmanis pēdējā Latvijas patstāvības laikā vadīja valsti vienā personā. Bet atcerēsimies, ka K. Ulmanis, pārņemot varu (1934.g.) savā gādībā, sešus gadus neizlēja neviena asins piliena. O. Palmes uzskats par diktātūru man nav saprotams. Visiem vēl atmiņā, ka O. Palme kā valstsvīrs gāja plecu pie pleca ar Ziemeļvietnamas valdības pārstāvjiem demonstrācijās. Ir zināms, ka šīs valsts režīms ir noslepkavojis desmitiem tūkstošu nevainīgu cilvēku.

Ir savādi, ka O. Palme, būdams vēl bērns — piecu, sešu, septiņu gadu vecumā, spējis vērtēt Latvijas nabadzību. Ja tā runā politiska persona par vienu savu kaimiņzemi un tautu, tas ir apvainojums visiem tiem, kam Latvija ir dzimtene un tēvzeme. Tas nedara godu valstsvīram O. Palmem.

Vēl piebilstami daži vārdi par „lupatām un sandalēm". Tās nebija lupatas, kuŗās tina kājas, bet pēc mēra audekla drēbju gabali, ko lietoja pie īpatnēja apava, kuŗu latviski sauca par „pastalām". Tāds apavu veids ir tikai Baltijas valstīs. Tas ir ērts un praktisks uz laukiem. Ir pieminamas arī koka tupeles, kuŗas lietoja Latvijā uz laukiem, ieejot kūtīs. Šāds apavs šodien ir ļoti izplatīts visā Zviedrijā. Vai tāpēc zviedru tautu sauksim par nabadzīgu?

Man un maniem tautiešiem nav iespējams oficiāli protestēt, jo mūsu zeme ir okupēta. Vienu gan varu sacīt, ka O. Palmes kungs ir izdarījis savai partijai sliktu „pakalpojumu". Visi, kas lasījuši interviju zviedru laikrakstos (un kas bija pārdrukāta latviešu trimdas presē), nākošās vēlēšanās nebalsos par zviedru darba partiju. Tas būs gan tikai mazs adatas dūriens, jo mūsu skaits Zviedrijā nav liels, bet tomēr var sanākt pāris tūkstoš balsu, ko tagad atdos pilsoniskām partijām."

Divi laikraksti bija ievietojuši E. Strazdiņa rakstu, viena avīze atsūtīja atbildi, ka telpu trūkuma dēļ rakstu neievietos. Divas nelikās zinis, arī O.Palme neatbildēja.

Pirms atentāta Svenska Dagbladet bija divi lasītāji iesūtījuši vēstules, kas publicētas avīzē. Vienā virsraksts: „Jāapkaro terrorisms", kuŗā rakstīts, ka līdz šim Zviedrija bijusi pasargāta no terroristiem, bet nākotnē ir jādara kaut kas, lai zemi pasargātu no atentātiem un terrora aktiem. Otrā vēstulē virsraksts: „Mēs atbalstām terroristus". Rakstā aprādīts, ka Gēteborgas pilsētā rīkots mākslinieku koncerts līdzekļu vākšanai pret aparteida politiku Dienvidafrikā, kuŗā piedalījies O. Palme; ieņemts 5,5 milj. kronu. Zviedrijas valdība dāvājusi 5 milj. kronu. Rakstītājs uzskata, ka šāda līdzekļu vākšana ir terrorisma veicināšana pasaulē.

Patlaban visa Zviedrija nododas terrorista ķeršanā. Policijai ieplūst ziņas no visas Zviedrijas, kur redzētas aizdomās turētas vai slepkavam līdzīgas personas. 300 policijas darbinieki ir tieši iesaistīti Palmes slepkavas meklēšanā. Lielās politiskās slepkavības reti kad noskaidrotas. Līdz šai dienai nenoskaidrotas ir prezidentu Linkolna un Kenedija slepkavības.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBA
LATVIAN CREDIT UNION

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

saviem biedriem piedāvā

ATRAKTĪVAS AIZDEVUMU LIKMES

Atklāta pirmā hipotēka līdz 150.000	11.00%
Otra hipotēka	12.75%

Jūs varat izvēlēties aizdevuma nomaksas veidu: ik mēnesi, ik pārnedēļu, ik nedēļu ar iespējamību ievērojami samazināt augļu izdevumus.

Jaunu automobiļu iegādei	12.75%
Personīgi aizdevumi	13.00%
Speciāli aizdevumi (contract loans and overdraft protection)	15.00%

Imantojiet šo iespējamību, jo par kreditkartēm jūs maksājat 24% un bankās par overdraft protection 21%. Tuvāka informācija par šo pakalpojumu saņemama Latviešu Kreditsabiedrībā.

PĀRRUNĀJIET SAVAS VAJADZĪBAS AR MŪSU AIZDEVUMU SPECIĀLISTU V. VALTERI, ZVANOT 922-2551.

Likmes var mainīties bez iepriekšējas izziņošanas.

TORONTO OFFICE · TORONTO OFFICE · HAMILTON OFFICE · LONDON OFFICE

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(12. turpinājums)

Dienu iepriekš te strādājis Saltas vairuma tirgotāja Hafi ceļojošais tirdzniecības aģents un adatas piedāvājis par astoņpadsmit peso duci. Daži veikalnieki šķendējas, ka ļāvuši tik lielus pasūtinājumus pierakstīt. Žēl zemē nosviestas naudas. Bet pārāk dusmīgi vecā araba klienti nav. Kurš gan bez vainas, un lai otram mestu pirmo akmeni? Arī svētā pravieša Muhameda ticība māca aizmirst un piedot. Tagad nekas vairs nav labojams. Tirgotāja goda vārdu nevar ņemt atpakaļ tikai tādēļ, ka pēc tam nāk otrs un to pašu preci sola lētāk. Cena nav vienīgais un galvenais pārdošanas arguments.

Pusseptiņos vakarā ar motorvāģi braucu atpakaļ uz Saltu. Vilcienā iekāpj un izkāpj daudz pasažieru, tā ka brīžiem visiem neiznāk sēdvietas un dažiem jāstāv kājās. Kāds ciems lielu tabakas plantāciju vidū saucas Periko un nākamais Monteriko. Šai apvidū vairākās vietās kalnu pakājē rinda augstu mūra celtņu kā milzīgi šķūņi bez logiem, un gar to slīpo jumtu šķorēm kūp balti dūmi. Tur kaltē tabaku. Vietām redz arī bezgalīgās taisnās rindās sastādītus citronu, mandarīnu un apelsīnu kokus. Reizēm pagaļā vagonu rinda drāžas lejup pa slīpo kalnu ieleju ar gandrīz pārāk lielu ātrumu. Asajos sliežu līkumos daži pasažieru rokas bagāžas saiņi krīt zemē no plauktiem.

Guemes piestātnē jāpārsēžas citā vilcienā. Tam priekšā aizjūgta pavisam veca un čābīga lokomotīve. Sākot ar vakardienu, dzelzceļu tarifs par trīsdesmit procentiem augstāks. Ja daudz jāceļo, šī starpība krietni kož makā. Dzīves ritma ziņā liela atšķirība starp Buenosairesu un tālajām ziemeļu provincēm. Te ļaudis pacietīgi un gandrīz nepazīst steigu. Kaut šis pats vilciens, kuŗā esam iekāpuši — tas lēni izpukšķina laukā no piestānes un ilgi stāv uz vietas, tad izpūš baltu garaiņu mākoni un lēni kā gliemezis gabalu pa gabalam brauc tālāk. Starp milzīgiem kandelabru kaktusiem, kas kā smaili stabi slejas pret debesīm, satumst nakts. Konduktoru nekur nevar atrast. Neviens nekā nezina par ilgās kavēšanās iemesliem. Daži lauksaimnieki noraizējušies, ka jāpaliek bez vakariņām, jo sastāvam nav piekabināts restorāna vagons.

Kādā vietā, kur atkal krietnu stundu nīkstam, dzelzceļa malā vientulīgs rančo. Logam nav stiklu, bet koka klape, kuŗa stāv atvērta. Iekšā deg petrolejas gāzes lākturis, kas spilgti apgaismo kailas, apkvēpušas sienas. Divi vīri sēž pie koka galda, un kāds sieviškis lūr gar loga stenderi. Tad jaunākais no vīriem pieceļas un sāk, savādi rokas pa gaisu plātīdams, dejot gaismas lokā. Brīdi vēlāk viņš vaibstās un krata dūres. Liekas, ka ir piedzēries vai vājprātīgs. Atkal lokomotīve sakustas un pavelk vagonu rindu dažus simtus metru tālāk. Apgaismotais loga četrstūris ar dīvaino ākstu pazūd skatam.

Man blakus kāds tumšmatains iezemiešu jauneklis jau kuŗo reizi nepacietīgi skatās masīvā zelta rokas pulkstenī. Viņš nervozi smēķē importētas ziemeļamerikāņu cigaretes, katru nākošo aizdedzinādams pie iepriekšējās ogles.

Droši vien norunāta satikšanās ar brūti? — es, valodas uzsākdams, smejos.

No, seņor! ciemos pie līgavas iet ceturtdienās. Šodien trešdiena. Varbūt neesat arģentīnietis, ka nepazīstat šejienes tradicijas?

Es apstiprinot pamāju.

— Pirmo reizi šai pusē?

— Si!

Te mūsu dialogs pārtrūkst. Būtu ļoti nepieklājīgi svešam cilvēkam uzplīties ar vēl tālākiem jautājumiem.

Kāds tumši zilā dzelzceļnieka formā tērpts seņors, kas nepārtraukti zelē koku, no balta audekla maisiņa visiem, kas vien to vēlas, piedāvā zaļas, kaltētas kokas lapas. Arī es, ziņkārības dzīts, paņemu dažas nedaudzas. Iezemieši apgalvo, ka koka esot labākais līdzeklis pret pūnas kaiti, nogurumu, miegu, slāpēm un izsalkumu. Drīz man nepatikā jāsaviebjas un jāizliecas laukā pa atvērto vagona logu, lai paraudzītos uz tumsā tīto ainavu... Smalki sakošļātā masa ir rūgtāka nekā vērmeles vai alkšņu miza...

— Ui! Tūkstoš reizes piedodiet! Es nezināju, ka jūs neprotat kokošanu — mans ceļabiedrs atvainojas. — Lapas nedrīkst košļāt. Tās vajag turēt mutē un pastāvīgi miekšķēt siekalās. Redziet! — viņš uzmanīgi ar pirkstu galiem no mutes kaktiņa izņem plakanu kokas lapu šķipsnu, viegli apkaisa ar baltu pulveri un zelēšanu turpina.

— Kas tas par pulveri? — es vēlos zināt.

— Sodas bikarbonāts. Veicina siekalu dziedzeŗu darbību.

Mēģinu vēlreiz. Bet tā kā neesmu pieradis pie šādas slienu rīšanas, tad man ātri nogurst apakšžoklis un rodas pārliecība, ka no manis īsts kokotājs nekad neiznāks. Nejūtu arī nekādu šīs tālu izslavētās baudvielas iedarbību.

Izrādās, ka dzelzceļnieks un dižais smēķētājs man blakus ir labi un veci paziņas, jo bieži, reizē uz šo pusi braukdami, jau agrāk neskaitāmas reizes sastapušies.

—Nu! Vai tad atkal uz krievietes Marijas māju? — vīrs zilajā formā jautā un zīmīgi piemiedz labo aci.

— Kur tad citur?! — jauneklis atbild ar pretjautājumu.

Abi šķelmīgi smejas.

— Tikai šoreiz... Caramba! Nezin, vai tikšu laikā? Visas košākās meitenes būs aizņemtas ar citiem...

— Bueno! Paciencia! Maņana! — es no savas puses piemetinu visur dzirdēto iezemiešu universālteicienu, kas vienmēr labi iederas šādā kopsakarā.

— Ai! Jūs neko nesaprotat! Jaunais cilvēks ar nepacietības pilnu piktumu mani pārtrauc. — Rīt man noteikti jābūt atpakaļ mājās... Ceturtdiena! Jāiet ciemos pie līgavas...

Man jāatzīstas, ka patiesi neko nesaprotu no šī stāsta. No agriem puikas gadiem atmiņā palikusi kāda Gaujas plostnieku dziesma, kas sākās ar vārdiem:

Valmierā bij tāda māja,
Kas ar ūdens spēku gāja.

Vēlāk kaŗa laikos, kopā ar citiem kanakiem klejojot pa Hamburgas Rēperbāni, gadījās redzēt kādu šauru ieliņu, kas abos galos no ārpuses bija skatam aizsprostota ar sevišķu aizsargžogu, virs kuŗa rēgojās uzraksts: Jauniešiem ieeja aizliegta. Bet jūrnieki, civīlisti un zaldāti šo līkumaino eju meklēja kā trani bišu stropa skreju, kur smaržo pēc medus. Šīs nakts ceļa biedru valodās klausoties, rodas nojauta, ka krievietes Marijas mājai Saltā varētu būt kāda līdzība ar Valmieras ,,ūdensspēku'' un Vācijas dižās ostas pilsētas dažām īpatnībām... Abi iezemieši sajūsminăti, ka esmu ceļotājs, kas visādus eksotisko sveszemju brīnumus redzējis un ar kuŗu tādēļ var prātīgi aprunāties. Pārliecinājies, ka neviens svešs mūsu sarunā neklausās, jauneklis vaļsirdīgi paskaidro:

— Ar līgavu cerējos jau sešus gadus. Tiekamies ceturtdienu un sestdienu vakaros. Bet ne mirkli mūs neatstāj vienus... Tā sena tradicija un nerakstīts likums, ka brūtes jaunākai māšelei vai kādai tantei vienmēr jābūt tuvumā, lai katru vārdu dzirdētu, lai katru kustību novērotu. Šausmīgi! Ne? Pats sapratīsit, ka šāda situācija rada neizturamu nervu spriegumu... Kas zina? Varbūt ar laiku tas veselībai kaitīgs? Tādēļ — drošs paliek drošs — lai asiņu trauksme neiekāptu galvā un neaptumšotu prāta skaidrību, daudzi jaunekļi — tādu iemeslu dēļ, par kuŗiem pirms kāzām nevar runāt ar līgavu — brauc uz Saltu. Tur krievietes Marijas mājā viņus sagaida jaunas, daiļas un dāsnas meitenes...

— Ha! Jūs nemaz nevarat iedomāties, cik cēlas ir šīs seņoritas! — dzelzceļnieks kokas lapu gremokli no viena apakšlūpas kaktiņa otrā pārvietodams, piebilst. — Krieviete Marija, kas kādreiz esot bijusi Krievijas ķeizarienes galma dāma, viņām iemācījusi vissmalkākās manieres un pavisam izsmalcinātu galminieku uzvešanos. Ja jums nav žēl izdot piecdesmit pezos, aizejiet un pārliecinieties pats...

— Epā! Nu jūs, seņor, man stāstāt niekus! — es strīdos pretim. — Husticiālistu valstī Arģentīnā balto verdzeņu tirdzniecība vairs nepastāv. Slēgti visi ,,bordeļi'' un citas ,,labās mājas''. Ar Evitas gādību prostitūcijas apkaŗošanai izdoti speciāli likumi.

— No, no, no! — abi iezemieši protestē. — Bordeļi! Prostitūcija! Un kā jūs vēl teicāt? A! Pareizi! Balto verdzeņu tirdzniecība... Ha, ha! — dzelzceļnieks smejas. — Vai uz krievietes Marijas māju maz tādus neglītus apzīmējumus var attiecināt?

— Nepavisam nevar! — apstiprina jauneklis. — Krieviete Marija savām meitenēm, kuŗu tur ir vai piecdesmit, iemāca arī smalkus rokdarbus strādāt, darīt visus mājturības darbus un, ja kādai patikšana uz svešām valodām, arī franciski runāt.

(Turpinājums sekos)

VADONIS— PAVADONIS

8. Latviešu dziesmu svētkos Kanadā, kā jau iepriekšējos, būs pērkams Vadonis, kur būs atrodama svētku norises vēsturiska dokumentācija ar idejiskiem rakstiem, programmu piezīmēm un programmu izpildītāju foto attēliem. Vadonis būs 8 1/8 collu x 10 7/8 collu izdevums, ar Latvijas karoga sarkanās krāsas vākiem. Vāku grezno mākslinieka Ērika Dzeņa zīmējums. Redaktores pienākumus veic Māra Ķeniņa.

Šinīs svētkos pirmo reizi parādīsies Pavadonis, kur būs atrodama informācija par oficiālo sarīkojumu norisi, vietām un laikiem, par neoficiālajiem un privātajiem sarīkojumiem, par interesantām tūrisma vietām. Rokas grāmatā paredzēta arī orientācijas informācija par Toronto: kartes, paskaidrojumi, kā lietāt publiskos satiksmes līdzekļus u.c. Pavadonis būs ērti novietojams uzvalka svārku kabatā vai rokassomā. Redaktore Zīle Zichmane un sludinājumu daļas vadītājs Andris Liepiņš nesen sasauca kopēju sēdi darba saskaņošanai.

8. Latviešu dziesmu svētkos Kanadā izdevumam Vadonis līdzi nāks Pavadonis: kabatas formāta ziņnesis. Ideju jau izmēģinājuši igauņi savā pasaules festivālā Esto '84 Toronto pilsētā, Kanadā, ar lielu tautas piekrišanu.

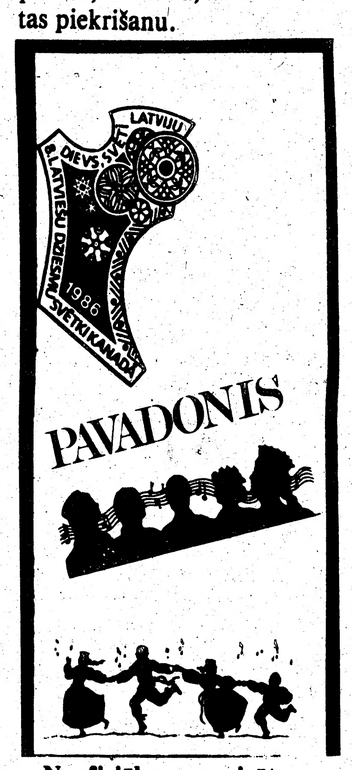

Neoficiālos un privātos sarīkojumus iespiešanai Pavadonī lūdz pieteikt līdz 1. aprīlim Lindai Lazdai, zvanot pa dienu 291-8421 ext. 257 vai rakstot uz adresi: 1434 Bayview Avenue, Apt. B, Toronto, Ontario, Canada M4G 3B3. Sludinājumus lūdz pieteikt līdz 1. aprīlim Zintai Briedei, zvanot vakaros (416) 461-3408 vai rakstot uz šādu adresi: 254 Bain Avenue, Toronto, Ontario, Canada M4K 1G3.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Piemiņas dievkalpojumā Toronto

Pulkveža Oskara Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojumu 2. marta vakarā Sv. Jāņa baznīcā ievadīja ar Anitas Rundānes ērģeļu priekšspēli un korporāciju karogu ienešanu. Gājiena priekšgalā bija archibīskaps A. Lūsis ar māc. Fr. Kristbergu un māc. A. Celmu Sekoja Toronto korporāciju kopas prezidijs ar senioru A. Bernšteinu un vicesen. M. Lorbergu un sekr. O. Bernavu. Kopas karogu nesa L. Grīnbergs. Sekoja korporāciju prezidiji vecākuma kārtībā.

Sākuma liturģiju vadīja Sv. Jāņa draudzes māc. Fr. Kristbergs ar Austrumu ev. lut. draudzes māc. A.Celmu. Vīru koris Kalvis sava mūzikālā vad. Juŗa Dzeguzes vadībā dziedāja Es kaŗā aiziedams. Svētrunu — Varoņus pieminot — teica māc. A. Kristbergs. Anita Rundāne spēlēja prelūdiju Svēti, Kungs, un sargi!

Kalvis dziedāja Integer Vitae.

Archibīskaps Arnolds Lūsis beigu liturģijā runāja par tematu — Atļauj, Dievs, griezties pie Tevis, pieminot varoņus, bez kuŗiem nebūtu brīvas Latvijas, kā īpašu piemēru minot pulkv. Kalpaku un citus brīvības cīnītājus.

Noslēgumā baznīcēni dziedāja Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils un archibīskapa aicinājumā Dievs, svētī Latviju.

Dievkalpojumā bija klāt arī pulkv. O. Kalpaka bataljona valdes priekšs. Kārlis Tannis un kalpakietis vltn. Pēteris Ikšelis.

Svētdienas pēcpusdienā Toronto Korporāciju kopas prezidijs ar senioru A. Bernšteinu nolika ziedus Jorkas kapos pie mūžībā aizsaukto kalpakiešu E. Remkes un P. Dreimaņa atdusas vietām. Sekoja ziedu un vainagu nolikšana pie prezidenta Kārļa Ulmaņa pieminekļa, kur klāt bija arī Toronto DV nod. priekšs. Z. Akots, Kaŗa invalidu apv. priekšn. vltn. A. Eglītis, virsnieku apv. priekšn. vltn. E. Ozoliņš un Dzelzs krusta savienības pārst. E. Treilons.

O. K.

Toronto Jorkas kapos piemin mirušos cīnītājus. No kr.: korp. kopas sen. A. Bernšteins, kapt. J. Jakāns, korp. kopas sekr. O. Bernaus, kalpakietis K. Tannis, žurnālists O.Kļavenieks, Dzelzkrusta sav. pārstāvis E. Treilons, virsn. apv. priekšn. E. Ozoliņš, korpor. kopas vicesen. M. Lorbergs un DV Toronto nod. priekšn. A. Akots.— Foto K.J. Tannis.

Akadēmiskās lekcijas vairo latviskās zināšanas

TLTA LATVISKO ZINĀŠANU SEMINĀRS BEIDZ SEZONU

Toronto Latviešu Tautas Augstskolas Latvisko zināšanu seminārs otro pusgadu beidza 9. martā Latviešu Namā ar prof. Aleksandra Dreimaņa referātu un labvēļu pusdienām. Referents bija ieradies no Londonas, Ont. un ar viņu klausītājus iepazīstināja Anda Sprūdža, kas arī semināru vadīja.

Prof. A. Dreimanis saistošā stāstījumā apskatīja Latvijas dabas un vēstures pieminekļu saglabāšanu un aizsardzību, papildinot ar slīdītēm. Dabas pieminekļi Latvijā ir koki, parki, birzes, senie upurēšanas akmeņi, svētavoti, pilskalni u.d.c. Neskarta daba saglabājusies Morica salā Usmas ezerā, Slīteres mežs pie Dundagas un citi dabas pieminekļi. Grūtāk savākt vēsturiskos pieminekļus, un par tiem ir mazāk ziņu.

Profesors pakavējās arī pie kultūras un dabas pieminekļu saglabāšanas likumiem, kas izdoti 1921. gadā, kad Pieminekļu valde savā aizsardzībā pārņēmusi ap 1400 vēsturisku un kultūras pieminekļu, kādi bija arī visi Latvijas pilskalni. Pieminekļu valde savākusi 80.000 dažādu objektu un vecu, lielu koku sarakstu. Izveidoja brīvdabas mūzeju pie Juglas. Līdz 1945. gadam tur atradās jau 37 vecās ēkas, kas liecināja par latviešu zemnieku darbu un sētu. Bija savākts arī daudz senlietu, bet kaŗa laikā izlaupītas, daudzas vecās latvju sētas gājušas bojā. Pēc tagadējām ziņām Brīvdabas mūzejā atrodoties 80 ēku. Aizsargājamo koku ir ap 1400, no tiem lielākais un varenākais ir Kaņepu ozols Valkas apriņķī. Pavisam apzināti kādi 180 dižozoli. Aizsargājamos parkos iekļauti arī vairāki vecie muižu parki ar daudziem svešzemju kokiem, ko agrākie īpašnieki atveduši un iedēstījuši. Kaŗa un pirmajos pēckaŗa gados cietuši arī dabas pieminekļi, pazudis arī Staburags, kas applūdināts. 1968. gadā izdots jauns dabas aizsardzības likums. Tā aizsargājama ir Salacas upe ar Eņģeļu alu, Abavas un Ventas ieleja līdz Rumbai. 1972. gadā izveidots Gaujas parks no Murjāniem līdz Valmierai. Vēl aizsargājami 5 dabas un 173 citi parki, 1400 koku un 130 augu sugas. No aizsargājamiem savvaļas dzīvniekiem ir 120, to vidū melnais stārķis, pūces, gulbji u.c., kuŗus aizliegts medīt. Minēti 3200 kultūras pieminekļi. Kāda poļu grupa strādājot Vecrīgā pie seno vēsturisko ēku atjaunošanas. Daudz Latvijas atbrīvošanas pieminekļu tagad vairs nav.

Visu stāstījumu labi papildināja slīdīšu izrāde un attiecīgo vietu parādīšana uz Latvijas kartes. Plānots arī Zemgales parks no Dobeles līdz Jelgavai.

Referāta ievadījumā visi nodziedāja Ozoliņi, zemzarīti, dziesmu vadot Ed.Pētersonam.

Pēc referāta visi pulcējās labvēļu pusdienās, kas notiek jau trešo gadu. Norisi vadīja Guntis Bērziņš un dziesmas Eduards Pētersons, galda lūgšanu teicot māc. A. Celmam. Semināra padomē darbojas Pamela Melnbārde, Ingrīda Matckare, Anda Sprūdža, Māris Martinsons, Mārtiņš Vāgners un Edgars Kiršs. P. Melnbārde aprādīja Latvisko zināšanu semināra nozīmi mūsu valodas un latvisko rosmju veicināšanā mūsu jaunatnē. Par referentiem seminārā aicināti mūsu vēsturnieki, politiķi, mākslinieki, rakstnieki, arī jaunākās paaudzes zinātnieki, piem. juriste Ingrīda Matckare, vēsturnieks Edgars Kiršs, prof. Vilnis Šveics u.c. Vēlams būtu, lai jaunieši vairāk apmeklētu šos seminārus. P. Melnbārde pateicās visiem semināra lektoriem, no kuŗiem vairāki bija ieradušies, semināra atbalstītājiem un veicinātājiem. Priekšnesumos Anda Sprūdža deklamēja un nodziedāja vienu dziesmu savas kokles pavadījumā. Mūzicēja Ariana Liepiņa (kokle) un Sandra Brastiņa (flauta) — atskaņoja tautasdziesmas un dziedāja arī duetos un solo. Mūzicētājas saņēma kuplus klausītāju aplausus un pateicības ziedus, tāpat Pamela Melnbārde par rosīgu darbību semināra padomē.

No DV Kanadas valdes semināru apsveica A. Šterns, pasniedzot pulkveža Januma balvu — aploksni, lai atbalstītu visus pasākumus, kas darbojas latviešu interesēs un lai meklētu ceļus, kā ieinteresēt jaunatni vērtīgajos referātos. Režisors un aktieris Hugo Miķelsons nolasīja Birutas Senkēvičas dzejoli par pulkvedi Oskaru Kalpaku un Latvijas disidenta Gunāra Freimaņa trīs patriotiskus dzejoļus.

TLTA prezidijā darbojas Dr. Edgars Žubeckis, dibinātājs un tagadējais prezidija loceklis ķīmiķis Ādolfs Sudmalis, ilggadējs Tautas augstskolas vadītājs, tagadējais TA vadītājs Kārlis Vasarājs, kasieris Arvīds Bērziņš, sekretāre Silvija Plīse-Shedden, Mārtiņš Vāgners, Kaspars Dzeguze un Valdis Pētersons.

Nākošais rudens sēmestris sāksies 19. oktobrī ar prof. Dr. J. Labsvīra referātu. 9. novembrī referēs Dr. G. Šubiņš, 14. dec. mākslinieks Pēteris Zariņš par Lūcijas Garūtas mūziku. Visi referāti notiks Latviešu Namā. **V. S.**

OTAVA

● DV nodaļas pilnsapulce notika, 2. martā, Latviešu ev. lut. draudzes namā. Tā pulcināja 16 dalībniekus. Sapulces ievadījumā pr-ža K. Millera aicināti ar klusuma brīdi godināja aizvadītā darbības gadā mūžībā aizsauktos nod. biedrus L. Zemgali un A. Kazāku. No pr-ža, vanadžu kopas vad. Vijas Milleres u.c. amatpersonu ziņojumiem varēja secināt, ka nodaļa apvieno 35 biedrus (13 vanadzes). Tā bijusi īpaši aktīva ņemot dalību demonstrācijās. Piedalījusies arī galvas pilsētas Otavas, Daudzkultūras festivālā. Vanadzes izkārtojušas gadskārtējo svētku tirdziņu, kuŗš teicami izdevies. Apmeklējušas slimos tautiešus mājās un slimnīcās, iepriecinot ar veltēm. Ik pa 200.- dol. veltīti kaŗa invalīdiem un veciem ļaudīm Vācijā,100.- dol. kaŗa invalīdu apvienībai Kanadā. Ar veltēm atbalstīta vietējā Latviešu skola Draudzīgā aicinājuma gadījumā u.c. nozīmīgākās skolas dienās. No organizētas 2 teātru izrādes. Liels notikums solās būt nodaļas 20 gadu darbības atceres sarīkojums š.g. 3. maijā.

Valdē ievēlēja līdzšinējos K. Milleri — pr-dis, A. Ķesteri, J. Krūmiņu, A. Milleri un J. Galdiņu. Tāpat arī revīzijas komisijā A. Ozolu (sapulces vad.), A. Spūdžu, K. Znotiņu (sapulces sekr.). **O.K.**

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBA
LATVIAN CREDIT UNION

IZDEVĪBA BANKAS KARJĒRAI

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA meklē inteliģentu un enerģisku personu, kas spētu uzņemties atbildību par dažādām financiālām un aizdevumu funkcijām.

Postenis prasa labu cilvēku saprašanu, sazināšanās spējas un analitisku prasmi.

Universitātes izglītība un iepriekšēja pieredze bankas vai reklāmas un sludinājumu laukā būtu vēlama.

Interesentus lūdz iesniegt aprakstu par savām kvalifikācijām, izglītību un darba pieredzi Latviešu Kreditsabiedrības pārvaldniekam.

TORONTO OFFICE 491 College Street Toronto Ontario M6G 1A5 Phone: 922-2554
TORONTO OFFICE 4 Cowdray Court Toronto Ontario M4A 2N8 Phone: 751-8982
HAMILTON OFFICE 16 Stuart Street North Hamilton Ontario L8P 2R8 Phone: 529-7939
LONDON OFFICE 137 Huron Street London Ontario N6A 2J3 Phone: 439-3142

TORONTO ZIŅAS

● Toronto Latviešu biedrības Sestdienas skolā Lieldienu sestdienā, 29. martā, mācības nenotiks. Tās atkal sāksies 5. aprīlī. Skolotāju padome nākošā mācību gadā plāno atvērt klasi latviešu valodas mācīšanai jaukto laulību bērnu vecākiem. Ja līdz šā mācību gada beigām pieteiktos ap desmit ieinteresētu personu, šādu klasi varētu iekārtot. Klases audzinātāji pusdienu pārtraukuma laikā noteikuši skolēniem uzturēties skolas pagalmā, kur tos uzrauga divi skolotāji. Skolas pārzine M. Matīsa norādījusi, ka daži skolēni to neievēro un pārtraukuma laikā uzturas telpās, kādēļ pārzine lūgusi bērnu vecākus rūpēties, lai viņu bērni šos skolas noteikumus ievērotu. Ja ar šiem bērniem notiktu kāds nelaimes gadījums, atbildīgi būs viņu vecāki. 12. aprīlī notiks skolas padomes sēde, kurā piedalīsies skolotāji un vecāku komiteja. Sēde sāksies pl. 13.40. Savā iepriekšējā sēdē 2. februārī skolas padome nolikusi pēdējo mācību dienu 24. maijā ar kopīgu izbraukumu uz kādu pilsētas parku ar groziņiem. Skolas 35. izlaidums būs 7. jūnijā pl. 11 Latviešu Namā. Vecāku komiteja Latviešu Namā 13. aprīlī pl. 15 rīko jaunu talantu pēcpusdienu. Ģimenes dienas sarīkojums 4. maijā pl. 15 Toronto Latviešu Centrā ar bērnu priekšnesumiem. Sv. Andreja draudzes padome un dāmu komiteja ziedojusi skolai 300 dolaru ticības mācības darba burtnīcu iegādei, ko bērni saņems bez maksas.

● Sv. Jāņa baznīcā pēc dievkalpojuma 9. martā draudzes dāmu komitejas rīkotajā pēcpusdienā baznīcas zālē māc. Fr. Kristbergs referēja par tematu: Ģetzemanes dārzā, par pamatu ņemot gleznotāja Duccio 15.g.s. milzīga apmēra altāra gleznu ar 60 ainavām Sienas pilī, iztirzājot ainavu par Ģetzemanes dārzu. Otra bija nezināma 15.g.s. autora altāra glezna Lineburgā. Stāstījumu papildināja ar slīdītēm, ko noskatījās pāri par simts apmeklētāju. Māc. Fr. Kristbergs studējis arī mākslas vēsturi, kas ir viņa otrā interese. Pateicības ziedus mācītājam par interesanto priekšlasījumu pasniedza dāmu komitejas priekšniece Līvija Jansone.

● Sv. Andreja draudze 9. marta dievkalpojumā, ko vadīja draudzes mācītājs J. Cālītis un teoloģijas studente Sarma Eglīte, atzīmēja savas darbības 37. gadskārtu. Dievkalpojums bija ar dievgaldu, kurā piedalījās jaunievēlētā draudzes padome, kā arī dāmu komiteja un draudzes koŗa dalībnieki, kopā ap 90 dievgaldnieku. Dievkalpojumu ar divām dziesmām kuplināja draudzes kŏris ar diriģentu A. Purvu. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkotajā draudzes pēcpusdienā ap 150 dalībnieku noklausījās māc. J. Cālīša referātu: Kā tulkošana iespaido Dieva vārda saprašanu. Māc. J. Cālītis, kas ir tulkošanas komitejas koordinātors, iepazīstināja ar Lukas evaņģelija tulkošanas veidu no grieķu valodas.

Dāmu komitejas priekšniece Balva Kūla pateicās mācītājam ar ziediem. Draudzes pēcpusdienas ziedojums 1300 dol. apmērā nodots veco ļaužu mītnei Kristus Dārzs.

● Māc. Fr. Kristbergs kristījis Ādamu Pēteri un Endrjū Edvardu Hercogu, Denisa un Lailas, dzim. Strazdiņas dēlus.

● Latviešu Centrā svētdienas azaidu referātu ciklā 9. martā Dr. A. Vanags referēja par Brīvdabas mūzeju, Yellowstone parku un Salt Lake City, kas pazīstama kā mormoņu pilsēta. Mormoņu templī atrodas ērģeles ar 11 tūkstoš stabulēm. Mormoņu rosības simbols ir konusveida bišu strops. Salt Lake ūdens satur ap 25 proc. sāls. Kaijas tur ir aizsargāti putni, jo tajā laikā, kad kukurūzas laukus apsēduši siseņu bari un draudējuši iznīcināt visu ražu, kaijas apēdušas siseņus un izglābušas laukus. Plašais Yellowstone parks dibināts 1872. gadā, tā kopplatība sasniedz 9000 kv km., pazīstams ar silta ūdens izvirdumiem (geizeriem). Interesanto referātu papildināja ar slīdītēm. Pūpolu svētdienas azaida laikā, 23. martā, māc. J. Cālītis referēs par ceļojumu uz Svēto zemi un rādīs slīdītes. Sākums pl. 14.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienā 5. martā Latviešu Centrā māc. A. Celms referēja par tematu: Latviešu gara līdumi, apskatot reliģijas lomu latviešu dzīvē. ,,Ja mēs runājam par latviešu kultūru, tad nevaram teikt, ka mūsu piesliešanās rietumu kultūrai sākās ar Atmodas laikmetu, bet gan ar reformācijas ienākšanu Kurzemē un Vidzemē'', sacīja referents. Līdz ar reformāciju sākās pirmie iespiestie raksti latviešu valodā, piemēram, Jura Manceļa spredikų grāmata un mācītāja Fīrekera dziesmas. Manceļa spredikus Dobeles baznīcā gāja klausīties tauta no plašas apkārtnes. Tad vēl izdeva Vecā Stendera Bībeles stāstus. 1864. gadā notika Dziedāšanas svētki Dikļos, no kā izauga pirmie latviešu dziesmu svētki 1873. gadā. Nav noliedzama Kronvaldu Ata loma tautas atmodas norisē, bet ko viņš būtu uzrunājis, ja nebūtu bijuši šie dziesmu svētki, kas pulcināja tautu. Pēc mācītāja A. Celma referāta sekojošās pārrunas mācītājs Ā. Čops vēl papildināja ar savām filozofiskajām patiesībām. Pārrunas bija dzīvas. Māc. Fr. Kristbergs vadīja kopējo dziedāšanu ar māc. Fīrekera tulkotām 19.g.s. garīgajām dziesmām.

● Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena 8. martā Sv. Jāņa baznīcas telpās, ko vadīja Erna Baruša, bija pulcinājusi vairākus desmitus apmeklētāju. Evaņģelists Dāvids Miķelsons stāstīja par Dieva gādību. Viņa ģimene: dzīvesbiedre Judīte, meita Renāte un dēls Džēms dziedāja garīgas dziesmas latviešu valodā Dāvida Miķelsona akordeona mūzikas pavadījumā. Dziedone Apolonija Sapale-Raikovska (soprāns) dziedāja divus korāļus Dāvida Šmita klavieŗmūzikas pavadījumā. Nākošā sadraudzības pēcpusdiena 15. aprīlī pl. 14 Walmer Road baptistu baznīcā ar galveno runātāju māc. J. Šmitu.

● Latviešu baptistu draudzes māc. J. Šmits 1. martā Latviešu Namā referēja par tematu ,,Kā iegūt sirdsmieru''. Lai iegūtu mieru jātuvojas Dievam, jo miers ir Dieva dāvana. Bērnu priekšnesumos dziedāja svētdienas skolas dziesmas māc. J. Šmita mazākie bērni: Emanuels (11 g.v.) Joanna (10 g.v.), Mirjama (9 g.v.), Benjamiņš (8 g.v.) un Pēteris (6 g.v.), klavieŗpavadījumus spēlējot 15 g.v. Dāvidam Šmitam. Nākošā saietā 5. aprīlī pl. 11 Latviešu Namā māc. J. Šmits runās par Vislielāko brīnumu. Bērnu priekšnesumi. Ieeja bez maksas.

● Trešdienas vakarā, 12. martā, četri televīzijas raidītāji — CTV Toronto un Kičenerā, NBC Bafalo un Ročestrā — Highway to Heaven serijā pārraidīja epizodu The Torch. Tanī „neonacista" lomas tēlotājs nosaukts par Jan Baltiku (Jan. Baltic). Tā kā šis vārds ģeografiskā un etniskā nozīmē met ēnu uz visiem baltiešiem, Baltijas tautu federācijas Kanadā priekšsēdis Dr. Guntis Siliņš bija aicinājis protestēt.

● LNAK bibliotēka Latviešu Namā būs slēgta 27. martā un 3. aprīlī. 10. aprīlī atsāks darbību parastā laikā.

● Atklājot Kultūras dienu ,,Sieviete, latviešu kultūras nesēja'' izstādi 1. marta pēcpusdienā Latviešu Centrā, mākslinieku vienības Latvis priekšn. mākslinieks Ed. Krūmiņš norādīja uz latviešu sievietes veikumu kultūras un mākslas dzīves darba laukā, tencinot tās devumu arī citās nozarēs. LNAK kultūras noz. vad. Inta Purva, uzrunājot ap 50 klātesošos izstādes apmeklētājus, arī norādīja uz sievietes devumu kultūras darba laukā, nolasot kādu 1869.g. izdevumu ar humoristisku stāstījumu.

Viņa arī paziņoja, ka LNAK mākslas darbu kollekcijai no izstādes izvēlēts gleznotājas Itas Ozolas darbs ,,Kur tecēji, mēnestiņ'' un keramiķes Velgas Jansones darbs ,,Tautiskais šķīvis''. Ar gleznām izstādē vēl piedalījās Dace Birkhāne (grafika), Gundega Cenne (eļļa), Emma Dzeguze (lino griezumi), Nina Jurševska (batika), Valija Mērniece (eļļa un akriliks), Ārija Ozola Alksne (akriliks). Daiļamatnieces ar izšuvumiem un audumiem — Rita Auziņa, Mirdza Auziņa, Aija Auziņa, Ženija Buša, Aleksandra Dzērvīte, Zinta Enzeliņa, N. Jurševska, Mirdza Turķe, Lilija Treimane, Dzidra Šēfere, Velta Vilsone, Ella Lapiņa, Velta Liģere, Otīlija Mežule (tautas tērpi), Ilze Prikule un Aldona Korma (rotas), Valda Ķeniņa (Bārtas un Zemgales lelles), Austra Hāna (ādas darbi), Emma Dzeguze, Laima Brūvere, Velta Dzirne, Velga Jansone (keramika).

Izstādi apmeklēja kupls mākslas draugu pulks. Vakarā bija jauktā koŗa Daina koncerts.

● Mednieku un makšķernieku kluba internās asaru žibulēšanas sacīkstes notiks 22. martā (sestdien) plkst. 7 rītā pie Roches Point.

● DV kluba referātu cikla ietvaros 9. martā klubā par temu Globālās sporta spēles Gaŗezerā runāja Kanadas latv. sporta apvien. pr-ks Juris Zivtiņa. Kaut gan tur pulcējas daudz jauniešu, tomēr Gaŗezers nav īstā vieta Globālām meistarsacīkstēm. Rīcības komitejā būtu bijis vēlams piesaistīt vairāk sporta lielpratējus. Runātājs galveno uzsvaru savā referātā centās vērst uz Brīvās pasaules Globālajām sporta spēļu meistarsacīkstēm, kuŗas iecerētas 1989. g. Austrālijā. Šo jautājumu tuvāk pārrunāt nepieciešams sporta darbinieku kongresā. Jo piem. Kanadas sportistu brauciens uz turieni saistās ar apm. 80,000. dol. izdevumiem. Kā tos iegūt? Par to ir savlaicīgi jādomā. Tāpat arī par sportistu savlaicīgu sagatavošanu. Būtu jācenšās noorganizēt kādu spēļu vienību grupu šīs vasaras sporta spēlēs Vācijā. Referenta stāstījumam sekoja arī jautājumi, kuŗos ar referentu domās dalījās K. Gulbis, M. Lorbergs, E. Skujiņš, J. Tērauds, O. Kļavenieks u.c.

● TLB inženieru un techn. kopas pēdējais referāta vakars, Latviešu namā bija labi apmeklēts. Par tematu Cukura audzēšana un mechanizētā novākšana runāja dipl. inž. Mintauts Fogels. Jautājumos referents dalījās ar Dr. E. Žubecki, inž. J. Šmitu, V. Turķi u.c. Patika arī J. Galēja rādītā video filma par mūsu kaimiņtautas igauņu dzīvi pirms apm. 400 gadiem līdz šim laikam. Tā bija ieskaņota angļu un igauņu valodas un ilga apm. 1/2 stundu.

Kopas sekr. Ed. Broders iepazīstināja ar inž. N. Zoldnera rakstu, kuŗā viņš vēsta, ka šīs vasaras Kanadas latv. dziesmu svētku laikā notiks Inženieru apvienības biedru pilnsapulce. Referāta vakara ievadā kopas pr-ks R. Strazds aicināja ar klusuma brīdi godināt nesen mūžībā aizsaukto kopas darbinieku Jāni Balodi. Nākamais kopas biedru un interesentu saiets 25. aprīlī, plkst. 19:30, Latviešu namā. Referēs inž. Hermanis Vilks no Hamiltonas par tematu Mazjaudas ūdens turbinas.

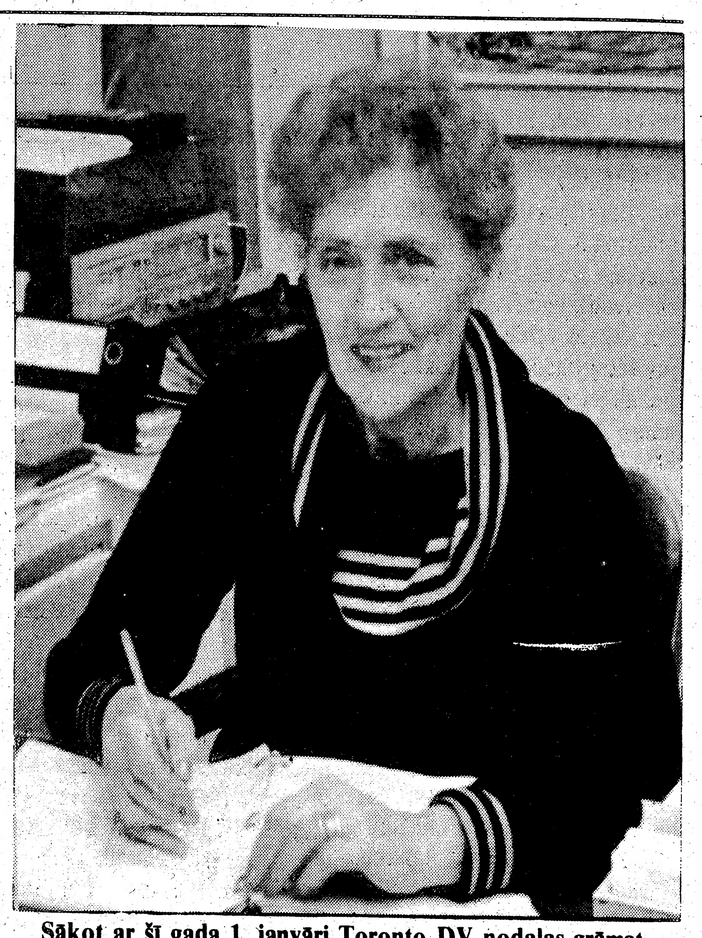

Sākot ar šī gada 1. janvāri Toronto DV nodaļas grāmatnīcu-salonu Latviešu Centrā Toronto vada Vija Kraujiņa. Lielajos Centra sarīkojumos arī grāmatnīcā sarodas daudz pircēju. **Foto J. Ligers.**

SV. KATARĪNES

● Šejienes mednieku un makšķernieku kluba asaru žibulēšanas sacīkstes Gilford līcī, pulcināja 13 makšķerēšanas sporta cienītājus. Bija labvēlīgi laika apstākļi. Lielāko lomu ieguva A. Kažoks. Seko J. Brigzna un V. Veide. Klubs rīko biedru vakaru ar ievestiem viesiem 19. aprīlī, plkst. 19:00, 85 Heine St., (Poļu zālē). Pasniegs arī apbalvojumus aizvadītas ziemas sezonas veiksmīgākiem makšķerniekiem.

O.K.

Meklē aukli
3 g. vecai meitiņai 4 dienas nedēļā. Zvanīt Inesei Černavskai-Fludei 485-4647 no pl.9—16.

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

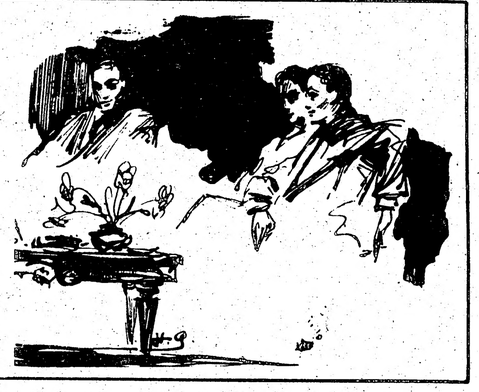

(6. turpinājums)

Tas Andai deva labsajūtu, ka varētu izkust un sajaukties ar to liego spozmi, ar kādu saules stars nosēžas uz lapām un zāles.

Un ejot pastaigā, tai solī soļi izklausās, ka ik papēža piesitiens asfaltam atkārtotu vienu un to pašu: tava! tava! Kā sadzirdējis šo papēžu valodu, Jēkabs saka:

— Es gribētu uzspraust rožu kroni tai vietā, kur mums pirmo reizi krustojās ceļi.

Vēl viss pirmreizības satraukuma un aizlieguma pilns, ka tie arvien vēl bikli rāvās viens no otra pārāk izteiktas tuvības.

Dabā bija tik neparasts gaišums, kā kad kausēts zelts visam pludotu pāri. Koku lapās, jumtu dzegās arvien vēl kavējās saulriets. Varbūt tur pats Dievs Tēvs bija iemērcis pirkstu zelta bļodā un svētījot pārvilcis visām augstienēm pāri... Tik izteiksmīga bija šī nakts.

Nemiers bija iekritis arī sirdīs, degot un blāzmojot tur kā Jāņu sārts. Viņi — divi vainagi Jāņu nakts kārtsgalā. Pirms sadegt un sagruzdēt pelnos, tie rāvās, tinās, ievijoties viens otrā, lai līksmē izdegtu Līgo naktī, kur satikās jaunība, satikās un skūpstījās...

Nakts skropstās jau sudraboja rīts, kad divas mutes atvadoties pasniedzās viena pret otru.

— Vai tā bija meitenes mute? Tā bija plaukstoša roze rītausmā. Roze vēsām, rasainām lapām. Un divas sirdis kā neprātīgi putni sakļaudamies atkal raisījās, sizdamās viena pret otru.

Pat ēnas aiz viņiem rotaļo un skūpstās...

Tad Jēkabs jautrā jokā uzmet savu cepuri meitenes galvā: — tu būsi zieds tai vainagā, no kuŗa plauks mūsu nākošās audzes —.

— Zem manas cepures mums abiem būs silti, — joko Jēkabs.

Bet Anda vaicāja pretī: — vai tu redzēji, kā pa rasoto zāli aizbrida nakts? Es jūtu uz vaiga ausmas vēsmu...

Tā jokojoties steidzās stundas, steidzās diena pēc dienas, saulei brūninot pilsētnieku skaustus, kvēlinot vaigus un lielus. Vasara arvien vēl ziedēja kā magoņu lauks, naktij atnākot ar mēnesnīcu pie pieres.

Ik nākošais rīts atnāca atkal starojot, un diena kā kokā ielaidies putns nodziedāja saules dziesmu vai noraudāja miglas stundas. Tik tuvu kopā bija vakari un rīti, kā kad nakts pa vidu nemaz nebūtu bijusi.

Reizi pa reizei pacilājot balto lakatu, Anda pārdomā, cik neparasti un jocīgi viss bija noticis — svešs cilvēks un pēkšņi — ne no kā, tā kā kaut kas atrasts, kas bijis pazudis vai neapzinīgi meklēts.

Vasara aizšūpojās, aizvizinot līdz caurspīdīgās naktis. No dobēm pretī staroja asteres. Rudens debesīs ziedēja zvaigznes. Gaidīšanas un miera laiks bija sācies, sēklas auklēšanas laiks. Tam pēdās sekoja balti zābakotā ziema, aizvizinot klusā mierā, lai tuvais tuvajā varētu ieskatīties dziļāk. Bet zem sniega bija paslēpies jauns pavasaris. Tā mainoties, atkal jauna vasara smaidīja laipnām acīm.

Bet kaut kas baiss karājās gaisā, aizsāktai dziesmai pārtrūkstot pusvārdā. Pieklusa, apsika valodas. Tikai rūsaina gārguļošana ķerkstēja rīklēs. Pat jaunatne jutās kā zem sloga piemīta.

Daudzām iecerēm sabrūkot, šai vasarā viss notika citādi nekā cilvēki savos prātos bija izdomājuši.

Un tad tas bija klāt. Pāri robežai neaizsargātā zemē asiņainiem zābakiem brida komūnisma koloss. Cilvēku mierīgajā dzīvē bija iesviests kaŗa drauds. Un drīz vien dzirdēja šausmu kliedzienus: krievi Rīgā! Krievi Baltijā!

*

— Krievu tanki Rīgā! — baiļēs nodrebot, Latvijas iedzīvotāji klausās galvaspilsētas radio ziņojumā. Baigā vēsts ar drausmām nojautām aizsit elpu. Dažs apstājas pussolī ar darba rīku rokā, ar neatbildamu jautājumu domās: kas tagad būs?

Dzirdot ļauno vēsti, Jānis Līcis palaiž nojūgto zirgu aplokā. Šīrīta pļāvums vīst neizpurināts, neapgriezts. Viņš paliek sētsvidū stāvam ar iemauktiem rokā un nezinot, ko tālāk darīt. Mierīgais dzīves ritms ir sabangots. Kaut kas ir patvarīgi pārtraukts, izsitot ierasto ritmu zem kājām. Darbi apsikst pussolī.

Uzgriežot radio, skan uzbāzīgi svešas balsis: „varen plaša mana zeme dzimtā, dzimtā."

— Mēs, dēls, esam padoti svešiem likteņiem un nezinām, kas un kad ar mums var notikt, — dēla nemieram pievienojās vecais saimnieks.

— „Krievu tanki!..." atbalso ne tikai laukos un sētās, bet iemet nemieru arī iestādēs.

— Te nu tu esi, — dubļainā kurpe! — Anda Mētra nikni pasvieda teicienu Pēterim Priedem. — Pieklaigāji, bada dzeguze! —

— Ne tas man bija padomā, — taisnojās norātais.

— Ieteicu jaunajiem būt kustībā, nepalikt uz vietas. Katram būs kāds lauku rads pirmajām dienām. Skaidrs, ka iestādēs un visā valsts aparātā būs tīrīšanas, un kādas! Tālab nepalieciet savās dzīvesvietās pilsētās. Aizbrauciet kaut kur, — skubināja Dzilna.

— Tik negaidīti, — iestenējās Pēteris Priede.

— Kļūsti plāns kā blakts, slēpies spraugā, tikai nestāvi klajumā, — klusi rīkoja Dzilna.

— Domā? — pārvaicāja Priede.

— Nedomā — dari.

— Simtprocentīgas drošības vispār nav nekur. Mūsu upes seklas, meži reti. Kur? Kur vesela tauta tā var pazust?

— Bīstos, mēs iestigsim šai nelaimē līdz kaklam, — sūrojās Zītars.

— Īstenība ir pārāk smaga, — nopūtās Kalns.

— Man netīk redzēt, ka krievu zaļās kulbas aptraipa mūsu baltos lielceļus. Liekas, ka tai ceļā iegrauztos dziļas rētas. Te — kur agrāk staigāja darbīga tauta, sapņojot vienkāršus sapņus par audzelīgām druvām un nākotnes audzēm. Tagad — gandrīz negribētos gulēt šai apsmietajā zemē. Tā, it kā pat mirušā kauliem sāpētu zemē iespiestie zaimi.

Klātesošie klausījās stingām mutēm Stubura vārdos. Tur viena vīra mute pateica visu latviešu sāpes.

— Man liekas, pat vējam atņemta audzelīgā elpa, gaisā dvašo piesvīdušo dunguriņu un sīpolu dvinga.

— Jā, cik smagi nu ir piemeklēta mūsu zeme, — nopūtās Kalns.

— Man ir tikai viens ceļš, — ar šauteni plecā. Kas nāks man līdz? — Stuburs vērtējot noskatījās Pēteri Priedi un, saskatījušies ar Dārģi, sadevās rokas. Uzsitot plaukstu Dzilnam uz pleca, abi vīri aizvēra aiz sevis durvis. Viegls saltums sadrebināja palicēju plecus.

— Nu ir tik tālu, — nopūtās vecais vīrs. Pavisam īsu mirkli domājis, tad uzmeta dažus vārdus uz papīra.

— Te, — tas sniedza Andai mazo zīmīti. — Izlasi un iegaumē, papīru pēc tam saplēs. Nekavējies, vēl paspēsi uz vilcienu. Steidzies!

— Un nu — arī mēs, — viņš pagriezās pret Priedi. Durvis noklaudzēja, vīru mugurām pazūdot.

Izejot uz ielas, Anda īsu brīdi palika stāvam: kur nu? Vecāki bija izbraukuši uz laukiem pie radiem, uz dzīvokli nebija ko iet. Jēkabs... Ar steidzīgu soli viņa ir jau tur. Instinkts liek slēpties un, iekāpusi dārza puķu ceros, tā skatās, vai nesaredzēs kaut ēnu. Dzīvokļa logi ir gaiši. Solis paspērās — pieiet un pavērt durvis ieklausoties, vai nesadzirdēs pazīstamo balsi. Skaļi plēšā „garmoška" un klaigā dzērāju balsis. Pēkšņi tā skaidri saprot: meklētā te nav.

Tā mirkli sastingušai paliekot ceros, Anda brīnās: kādēļ viņai kļūst slapji vaigi? —

— Kurp man iet? — pasaki tu, mans Dievs.

*

(Turpinājums sekos)

Nikolajs Kalniņš

Saruna ar gultu

Zirgi kājās izguļoties,
Kāpēc man, kad noguris —
Vajaga pie tevis doties?—

Kad tu esi noguris —
Draugs man esi aizmidzis!—

Tiešām — krūtis klāt tev glaužu,
Bet vai tāpēc draugs jau būtu,
To pa sapņiem vārdos paužu?—

Kāpēc šaubies: draugs vai būtu?
Tavus sirdspukstus es jūtu!—

Atzīšos: reiz jutu arī,
Cik tu mīļa, gulta, esi,
Kad man dzīvi mala kaŗi.—

„Cik tu mīļa, gulta, esi!"
Bumbas dziedāja tev mesi.—

Izdzīts, pazaudējis māju,
Kaujas blāzmā guļas vietu
Ceļmalā kā bēglis klāju.—

Pagalvī, kad klāji vietu,
Liki akmeni sev cietu.—

Mājā gulta tukša kļuva,
Mīkstie spilveni tur liesmās
Sadega, kad ēkas gruva.—

Sadega, kad ēkas gruva,
Arī daža sirds, kas tuva.—

Bet nu miegs vairs netiek laupīts,
Atkal mīksta gulta dota —
Izglābos es, Dieva taupīts!-

Gulta atpūtai tev dota,
Sapnis jauks tur — dzīves rota!—

* * *

Arvīds Melliņš

Miers

Mana nemiera buŗa,
kurp skreji —
mieru rast?
Bez nemiera,
kas miers?

Vai miers,
kad klusums,
kad kaŗa nav?
Miers —
kad naida nav.

Pelēkais akmens ceļmalā
dus.
Aukstajā sejā
gadu kārtas,
putekļu kārtas,
Miers.
Tevi modinās nemiers;
tu celsies
un pārtapsi
skaistumā.

* * *

Lidija Dombrovska

Jaunās kurpēs

Pie pamesta nama,
tavās iemītās pēdās
manas vasaras kurpes.

Tās uzvelkot
bez piepūlēm
tāltālu —
aiz simts jūdzēm,
vai pat visaugstākā stāvā
tieku.

Aiz apvāršņa —
likteņa plāksnē
neizprotami ieraksti,
nezināmi rīti rīto.

Ātrāk, ātrāk,
jaunajās kurpēs
steidzos tiem pretī.

Archibīskaps A. Lūsis...

(Turpinājums no 1. lp.)

tavoju iesniegumu Pasaules Baznīcu Apvienībai, aicinot tajā pašā laikā pieminēt arī četrdesmit piecus gadus, kas pagājuši, kopš notika mierīgu civīliedzīvotāju deportācijas Padomju savienības okupētajās Baltijas valstīs — nepieredzētas necilvēcības un varmācības traips divdesmitā gadsimta vēsturē!

Šādu izvairīšanos pieminēt Baltijas valstis un noklusēt mūsu tautas traģēdiju un tiesības uz brīvību — es vienkārši nesaprotu. Ja to darītu politiķi, es nebūtu pārsteigts. Bet, ja to dara baznīcu vadītāji, kas sakās esam cilvēku tiesību aizstāvji, tad, manuprāt, tā ir nožēlojama izvairīšanās no pienākuma, kādu uzliek Kristus evaņģelijs, kas visus cilvēkus un visas tautas uzlūko par Dieva bērniem.

Jautājums: Reizēm dzirdama kritika par to, ka mūsu luterāņu draudzes brīvā pasaulē ziedojot daudz līdzekļu misijas darbam Indijā, bet nedarot pietiekami daudz, lai palīdzētu baznīcai okupētā Latvijā...

Atbilde: Ārmisijas un karitatīvās palīdzības darbs ir kristīgās baznīcas sūtība visos laikos un visā pasaulē. Mūsu baznīcas misijas darbu Indijā atbalsta ārmisijas draugi ar īpašiem ziedojumiem. Mūsu sākotnējā iecere izveidot nelielu misijas centru tur, kur agrāk strādājusi Anna Irbe, ir izvērtusies plašā pasākumā. Uz Indiju devies LELBAs pārvaldes priekšnieks prāvests V. Vārsbergs un Dr. Pētersone. Viņi būs iepazinušies ar stāvokli mūsu misijas centros un varēs nākt ar ierosinājumiem nākotnes darbam.

Kas attiecas uz palīdzību dzimtenes baznīcai, tad jāsaka, ka neesam savus kristīgos brāļus un māsas aizmirsuši. Nedomāju, ka mums būtu šai ziņā jāsniedz kādi norēķini ziņkārīgo apmierināšanai.

Ir zīmes, kas liecina, ka kopš Gorbačova nākšanas pie varas Padomju savienībā arī baznīcai doti norādījumi pārāk neaizrauties no garīgiem un liberāliem strāvojumiem, kādi valda rietumos. Zīmīgs piemērs, manuprāt, ir pagājušā gadā ievēlētā Luterāņu Pasaules Federācijas prezidenta, ungāru bīskapa Zoltāna Kaldija pēkšņā saslimšana it kā no ,,pārpūlēšanās'' sekām. Kaldijs nevarējis ierasties pat Federācijas prezidija sēdē, pienācis tikai lakonisks paziņojums, ka viņa veselībā uzlabojoties. Pēc ievēlēšanas prezidenta amatā Kaldijs vairākkārt bija norādījis, ka baznīca nevar piekrist dialektiskā materiālisma un marksisma mācībām. Ungāru baznīca nesen nosūtījusi uz Rumāniju 10.000 Bībeles ungāru valodā. Kā to ziņo Pasaules Baznīcu Apvienības Informācijas biļetēns (1986.g. martā), pastāv aizdomas, ka šīs Bībeles samaltas papīra dzirnavās un izmantotas atejas papīra izgatavošanai. To gan noliedzis Rumānijas pareizticīgo baznīcas mētropolīts Antonijs, Pasaules Baznīcu Apvienības Centrālās komitejas loceklis. Bet — joprojām pastāv zināmas šaubas arī par to, vai Padomju savienībā ticīgos ir aizsniegušas tās 20.000 Bībeles vācu valodā, kuru pārsūtīšanu kā pozitīvu sasniegumu cildināja Luterāņu Federācija un tās toreizējais minoritāšu baznīcu departamenta vadītājs māc. Dr. Hanzens, kas bieži brauca uz okupētām Baltijas valstīm un Padomju savienību, pats lepojoties ar to, ka viņu tur cildinot kā ,,miera'' cilvēku! Tikko paklīda valodas, ka lielākā daļa no sūtījuma izmantota citām vajadzībām, Dr. Hanzens aizgāja no sava amata un par viņa atkāpšanās iemesliem nekas netika paziņots... Pieminu šos gadījumus tikai tāpēc, lai atkārtoti atgādinātu, ka palīdzība dzimtenes baznīcai un ticīgiem nav izkārtojama tik vienkārši kā dažiem tas, varbūt, izliekas.

Jautājums: Gada pirmajos mēnešos visās draudzēs notiek pilnsapulces un sniedz pārskatus par draudžu darbību. Vai draudžu darbā ir vērojamas kādas parādības, kas iepriecina vai, varbūt, skumdina?

Atbilde: Iepriecina tas, ka garīgā rosme draudzēs nav apsikusi, un aktīvāk draudžu darbā šais aprisēs iesaistās arī draudžu locekļi, kas beiguši Teoloģijas kursus. Iepriecinoša parādība ir arī kristīgo jauniešu saieti, kas notikuši biežāk nekā citus gadus un ar kuplāku apmeklētāju skaitu. Ka draudzes ar paļāvīgu cerību raugās nākotnē, par to liecina arī dažu draudžu aktivitātes celtniecības laukā. Šai sakarībā jāpiemin, piemēram, Ciānas draudze Čikagā, Grand Rapidu draudze, kas ceļ savu dievnamu, u.t.t.

Skumdina tas, ka gandrīz visās draudzēs saistību nekārtošanas dēļ no draudzes sarakstiem svītroti neaktīvi locekļi. Tāpat pārdomas rada vēl joprojām lielais latviešu skaits, kas palikuši ārpus draudzēm un nepieder vidējai vai jaunākai, bet vecākai paaudzei, kuŗai drīz būs jāstājas Dieva priekšā. Kā ar šādu tautiešu izvadīšanu kapsētas ceļā, kuŗā mums visiem tomēr būs jāaiziet? Mācītāji žēlojas, ka viņu sirdsapziņu apgrūtina tas, ka ar Dieva vārdiem tos aicina izvadīt cilvēkus, kas nav piederējuši kristiešu kopībai, varbūt bijuši pat baznīcas pretinieki.

Aizvien lielāks kļūst tautību ziņā jaukto laulību skaits. Ja arī mēs to novērst nevarēsim — no vecākiem — latviešiem mēs tomēr varētu sagaidīt vairāk nacionālas pašapziņas, kas tos skubinātu saviem bērniem iemācīt latviešu valodu, ar viņiem kaut vai tikai sarunājoties latviski.

Jautājums: Mūsu baznīcas augstākais pārvaldes institūts ir Baznīcas Virsvalde. Kad un kur paredzēta nākošā virsvaldes sēde, un vai būs arī kādas pārmaiņas virsvaldes sastāvā?

Atbilde: Līdz šim esam noturējuši virsvaldes plēnārsēdes ik pa pieciem gadiem reizi. Sēžu starplaikā visus jautājumus parasti izlemj virsvaldes prezidijs. Domāju, ka nākošā plēnārsēde varētu notikt 1986. gadā vai nu Eiropā vai Amerikā. Vajadzētu jau, varbūt, vienreiz sēdi noturēt arī Austrālijā, bet neredzu, kā mēs varētu uzņemties tik lielus izdevumus, jo virsvaldē ir 21 loceklis. Vai būs kādas pārmaiņas virsvaldes sastāvā, nezinu. Virsvaldes locekļus vēlēšanu ceļā izrauga attiecīgu zemju mācītāju un draudžu konferences. Bet — zināmas pārmaiņas jau ir notikušas. Nesen no saviem pienākumiem atteicās un maija mēnesī savu darbību izbeigs ilggadējais virsvaldes un Rītdienas fonda kasieris Voldemārs Gobiņš. Viņam ir lieli nopelni virsvaldes finanču lietu kārtošanā, un es ar nožēlu pieņemu viņa atteikšanos, ko viņš motivē ar to, ka pārkāpis jau mūža astoņdesmitās gadskārtas slieksni un tagad vēlas vairāk laika ziedot savai ģimenei. Baznīcas Virsvalde par viņa pēcnācēju izraudzījusi inženieri Tālivaldi Berkuli, kas virsvaldē pārstāv LELBAs Vidienes apgabalu. Amatu maiņa notiks virsvaldes prezidija sēdē Čikagā maija sākumā.

Jautājums: Kāda ir bijusi līdzšinējā atsaucība nesen atsāktai Rītdienas Fonda ziedojumu vākšanas akcijai? Vai jums nerodas iespaids, ka mums ir pārāk daudz dažādu fondu, kas vāc līdzekļus nākotnes darbam, jaunatnes audzināšanai un tamlīdzīgiem mērķiem?

Atbilde: Domāju, ka dažādu fondu mums tiešām ir pietiekami daudz un jaunu fondu veidošana nemaz nebūtu vajadzīga. Bet — grūti šai ziņā būs kaut ko pārveidot. Varētu gan vēlēties, lai ziedotāju skaits būtu lielāks un aicinājumi ziedot aizsniegtu arī tos tautiešus, kuŗu vārdi nav atrodami draudžu un organizāciju kartotēkās. Tāpat būtu labi, ja savāktie ziedojumi tiktu arī savlaicīgi izmantoti un netiktu it kā iesaldēti kaut kādos ,,nebaltai dienai'' domātos noguldījumos. Attiecībā uz Rītdienas Fondu jāsaka — ziedojumu vākšana jau vēl tikai iesākusies. Dažās draudzēs tā vēl nemaz nav iedzīvināta. Jāpriecājas tomēr, piemēram, par Ņujorkas draudzi, kas agrāk bija samērā atturīga Rītdienas Fonda atbalstītāja, bet pagājušā gadā kopā ar dāmu komiteju Fondā iemaksājusi 2090 dol. Ienākuši arī daži individuāli ziedojumi. Vilimantikas draudzes loceklis Jānis Bērziņš fondā iemaksājis 2000 dol. Sietlas draudzes darbinieka Juŗa Sekstes piemiņai viņa piederīgie devuši 1132 dol. Ziedojumi ienāk un ienāks vēl. Paldies visiem atsaucīgiem devējiem.

Sarīkojumu Kalendārs

22. martā pl. 18.30 Latviešu Centrā Daugaviņas jubilejas balle. Spēlēs Kaija.

22. martā Sv. Andreja baznīcā komponista un diriģenta Arvīda Purva skaņdarbu un 60 gadu jubilejas koncerts.

23. martā pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē māc. J. Cālīša ,,Ceļojums uz Svēto zemi'' — slīdītēs.

26. martā pl. 19 Sv. Jāņa baznīcas zālē Kristus ciešanu stāsts saīsinātā veidā pēc Oberamergauas uzveduma. Referēs un slīdītes rādīs A. Zutis.

6. aprīlī pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vidējā zālē W. Spundzāna travelogs ,,Inku kultūra Perū''. Sekos pārrunas, kā uzņemt labākus foto ceļojumos.

13. aprīlī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14 vid. zālē Johanna un Juris Benjamiņi izrādīs kultūras filmu ,,Primitīvās ciltis Jaungvinejā''.

19. aprīlī pl. 19 Latviešu namā tikšanās ar LNAK sesijas dalībniekiem.

20. aprīlī pl. 17.00 DV sieviešu koŗa Zīle koncerts Hart House zālē.

25. aprīlī (piektdien) pl. 20.00 DVTK izrāde ,,Ir Akmeņi raud'' Fairview Library Theatre, 35 Fairview Mall Dr., Willowdale.

26. aprīlī (sestdien) pl. 16.00 DVTK izrāde ,,Ir Akmeņi raud'' — turpat.

26. aprīlī pl. 19 DV namā Invalidu apvienības sarīkojums ar balli. Spēlēs E. Zakuļa orķestris.

10. maijā pl. 18.45 Latviešu Centrā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts — balle.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 27. SEZONAS KONCERTI

25. aprīlī, piektdien Laila Saliņa, soprāns, Lalita Saliņa, flauta.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī (bij. Town Hall) St. Lawrence Centre for the Arts, pl. 20.00.

Arvīds Purvs sešdesmitgadnieks

22. martā komponists un diriģents Arvīds Purvs pārkāpj 60 gadu slieksni. Lielākā daļa viņa mūža pavadīta svešās zemēs, kur jubilārs izaudzis par mūsu redzamāko diriģentu, turpat vai visos trimdas dziesmu svētkos Kanadā, Savienotās Valstīs, Austrālijā un Eiropā vadot kopkoŗus un piedaloties citos sarīkojumos. Viss šis veikums panākts sīvā, praktiskā darbā, strādājot ar koŗiem, kuŗus viņš mācējis izaudzināt līdz noturīgam, labskanīgam vokālam līmenim. Tādi ir Toronto Sv. Andreja draudzes koris, DV sieviešu koris Zīle, pieminot arī Toronto baptistu draudzes kori. Viņš arī allaž piedalījies baptistu draudžu dziesmu dienās.

Interpretācijas māksla apgūta bez kādiem konservātorijas diplomiem, gan klausoties visdažādākos izpildījumus koncertzālēs un ieskaņojumos, gan piedaloties koŗu vadoņu kursos pazīstamu diriģentu vadībā. Tā attīstīta droša un vispusīga gaume. Vismīļākais žanrs viņam tomēr šķiet opera: par to liecina viņa vairākkārtējie apciemojumi Baireitas un Minchenes operu namos, Zalcburgas festivalā Austrijā, tāpat brīvdabas izrādēs Romā un Veronā. Minot, kādas būtu bijušas viņa gaitas, ja viņš būtu palicis dzimtenē, ņemos zīlēt, ka viņš savu zizli šodien, iespējams, cilātu Baltajā namā.

Garīgā un vispār vokālā mūzika viņu saistījusi visvairāk: interese koŗa dziedāšanā sākusies jau bērna dienās baznīcas korī un teicamajā Milzarāja bērnu korī, kas devies pat ārzemju turnejās. Pie A. Purva izcilākiem sasniegumiem gribētu minēt kvalitātīvi augstvērtīgos garīgos koncertus, kuŗus viņš organizē dziesmu svētku ietvaros un kas ieguvuši klausītāju īpašu atsaucību.

Tur attīstījies arī A. Purva komponista talants. No sākumā nelielām, samērā vienkāršām koŗa dziesmām pamazām izveidojusies prasība pēc plašāku formu skaņdarbiem, bieži lietojot kantātes ielogus, kur darbojas līdz jaukti un vīru koŗi, solisti un orķestris. Tādi skaņdarbi kā Psalmu kantāte, Brīnumu Dievs, Zvanu sasaukšanās un Laiks ir vērā ņemams bagātinājums mūsu garīgās mūzikas literatūrā. Tie liecina par radošu garu, kas pārzina klasiskās formas, bet reizē ir ieinteresēts laikmetīgā izteiksmē un idejās. Viņa koŗu koncertu programmas ir rūpīgi izvēlētas un allaž svaigas.

A. Purvam nav sveši arī sabiedriskie pienākumi, darbojoties vadītājos amatos Latviešu dziesmu svētku padomē Kanadā, Dziesmu svētku rīcības komitejās un Toronto latviešu koncertapvienībā, kuŗai viņš veltījis īpaši daudz laika. Viņš atjautīgā stilā veiksmīgi cilājis arī spalvu gan kā mūzikas recenzents, gan arī kā savu daudzo ceļojumu un citu notikumu veikls stāstītājs.

Visa latviešu mūzikas dzīve svešumā grūti iedomājama bez jubilāra līdzdalības — mūsu vadītājas organizācijas to vairākkārt atzinīgi novērtējušas, piešķirot A. Purvam balvas un goda rakstus. 1951. gada Londonas lielajos latviešu dziesmu svētkos, kad pats latviešu mūzikā biju tikai ienācējs, Alberts Jērums par jauno Lesteres koŗa diriģentu man teica zīmīgus vārdus: ,,Tur aug īsts lietas koks''. Un tāds jubilārs arī ir izaudzis, un vēl tālu vairāk, savu talantu sekmīgi izvēršot tik dažādos virzienos. Lai spēks, izturība un sekmes sadarbīgam kollēgam un draugam arī nākamajās dekadās! **Tālivaldis Ķeniņš**

TORONTO ZIŅAS

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pilnsapulce notika 16. martā pēc dievkalpojuma baznīcas zālē. Notikušajās vēlēšanās ievēlēja sekojošas amatpersonas: priekšniece Livija Jansone, palīdze M. Lūse; kasiere I. Spēlīte, palīdze A. Vītola; sekretāre G. Liepiņa, palīdze I. Upeslāce. Saimniecības daļas vadītājas — R. Suchova, E. Reinfelde, M. Radziņa, A. Treiguta, M. Trankele un N. Tanne. Sarīkojumu daļas vadītājas I. Vēvere un A. Konce. Mantzine B. Adamsone palīdze N. Breņkis. Informācijas daļu pārzinās M. Kaņķe un I. Vēvere.

Māc. Fr. Kristbergs pateicās dāmām par viņu pašaizliedzīgo darbu.

Rēgens
briesmā

ārlietu
un Pad
ministru

Laikā
un bērn
sēru mī
jās no

Habibs:
las komi

RAIBĀ NEDĒĻA

ELVĪRAS LIELAIS LAIMESTS

Visi trimdas latvieši var sūtīt apsveikuma telegrammas mūsu tautietei Elvīrai Balodei, kas pagājušajā nedēļā Viktorijā, B.C., 649 loterijā laimēja gandrīz 4 milj. dolarus. Elvīra strādāja par pārdevēju Ītona veikalā Viktorijā. Nav domājams, ka viņa par laimētiem 3.998.530.90 dolariem ceļs Viktorijā jaunu latviešu kultūras centru vai arī ierīkos veco ļaužu mūti — Elvīras dārzu. Laimīgā tautiete darbu Ītonā jau uzdevusi un avīžniekiem izteikusies, ka laimestā dalīsies ar saviem radiem.

Tajā pašā loterijā A. Ķegumnieks Toronto laimējis 10 dol. un arī vēl nav izšķīries, ko ar naudu iesākt.

ŠULCS STOKHOLMĀ TIKĀS AR RIŽKOVU

Atentātā nogalinātā Starptautiskās sociālistu internacionāles vadoņa — Zviedrijas ministru prezidenta Olafa Palmes bēres Stokholmā izvērtās par liela apmēra pasaules vadītāju politiķu tikšanos. Ap simts lielu un mazu valstu pārstāvju vidū bija arī ASV

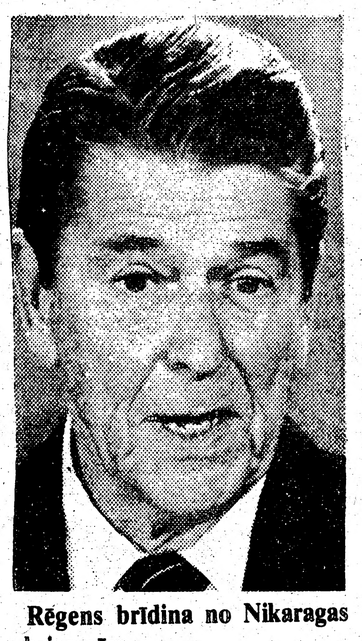

Rēgens brīdina no Nikaragas briesmām.

ārlietu ministrs Džordžs Šulcs un Pad. savienības jaunais ministru prezidents Rižkovs.

Laikā, kad džesa mūzikas un bērnu koŗa dziesmu fonā sēru mītiņā bērinieki atvadījās no politiķa, ko sociālisti apbrīnoja, bet labā spārna pilsoņi dēvēja par Kremļa velnu, kādā blakus telpā pirmo reizi pēc Ženēvas samita zem četrām acīm lietas pārrunāja Šulcs ar Rižkovu. Abi politiķi atzina, ka kopš Ženēvas Vašingtonas un Maskavas attiecības ir ieslīdējušas bīstamā savstarpējas neuzticības un draudošas konfrontācijas plāksnē. Lietas ir pat tik nopietnas, ka Rēgena un Gorbačova tikšanās šogad Vašingtonā var izpalikt. Tādā gadījumā Rēgens nākamajā gadā nebrauks arī uz Maskavu.

Atgriezies Vašingtonā, Šulcs Rēgenam ziņoja par Stokholmas bēŗu politiskām aizkulisēm. Rēgens par to nebija pārsteigts, jo viņš jau agrāk bija brīdinājis amerikāņus no aplamām illūzijām par Gorbačova varbūtējas nostājas maiņu austrumu un rietumu attieksmēs.

PREZIDENTS GRIEZĀS PIE TAUTAS

Komūnisma ekspansijas apturēšanas ietvaros prezidents Rēgens pagājušajā nedēļā televīzijas raidījumā no jauna atgādināja ASV pilsoņiem briesmas, ko rada sandinistu varas nostiprināšanās Nikaragā. Rēgens griezās pie tautas, jo amerikāņu likumdevēji kavējas piekrist Rēgena iesniegtam projektam atbalstīt Nikaragas nacionālos brīvības cīnītājus ar 100 milj. dolariem. Šo summu Rēgens grib ņemt no ASV militārā budžeta, tādējādi neapgrūtinot nodokļu maksātājus.

Prezidenta īpašais sūtnis Filips Habibs, atgriežoties Vašingtonā, ziņoja Rēgenam, ka visas Centrālamerikas valstis ir par palīdzības sniegšanu tā dēvētiem kontraspēkiem, kas cīnās par demokratijas restaurēšanu Nikaragā.

Habibs aplieciņāja, ka sandinistu diktātors Ortega Kubas un Pad. savienības apmek-

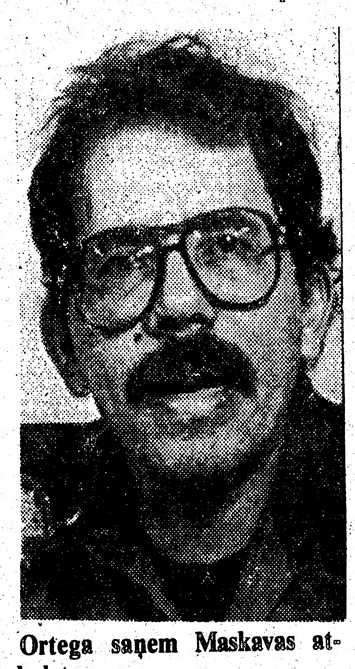

Ortega saņem Maskavas atbalstu.

lējumos ir nodrošinājis jaunāko padomju ieroču un munīcijas saņemšanu.

Rēgens amerikāņiem atkārtoti atgādināja, ka Pad. savienības tilta gala pozicijas Nikaragā nopietni apdraudētu ASV sabiedrotos ne tikai Centrālamerikā, bet arī Dienvidamerikā. Ar Maskavas naudu Ortega jau sācis jaunas militāras ostas būvi, un tajā pašā laikā plāno arī lielākā militārā lidlauka iekārtošanu visā Centrālamerikā. No šī lidlauka Maskavai paklausīgie Nikaragas komūnisti varētu ar lidmašīnām pārraudzīt visu kuģu kustību Atlantijas okeanā līdz pat Meinas robežām.

DRAUDZĪGAIS KANADIETIS BALTAJĀ NAMĀ

Šīs nedēļas sākumā Rēgens divas dienas varēja pavadīt drusku patīkamākā atmosfairā, kad pie viņa ciemos Baltajā namā atbrauca Kanadas ministru prezidents Braiens Malrūnijs.

Malrūnijs prasīja gaisa piesārņošanas kontroli.

Abu draudzīgo valstu aktuālākās problēmas ir brīvas tirdzniecības nolīguma radīšana, kuŗam ir spēcīga opozicija kā ASV, tā arī Kanadā.

Malrūnijs atgādināja arī sāpīgo gaisa piesārņošanas problēmu, kuŗas rezultātā amerikāņu rūpniecība, patērējot akmeņogles, jau saindējusi vairāk nekā simts ezeru ūdeņus Kanadā. Sarunas šajā jautājumā vēl nav devušas konkrētus panākumus, jo amerikāņi domā, ka kanadiešu saceltā trauksme ir pārspīlēta.

MITERANA SOCIĀLISTI ZAUDĒ

Jaunās parlamenta vēlēšanas Francijā, kā to lietpratēji pareģoja, sagādāja smagus zaudējumus sociālistiem un komūnistiem. Pilsoniskās partijas ar tautā populāro Parīzes pilsētas galvu degolistu Žiraku priekšgalā dabūja jaunajā parlamentā nepieciešamo vairākumu varas pārņemšanai. Līdzšinējais sociālistu valdibas galva Fabiens jau iesniedza prezidentam demisiju. Tā pirmo reizi 28 gados valsts prezidenta krēslā vēl atradīsies divus gadus sociālists Miterans, bet valdība būs labā spārna koalīcijas rokās. Miterans gan deklarējis, ka neatkāpšoties pirms viņa pilnvaru izbeigšanās, bet politiskie visziņi Parīzē domā, ka arī Miterana aiziešana notiks tuvākā laikā.

Vai Miterans paliks amatā?

Francijas ministru prezidents sociālists Laurents Fabiuss iesniedza savas valdības demisiju.

Labā spārna koalīcijas vadoņi:

Žiraks

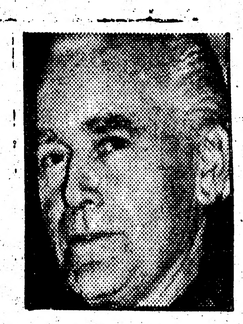

Šabāns

Žiskards

SPĀNIJA PALIEK NATO

Francijas pagrieziens uz labo politisko spārnu ir ļoti svarīgs Eiropas kontinenta nākotnei.

Te jāpiemin, ka nesen notikušā tautas nobalsošanā Spānijā pretēji liberālās preses pareģojumiem spāņu tautas vairākums sava ministru prezidenta sociālista Gonzalesa ietekmē izšķīrās par palikšanu NATO aliansē. Šīs alianses vājākie locekļi ir Grieķija, Holande un Dānija. Arī Kanadas līdzdalība varētu būt daudz lielāka.

Spānijas Gonzaless valsts intereses lika pirmajā vietā.

Ceturtdien, 3. aprīlī pl. 14
Toronto Latviešu Namā

Aleksandrs Ķegumnieks

runās par tematu

Bet tas vēl nav it nekas...

APMEKLĒT LŪDZ
TORONTO LATVIEŠU PENSIONĀRU BIEDRĪBA

No Sibirijas netiek atpakaļ

Latvijas celtnieki izbūvējuši 160 km garus ceļus

Pirms sešiem gadiem uz Sibiriju, Tjumeņas apgabalu, kur atklāja lielus naftas laukus, aizsūtīja Latvijas ceļu būvētāju grupu. 130 cilvēku lielā grupa uz Sibiriju devās ar vilciena ešalonu un paņēma līdz kokmateriālus, gatavas dzīvojamās barakas un visu citu, kas nepieciešams, purvā uzsākot dzīvi.

Lai varētu iegūt naftu, vispirms bija jāuzceļ apmetnes — ciemi, jāizvelk un jāizbruģē ceļi purvos un mežos.

Rīgas laikraksts Cīņa 23. janvāra numurā skopi ziņo par sešos gados paveikto. Latvijas ceļu strādnieki izbruģējuši un ar betonu nolējuši 160 kilometru garus ceļus, izbūvējuši divus strādnieku ciemus un iekārtojuši Holmogoras naftas atradni.

Daudzi materiāli saņemti tieši no Latvijas: cements, saliekamais dzelzbetons un zemes un purvu pamatņu nostiprināšanas materiāli, kas iepriekš izmēģināti Latvijā. Kalnciema rūpnīca ražo ceļu būvēm speciālu sintētisku materiālu — donitu.

Ceļus izvelkot, latviešiem bija jāpārvar purvi, muklāji un upes ar pārvadājamiem mašīnām. Speciālu cementa jaucēju un pildītāju paši samontē uz vietas no veciem dzelžiem.

Liekas, ka šie purvu bridēji atpakaļ Latvijā vairs netiks, jo nākotnē esot iecerēts daudz darba. Latvijas panēmienus pārņēmuši arī krievi citās Sibirijas vietās.

Laikrakstā — Sibirijas grūtās trases — minēti tikai divu latviešu vārdi: galvenā inženieŗa vietnieks Jānis Klismets un racionātors Ilmārs Andersons. **P.B.**

Profesors Dr. med. Jānis Kļaviņš tikko, nodevis atklātībai savu jaunāko darbu:

Tumor markers

Clinical and Laboratory Studies

Apgāds: Alan R. Liss, Inc. New York. Cena $48.

„Tumor marker" — audzēju norādītājs, saukts arī par antigenu, rodas kā audzēju šūnu produkts un saredzams ķermeņa šķidrumos. Tumor marker kļuvis par internacionālu apzīmējumu, kālab arī latviešu valodā tas lietojams.

Šīs vēža šūnu biologiskās vielas tiek producētas ievērojamā daudzumā un var norādīt slimības gaitu un ārstniecības iespaidu. Izstrādātās vēža šūnu vielas izrādījušās par kliniski nozīmīgiem vēža attīstības norādītājiem.

Pētījumi joprojām turpinās, mēginot atrast specifiskas vielas, kas dotu labāku izpratni, palīdzētu noteikt diagnozi un efektigāku terapiju. Prof. J. Kļviņš apraksta šo zinātnes nozari, lietojot visjaunākos pētījumus gan savā, gan citu kollēgu laboratorijās. Šī informācija noder vēža ārstēšanai, zinātniekiem, pētījot jaunus „Tumor markers", kā arī studējošiem, ieejot šajā jaunajā, speciālajā vēža pētniecības nozarē.

Grāmatā atrodam astoņas nodaļas. Pirmajā nodaļā Kļaviņa „Tumor Markers" klasifikācija: onkofetalie gēnu produkti, ar audiem savienotie un specifiskie produkti, izskaidrojot viņu īpašības un darbību.

Tālākājās nodaļās dažādu audzēju speciālas vielas, iesaistot dažādu organu karcinomas, germinalo šūnu audzējus, ādas vēžus, sarkomas un speciālus audzējus dažādās ķermeņa vietās kā mezoteliomas, feochromocitomas, karcinoidos tumorus un multiplās mielomas. Aprakstītas ļaundabīgās limfomas, ieskaitot Hodgkina slimību, Burnitt'a limfomu.

Leukemijām, lai noteiktu dažādas formas, aprakstīti specifiskie antigeni un enzimas.

Šo darbu prof. J. Kļaviņš veicis pēdējos divi gados, būdams prezidents „International Association of Tumor Marker Onkologists", vadot zinātniskās sekcijas, kā „Chairman of Scientific Sections of the Association of Clinical Scientists".

Patologijas departmenta direktors „Chairman of the Department of Pathology at the Catholic Medical Center.

Kopš 1985. gada 1. janvāra prof. Jānis Kļaviņš ir patologijas profesors Cornell University Medical College.

Audzēju biologiskais pamats un kliniskie atradumi noder tālākai pētniecībai un kliniskai darbībai kā onkologijā, biologijā, patologijā, immunologijā, embriologijā, bioķīmijā — vēža kontrolei un pētniecībai.

Novēlam mūsu zinātniekam un pētniekam, kollēgam Jānim Kļaviņam daudzus gadus raženā un svētīgā darbā turpmākājā dzīves gājumā, palīdzot apkaŗot cilvēces lielāko posta nesēju — vēzi.

Prof. Dr. med. N. Jerums,
New York, ASV.

LATVIJAS SKAUTU PREZIDENTA
ĢENERĀĻA KĀRĻA GOPPERA FONDA
izdevumā
iznākusi **RŪTAS RUDZĪTES** grāmata
KĀ LĀCĪTIS DROSMI UN GUDRĪBU MEKLĒJA
AR ANNAS ANNUS-HAGENAS ilustrācijām.
Autore ir saņēmusi Goppera Fonda balvu literātūrā par šīs grāmatas manuskriptu 1983. gadā.
Grāmatā tēlotas kucēna gaitas, kas vēlas izaugt par varenu un ievērojamu suni. Šis darbs ir atšķirīgs no jau mums zināmiem dzīvnieku stāstiem, jo stāsta varonis „Lācītis" raugās uz savu dzīvi un apkārtni ar „suņa acīm" un, vadīdamies no savas pieejas, nonāk bieži nesaskaņā ar cilvēku vēlmēm. Fābula ir ar kāpinājumu, kas saista lasītāja interesi līdz grāmatas beigām. Darba tematā neuzbāzīgi ievītas pozitīvas audzinātājas idejas. To lasīs kā bērni, tā arī pieaugušie ar aizrautību un interesi.
Cena: Kanadas $12.00 / ASV $10.00
Čeki rakstāmi uz „Goppera Fonds" vārda.
Grāmatas pasūtināmas līdz ar pievienotu samaksu:
KANADĀ — J.Treimanis, 8 Nipissing Dr., ISLINGTON, Ont., CANADA, M9B 4V5
ASV — Goppera Fonds, P.O. Box 115 N.E. Station, LIVONIA, MI 48152 U.S.A.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu
Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924—7095.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Ja jūs braucat kā **eņģelis**

Mums ir **debešķīgas** apdrošināšanas maksas!
Pārliecinaities!
759-0266 un 759-2771
Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Avenue Scarborough, Ont. M1R 1P7

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīrīs krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

RATAS OPTIC
Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave, Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- **Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.**
- **Rāmji lielā izvēlē.**
- **Izkārtojam acu pārbaudes.**
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

Sazinaities ar mūsu biroju par
PAZEMINĀTAS CENAS UN BRĪVDIENU LIDOJUMIEM UZ DIENVIDIEM

Tampa/St. Petersburg
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $198
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $399

Ft. Lauderdale
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $259
Lidojums turp un atpakaļ, iesk. viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $479

California
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $298

Caribbean
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $399

Mexico
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $469

SAMAZINĀTAS ABU VIRZIENU LIDOJUMU CENAS NO TORONTO UZ:
UZ EIROPU
London/Manchester..... sākot ar $418
Amsterdam..... sākot ar $498
Frankfurt/Düsseldorf..... sākot ar $568
UZ AUSTRĀLIJU
Sydney/Melbourne..... sākot ar $1729

Sīkāka informācija un rezervācijas:
ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9
TEL.: (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

Toronto ziņas

● Prezidenta Ulmaņa piemiņas komitejas sapulcē par komitejas darbu un veikumiem ziņoja ilgadējais pr-dis Jānis Vandelis. Viņš pateicas visiem pieminekļa celšanas atbalstītājiem. Pieminekļa celšanā veltot lielu devumu pieminekļa meta izstrādāšanā, pieliekot pūles un darbu, kā arī apzinot piemērotāko zemes gabalu, veltījis arch. N. Sebris. Komitejā gadiem ilgi darbojas vietn. Dr. A. Vanags, sekr. V. Eglīte un kasieris V. Brasliņš, kam piekrīt lieli nopelni pieminekļa celšanas naudas līdzekļu sagādē.

Komiteja pieprasījusi no valdības reģistrēšanās statusu, galvenokārt lai gūtu nodokļu atlaidi ziedotājiem. V. Eglīte informēja, ka komiteja laikā no 1981. g. — 86. g. sanākusi 50 darba sēdēs, kuŗās caurmērā pulcējušies 9—12 komitejas un pieaicinātie darbinieki. Zīmīgākas valsts svētku dienās pie prezidenta pieminekļa nolikti ziedi.

N. Sebris savukārt vēlējas padomāt, ka šīs vasaras Dziesmu svētku laikā prezidenta cienītāji varētu apciemot viņa piemineklī. Bija arī ierosinājumi darīt pieminekļa apkārtni vēl tikamāku. Izskanēja arī pateicības vārdi rīcības komit. darbiniekam Ed. Kokam par rūpi zemes gabala lietā E. Šķobe nodeva $223.- ziedojumu pieminekļa uzpošanai. Sapulce izvēlēja sanāksmes sākumā padomes prezidiju ar pr-di Z. Akotu un vietn. J. Vandeli (abi vadīja arī sapulci), un sekr. V. Eglīti.

Piemiņas komitejas valdē ievēlēja E. Šķobi — pr-dis., Dr. A. Vanags — vietn., J. Vandelis — sekr., V. Brasliņš — kasieris, Mirdza Lejiņa un V. Eglīte — loc. Revīzijas komisijā A. Vuciņs (pr-dis), J. Treimanis (sekr.), A. Freimanis (loc.). Sapulcē piedalījās 24 padomes locekļi un tā ilga 3 stundas.

● Pēc DV nodaļas biedru gada sapulces, valdes amatpersonas pulcējās savā pirmajā sēdē, 6. martā, DV namā. Ar mazām pārmaiņām valde darbosies līdzšinējā kārtībā Z. Akots — pr-dis., L. Ozols — pr-ža vietn., Mirdza Lejiņa — sekr., Aina Selga — kasiere, V. Cinis — Ārējās inform. daļas vad., A. Vītols — sarīk. daļas vad., R. Pētersons — aprūpes daļas vad. un mantzinis, J. Veckers — biedrzinis, H. Jākabsons — sporta daļas vad., H. Miķelsons — jaunatnes un iekšējās inform. daļas vad., V. Vičs — valdes loc. sevišķiem uzdevumiem un nod. pārst. LNAK padomē. Vanadžu kopas vad. Astrīda Jākabsone. M. Lorbergs — ideoloģiskās daļas referents. Nama komitejā V. Vičs, L. Ozols, R. Pētersons. R. Pētersons — pārst. pie akciju sabiedrības Latviešu nams. V. Kalniņš — pārst. Baltiešu kaŗa veterānu ligā. A. Korms — pārst. 18. novembra valsts svētku rīcības komitejā. Z. Akots, V. Brasliņš, A. Krūmiņš — pārst. prezidenta Kārļa Ulmaņa piemiņas komitejā. Atteikušos DV kluba pārziņa A. Šterna vietā izraudzīja V. Kļaviņu ar vietn. V. Jostiņu. Revīzijas kom. — A. Putniņš, St. Leimanis un A. Korms.

Valde rūpēsies par saviesīgā vakara izkārtošanu Kanadas DV delegātu pirmās dienas, 12. aprīļa vakarā, savā namā.

Sv. Jāņa draudze varēs atzīmēt 40 gadu jubileju

Draudzes locekļu gada sapulce, baznīcas sabiedriskās telpās, bija pulcējusi 96 draudzes locekļus. To vadīja draudzes pr-ks Jānis Koncis ar sekr. Mācītājs Fr. Kristbergs aicināja, ne tikai novērtēt iepriekšējā gada veikumu, bet pārdomāt arī turpmāko darbu gaitu, norādot uz draudzes tuvojošos 40 gadu darbības jubileju pēc 2 gadiem. Mums vajadzētu to izmantot, aicinot draudzes locekļus piedalīties draudzes stiprināšanā un celšanā. Arī Saulaines pārvaldes pr-ks A. Brencis teicās kāpināt turienes darba gaitu. J. Koncis rosināja pieteikt kapu vietas jaunajā latviešu nodalījumā, Jorkas kapos. Par Kristus Dārza darbību tuvāku ieskatu sniedza tā administratore M. Zariņa.

Pēc revīzijas komis. pr-des Ženijas Vītolas ziņojuma par amatpersonu apzinīgi veikto darbu, ar pateicību pieņēma arī darbības pārskatu. Tāpat arī 1986. g. budžetus draudzei 174,650.- dol. apmērā, Saulaines 85,000.- dol., un Dāmu komitejas 12,300.- dol. apmērā.

Pārvēlamie padomes loc., kandidēja atkal un balsu kārtībā ievēlēja: Māri Lūsi, Inesi Dobeli, Viktoru Kalniņu, Valdemāru Grasmani, Albertu Černavski, Jāni Bāru, Ainu Avotiņu, bet Gunta Taņņa vietā Vilni Pētersonu.

Revīzijas komisijā ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējos Ženiju Vītolu, Agnesi Gailīti, Irēni Ezergaili, Normundu Gobu un Andri Liepiņu. O.K.

EDMONTONA

● Šejienes DV nodaļas biedru gadskārtējā sapulce notika pr-ža A. Stepermaņa ģimenes mājā. Sapulces dalībnieki pieņēma amatpersonu ziņojumus. Nodaļas pārvaldes amatos ievēlēja līdzšinējos A. Stepermani — pr-dis., R. Vilku — pr-ža vietn., Zentu Stepermani — vanadžu kopas vad. un sekr., Elmu Brūzi — vanadžu kopas vad. vietn., J. Šnepstu — kasieris, P. Reinbergu — biedrzinis. Revīzijas komisijā J. Jēkabsonu — pr-dis, Dzidru Vilku un I. Skrastiņu. Nodaļai laba sadarbība ar šejienes pārējām latviešu organizācijām. O.K.

Laikraksta kantorim:

sludinājumi,
abonementa maksājumi,
laikraksta piegāde un
adrešu maiņas

466 - 1514

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Viņš bija ievainots mūsu pārkāpumu dēļ un mūsu grēku dēļ satriekts. Mūsu sods bija uzlikts Viņam mums par atpestīšanu, ar Viņa brūcēm mēs esam dziedināti. (Jes.53:5).

Bezmaksas kristīgu litereātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. M1S 1Z6.

Mūžībā aizgājusi mūsu Hanavas līdzgaitniece

skolotāja

Antonija Rusleja-Freiberga,

dzimusi Plūcis

dzimusi 1912. gada 10. septembrī Priekuļos,
mirusi 1986. gada 8. martā Ņudžersijā.

Mīlestībā viņu atceras

Androviču, Hartmaņu un Zilveru ģimenes

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

23. martā pl. 11 Pūpolsvētdienas dievkalpojums. Spredķis bērniem. Draudzes darbinieku un darbinieču ievešana amatā. Dziedās draudzes ansamblis.

27. martā pl. 19 Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu

28. martā pl. 11 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās bračists Arturs Jansons

30. martā **pl. 6 no rīta** Kristus Augšāmcelšanās dievkalpojums. Dziedās Dainas koris. Pēc dievkalpojuma tradicionālās Lieldienu brokastis, **pl. 11** Kristus Augšāmcelšanās dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

22. martā draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

23. martā pl. 11 Pūpolu svētdienas dievkalpojums, dievgalds.

27. martā pl. 19.30 Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums, dievgalds.

28. martā pl. 11 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Koris.

30. aprīlī pl. 6 rītā Kristus Augšāmcelšanās svētki, koris. Pēc dievkalpojuma draudzes kopīgas brokastis; pl. 9 rītā dievkalpojums angļu valodā.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

23. martā pl. 13 Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu

28. martā pl. 18 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu

30. martā pl. 6 no rīta Kristus Augšāmcelšanās Saullēkta dievkalpojums.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 33 Christie Str., Toronto, Ontario, M6G 3B1. Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

28. martā — Lielā piektdienā plkst. 13.30 dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

23. martā, Pūpolu svētdienā, pl. 16 dievkalpojums ar dievgaldu.

27. martā, Zaļā Ceturtdienā, pl. 20 dievkalpojums ar dievgaldu.

28. martā, Lielā Piektdienā, pl. 10 dievkalpojums ar dievgaldu angļu valodā kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 — dievkalpojums ar dievgaldu, koris, dziesmu lapiņas.

30. martā, Kristus augšāmcelšanās svētkos, pl. 8 — svētku dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos, koris, dziesmu lapiņas. Pl. 9 — Lieldienu brokastis.

6. aprīlī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 11 — draudzes dievkalpojums.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl. 13.30 baznīcā.

23. martā pl. 13.30 Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

28. martā pl. 13.30 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

30. martā pl. 6 no rīta Lieldienu svētdienas dievkalpojums (būs tikai rīta dievkalpojums).

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pētera baznīcā).

23. martā pl. 11 Pūpolu svētdienas dievkalpojums baznīcā.

27. martā pl. 19.30 Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu baznīcā.

28. martā pl. 11 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu baznīcā.

30. martā pl. 11 Kristus Augšāmcelšanās svētku dievkalpojums baznīcā. Piedalās skolēni un jaunieši. Dziesmu lapiņas.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Sestdienās no pl. 14.00 līdz 20.00.

KALVE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont., M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
487-0491
PIEGĀDE LIELTORONTO ROBEŽĀS
Crest Florists
567 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4S 2M5
Pinu, pinu ziedu viju
Ptpenes un smilgas miju
Mētru sauju, rožu sauju...
MAIJA ASARIS

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDIŅĢ
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 — 534-2864

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

LATVIJA AMERIKĀ
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.
Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00, " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00, " $14.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi
125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Tautas brīvībai

Jauns Latviešu Nacionālā Fonda padomes prezidija priekšnieks Dr. J. Teriņš, jauns Fonda valdes priekšnieks fil. kand. A. Balodis.

Latviešu Nacionālā Fonda jaunievēlētā padome 22. februārī pulcējās Stokholmā Fonda telpās, lai turpmākajiem 4 gadiem izraudzītu pārvaldi, valdi, revīzijas komisiju un izvērtētu 1985. gadā paveikto, kā arī lemtu par jauno darba plānu. Bija sanācis rekorda skaitls — turpat 30 padomes locekļu, pārstāvju. Sanāksmi ievadīja prāv. L. Čuibes svētvārdi. Pēc vēlēšanu komisijas, valdes un revīzijas komisijas ziņojumiem ievēlēja prezidiju: priekšnieks Dr. J. Teriņš, vietnieks — H. Valdmanis, M. Kadiķis, sekretārs — M. Slokenbergs, vietnieks — A. Strautmanis. Jaunajā valdē — priekšn. A. Balodis, vietniece L. Švābe, ģenerālsekr. Andrejs Eglītis, valdes locekļi — A. Landsmanis, Ilze Ūdre-Johansone, R. Jansons, revīzijas komisijā — E. Strazdiņš, D. Klāvs, N. Zirnis. Padome teica paldies visiem darba darītājiem, sevišķi suminot ilggadējo LNF padomes prezidija priekšsēdi A. Ūdri ar ziediem un pateicās par pūliņiem, ko viņš ieguldījis Fonda darbā. A. Ūdris vairs nekandidēja. Valdes ziņojumā par aizvadītā gada darbu teikts:

Mūsu visu darba centienus bremzē politiskā klimata attīstība Eiropā un visā pasaulē un okupētajā Latvijā. Apspiesto Baltijas tautu brīvības prasība Eiropas demokratijās un arī otrpus okeanam nav īstenojusies reālākās kontūrās. Mēs visi sakām, to dos nākamība ar neatlaidīgu politisko informācijas darbu un ticību. Viss pastāv ticībā, arī mūsu tautas brīvība.

Informācija uz tēvzemi un otrādi nav apstādināta. Varētu sacīt, tā pat paplašinājusies. Ziņas no okupētās Latvijas neko neatšķiras no iepriekšējiem gadiem, vienīgi ar pastiprinātu pārkrievināšanas programmu, sākot no bērnu dārziem. Tautas noskaņojums ir cerīgs un arī necerīgs, izejot no dažādām vecuma grupām. Varētu sacīt, vecā paaudze savu cerību karogu nolaiž. Kristieši nav norimuši, aicina palīgā atjaunot Salaspils dievnamu. Citi domā, ka brīvās pasaules latvieši varētu piedāvāt sarūpēt krāsu noplukušajam operas namam Rīgā. Veciem ļaudīm grūtības izdzīvot ar mazām pensijām — domā par palīdzību no ārpuses. Prasa pēc Jaunās derības. Ir daudz citu vēlmju, izpildāmu un neizpildāmu. Mūsu dzīvo balsi un darbus Latvijas brīvības centienu labā gaida visi tie, kas vēl tic un cer. Un tādu, šķiet, vēl ir daudz.

Brīvajā pasaulē LNF publikācijas un citi informācijas materiāli pēdējā laikā samērā daudz pieprasīti, sevišķi Eiropā — Somijā, Vācijā, Skandināvijā, Francijā, Holandē, Beļģijā — gandrīz par vienu tematu: Latviešu tautas pretestība okupācijā.

Publikācijas 1985. gadā:

Resistance Movement in Latvia, Miera līgums starp Latviju un Padomju Krieviju, Sp. Paegles — Kā Latvijas valsts tapa, We accuse — Austrālijā otrā izdevumā publicēta LNF 1955. gada grāmata, A. Plensners — A Small Nations Struggle for Freedom (Austrālijas latviešu izdevums). Vācijā vācu valodā — Resistance Movement in Latvia. Starptautiskam grāmatu tirgum Frankfurtē — latviešu stenda vajadzībām (finansēja LNF) 100 eks. pavairota Andreja Eglīša Gebt mir einen anderen Himmel. Dots prospekts — Lettische Belletristik.

Nokavējusies publikācija — Bažu līgums ar Padomju savienību (spiestuvē). Starptautiskā informācijas darbā izmantotas kartes Documented map of forced labor camps for Baltic deportees in Soviet Union 1941 — 85, LNF izdevums sadarbībā ar mag. iur. A. Šildi. Kanadas DV informācijas daļa šīs kartes piesūtījusi ap 600 skolām Kanadā. Dažādas LNF publikācijas saņēmuši: Zviedru virsnieku valsts apvienība, Armijas mūzejs un c. Bagātīgs materiālais atbalsts jaunatnei, Minsteres ģimnazijai, kursiem, stipendijām, PEN, Kastaņolas Raiņa un Aspāzijas mūzejam, koncertiem un c. Savu iespēju robežās darbojušās arī LNF pārstāvības Dānijā un Norvēģijā.

Dažādi informācijas materiāli izlietoti, Gorbačovam apmeklējot Parīzi, latviešu baltiešu demonstrantu grupā. Informācijas materiāli doti arī Argentīnas latviešiem. Izlietoti Kultūras Forumā Budapeštā un Stokholmas Miera un uzticības kongresā.

1985. gada budžeta summa ienākumos izpildījusies. Jaunās darba programmas prasīs jaunu piepūli, arī izdevumi aug — paaugstināta telpu īre, publikāciju iespiešana, pasts u.c. Grūtības ar These Names Accuse izvietošanu. Vismaz 200 eks. vēl vajadzētu izsūtīt uz citām zemēm. Kur pieprasījumi? Daļa organizāciju ir stipri vienaldzīgas, sevišķi ārpus Eiropas.

Jaunā darba programma

Informācija okupētai Latvijai. Palīdzība apcietināto ģimenēm. Dažādi informācijas izdevumi.

Publikācijas: Bažu līgums ar Padomju savienību (prof. J. Peniķa ievads angļu valodā), vēsturnieks A. Balodis — Latvijas vēsture zviedru valodā. Deportēto papildsaraksti (A. Šildes ievads angļu valodā), Dr. A. Trapāns — Sarkankarogotās Baltijas flotes attīstība un uzdevumi (angļu valodā).

Apvienotās Eiropas latviešu avīzei materiāls devums.

Kultūrai. Mākslai. Jaunatnei (stipendijām, kursiem u.c.)

Latviešu grāmatu stends Frankfurtē — starptautiskā izstādē (vai arī Gēteborgā).

Papildinājums: Iecerē manuskripti: Latvija tautu savienībā. G. Rode — PSRS Cietumos un soda nometnēs.

Padomes lēmumi

Ņemot vērā LAKEC statūtu jauno redakciju, LNF kā globāls informācijas institūts turpmāk LAKEC nepiedalīsies.

Ar 1986. gadu paaugstina LNF atbalstītāju maksu uz Kr. 30:- gadā.

Latviešu Nacionālā Fonda darbā apvienoti jaunās, vidējās un vecās paaudzes pārstāvji. Apvienoti dažādiem uzdevumiem tēvzemes brīvības centienu labā. Dažkārt šie uzdevumi, tālākai nākamībai tēmēti, šķiet pat neveicami. Ir tomēr jāuzdrīkstas, karogi jāpaceļ uz priekšu, mums pieder tautu un atsevišķu cilvēku tiesību nākamība.

Tāpat kā Toronto latviešu pensionāru sanāksmēs Latviešu Namā, arī Kristus Dārzā pēc pusdienām vai vakariņām vecāko jauniešu populārs laika kavēklis ir zolīte.

Foto J. Liģers.

Toronto Latviešu pensionāru apvienības tautas deju kopa Rudens skatītāju priekšā stājās pirmo reizi 6. februārī Toronto Latviešu Namā. **Foto Jānis Galejs.**

Agrumu Pēterim 75 mūža gadi

Gaujmalietis Agrumu Pēteris dzimis 1911. gada 8. februārī Raiskuma pag. Brenguļos pie Cēsīm.

Pēc vietējās pamatskolas beigšanas un Cēsu draudzes skolā pavadīta gada mācības uzsāk Cēsu Bērzaines vidusskolā un to beidz 1929.g.

1932.g. beidz Rīgas Valsts technikuma dzelzceļu ekspluatācijas nodaļu un iegūst tehniķa tiesības. Strādā dzelzceļa dienestā, sākumā kā rezerves stacijas priekšnieka palīgs, vēlāk Lielvārdes stacijā. Starplaikā uzsāk studijas un 1940. g. apprecas ar ogrenieti Almu Balodi.

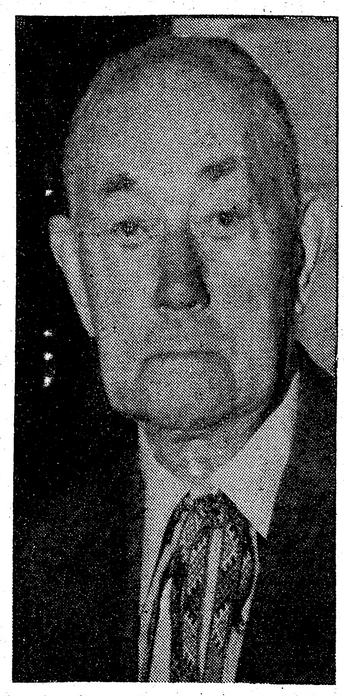

1941.g. paaugstināts ekspluatācijas revidenta amatā un strādā Rēzeknē. 1942.g. Agrumu pārceļ dzelzceļu kustības padomnieka postenī Daugavpilī.

Bēgļu gaitās dodas uz Vāciju. Pēc daudz un dažādām nometnēm nonāk Libekā un Hamburgā. Piedalās Baltijas universitātes organizēšanā un studē inženieru zinības.

1947.g. Agrums dodas darbā uz Angliju un strādā kādā čuguna cauruļu rūpnīcā par slīpētāju. Vēlāk dabū darbu par technisko zīmētāju.

1951.gadā ceļš ved uz Kanadu Montrealā. Strādā par zīmētāju un vēlāk CIP uzņēmumā par mašīnu un to kontroļu konstruktoru.

Agrums ir dievturis. Aktīvs daudzās latviešu un kanadiešu organizācijās. Reportieris vairākiem latviešu laikrakstiem un vairākus gadus vadīja The Senior Scene veco ļaužu laikrakstu Kvebekā angļu valodā. Bija LNAK pārstāvis. Vada Pensionāru apvienību. Ir Fraternitas Imantica filistrs un dibinātājs.

1985.g. novembrī viņš zaudēja sievu. Ģimenē ir dēls Juris, kas nodarbināts Montrealā.

J. A.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.

Lūdz zvanīt **889-5076.**

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ap 1000 klausītāju bija ieradušies ērgelnieces Brigitas Miezes koncertā 2. martā Betlemes baznīcā Bruklinā. Izskatījās kā vecos, labos piecdesmitajos gados, kad šī baznīca parasti bija apmeklētāju pilna. Koncerts ilga apmēram stundu un 15 minūtes. Likās neparasti, ka publika baznīcā aplaudēja pēc katra priekšnesuma, atskaitot divus pirmos korāļus. Vēl neparastāk bija tas, ka pati izpildītāja atbildēja publikai ar aplausiem, kas, liekas, ir krievu paradums.

Klausītājus aizrāva latvisko darbu temati, kā Tautas balvas laureāta Helmera Pavasara Fantazija par tautas dziesmu Kaŗavīri bēdājās un jaunā komponista R. Jermaka Rīgas ainava un pasija Pūt vējiņi. Programmā bija arī Alfrēda Kalniņa Fantazija sol minorā, ko komponists veltījis Pēterpils konservātorijas ērgelnieku profesoram. Darbs atskaņots Rīgā pirms 1906. gada. Komponists A. Kalniņš dzīvoja Ņujorkā no 1927.—1933. gadam, pēc tam atgriezies Rīgā, kur nodzīvojis no 1933. gada jūnija līdz 1944. gadam. Bija Rīgas Doma ērgelnieks, miris 1951. gadā. Māksliniece atskaņoja korāli, Lai Dievu visi teic, ko Francis Lists komponējis Rīgas Doma baznīcas lielo ērgeļu iesvētes koncertam 1884. gadā. No klasiskā repertuāra Mieze atskaņoja R. Šūmaņa, Cezara Franka un citu komponistu darbus. No šo darbu atskaņojumiem klausītāji sagaidīja vairāk. Varbūt darbu izvēle varēja būt citāda, varbūt Betlēmes baznīcas ērgeles skanēja citādi. Miezes Rīgas Domā iespēlētās plates skanēja daudz svinīgāk. Tās klausītāji ar mākslinieces parakstu varēja iegādāties baznīcas lejas zālē.

Mākslinieciei Minsteres dziesmu svētkos bija ērgeļu koncerts. Kā profesore viņa māca ērgeļu spēli Minsterē, Vācijā. Amerikā viņa ir pirmo reizi. Mieze bija koncertu ērgelniece Doma katedralē Rīgā, bet atstāja Latviju 1981. gadā, tagad apmetusies Minsterē. Viņa Padomju savienībā koncertējusi kādas tūkstoš reizes, bijusi koncertos Eiropā, Azijā un Austrālijā. Viņai iespēlētas deviņas ilgspēlējošas plates. Māksliniece spēlējusi uz vienīgām ērgelēm Sibirijā, kad tā koncertējusi Novosibiriskā 1978. gadā. Miezes koncerts Toronto būs 15. martā, bet savu koncertturneju viņa nobeigs 4. aprīlī Bostonā. Vk

VAŠINGTONA

● Vašingtonas latviešu ev. lut. draudze darbojas pēc brīvprātīga nodevu maksāšanas principa. Caurmēra ziedojums uz katras no 247 ziedotāju kartītēm bijis 322 dol. No šīs caurmēra summas 196 ir ziedots draudzes uzturēšanai. Pāri par 1000 dol. gadā brīvprātīgās nodevās ziedojuši 13 dalībnieki, bet pāri 500 dol. gadā pavisam 45; nemaz draudzei nav ziedojuši 21, bet mazāk par 100 dol. 70 personas. Te nav ieskaitīti speciāli ziedojumi. Brīvprātīgās nodevās 1985. gadā ienākuši gandrīz 48,500 dolaru, bet kopā ar speciāliem ziedojumiem nepilni 80,000 dolaru. Pēc jaunā budžeta projekta paredzēts, ka šī gada caurmēru vajadzētu paaugstināt par 47 dolariem, uz 243 dolariem gadā. Draudzē ir 539 draudzes locekļi, no tiem 460 iesvētītie, tā pieaugusi par 11 draudzes locekļiem, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Notikuši 59 dievkalpojumi ar 4606 apmeklētājiem, gadu iepriekš 65 ar 4330 dalībniekiem. Kristīti 5 bērni, iesvētīti 5 jaunieši, miruši 5 draudzes locekļi, pie dievgalda bijuši 275.

Dāmu komitejā darbojas 25 locekles, no tām 22 aktīvas darbinieces, komitejas priekšniece ir Herta Abrante. Bazāra bruto apgrozījums bijis 9,270 dol., bet atlikums 4,470 dol. Dāmu komitejas ienākumi, ieskaitot 1984. gada atlikumu, bijis 41,775 dol., izdevumi 8,338 dol., atlikums uz 1986. gada sākumu 33,437 dol. Pie dāmu komitejas darbojas grāmatu galds, mākslas darbu un rotas lietu tirdziņš un bibliotēka. Vk

ČIKAGA

● Ilinojas Latviešu Pensionāru šī gada pirmo sanāksmi ar uzrunu atklāja priekšnieks V. Zvejnieks. Māc. A. Rautenšilds vadīja svētbrīdi. Dziesmas pavadija O. Mežraupa. I. Točas labi sagatavotā stāstījumā un ar labiem skatiem iepazīstināja sanāksmes dalībniekus ar Kanadas ziemeļu pilsētiņas Čerčilas apkārtni un ledus lāču dzīvi. Ziemā lāči staigājot pa ielām, pat dzīvokļu mājās ielaužoties. Pilsētā pastāvot īpašas policijas vienības, kuŗas nelūgtos viesus sagūstot un novietojot krātiņā.

● Februāŗa Pensionāru sanāksme notika 12. februārī. Māc. U. Cepure vadīja svētbrīdi. Pēc tam Armonds Birkens nodziedāja vairākas dziesmas. Priekšnieks arī nosauca februārī dzimušo vārdus un sniedza kārtējos ziņojumus. Pensionāru dāmas L. Ozoliņas vadībā visus cienāja ar sarupēto azaidu. Nobeidza ar kopīgi nodziedāto pensionāru iecienīto dziesmu Pie rokas ņem un vadi. Dalībnieku bija ap 70. A.Ž.

GRAND RAPIDI

● Bladžeta slimnīcā 18. februārī miris 77 g. vecais Modests Krēsliņš, dzimis Dricēnu pag., Rēzeknes apriņķī, kur bijis lauksaimnieks. Darbojies sava pagasta pašvaldībā. Grand Rapidos strādājis mēbeļu fabrikā un slimnīcā.

Nelaikim veltīts aizlūgums notika 20. februārī, un otrā dienā pēc. Sv. Mises Adalberta bazilikā prāv. Ed. Statkus izvadīja uz Sv. Krusta kapsētu. Nelaikē piederēja pie Latviešu katoļu draudzes Aglonas Dievmātes baznīcas. Sēro sieva, divas meitas, trīs dēli, mazbērni, draugi un paziņas.

● Zviedrijas latviešu teātris, kas šinī vasarā viesosies ASV, neiegriezīsies Grand Rapidos, bet šīs kolonijas tautieši abas izrādes — R. Blaumaņa Raudupieti un L. Muižnieces Pēdas varēs noskatīties Kalamazū.

● Saskaņā ar LELBA pārvaldes priekšnieka prāv. V. Vārsberga norādījumu organizēt draudzēs Lūkas evaņģelija lasīšanu, šāds pasākums ieviests arī latviešu ev. lut. draudzē Grand Rapidos un turpinās jau apm. kādas piecas vai sešas nedēļas. Pavisam līdz šim noorganizētas septiņas grupas, lielākas vai mazākas, dažādos pilsētas rajonos, mājās pie draudzes locekļiem. Grupu darbu organizē un koordinē Jānis Vecziediņš, kas interesentiem sniedz attiecīgu informāciju. Draudzes māc. J. Mednis starp citu Baznīcas Vēstīs par to izsakās: „Atcerēsimies, ka galvenais mērķis ir lasīšana, bet ne visa izlasītā paskaidrošana vai izprašana. Atbildes tam meklēsim vēlāk". Lasīšanu cer nobeigt līdz Ciešanu laikam.

● Daugavas vanadžu gada sapulce notika 23. februārī, un to vadīja B. Mainis. Plašu ziņojumu sniedza kopas priekšniece V. Riepniece. Noorganizēti sarīkojumi, visi labi izdevušies, jo sevišķi novada vakars, par ko bijušas ļoti labas atsauksmes. Sekmēts palīdzības darbs, atbalstīti nacionāli polīt. centienu izpaudumi, tāpat latviskās izglītības un kultūras iestādījumi. No tā varēja secināt, ka vanadzes bijušas nomodā par latviskās kopības un latvietības saglābšanu svešumā. Plašāku pārskatu par naudas lietām, apgrozijumiem un ziedojumiem dažādiem mērķiem sniedza kasiere V. Pole. Atbalstīts Patiesības fonds, Brīvības fonds, Nac. fonds, Minsteres latviešu ģimnazija, Gaŗezers. Pārskatus un budžetu pieņēma vienprātīgi. Kopas priekšnieces amatu uzticēja līdzšinējai V. Riepniecei, bet valdē darbosies: V. Pole, E. Deimante, M. Bārdiņa, L. Balode, M. Pastare un Ņ. Graube. Par vanadžu priekšnieces kandidāti ASV izraudzīja Sarmu Priedulāju, jaunās paaudzes aktīvu sab. darbinieci Čikagā, bet delegāte 32. Vanadžu salidojumam Sanfrancisko būs V. Riepniece.

● Latviešu kreditsabiedrība Grand Rapidos ar nodaļu Kalamazū reizi gadā sasauc paplašinātu valdes sēdi. Šoreiz sēde notika Latviešu biedrības namā, kur atrodas arī sabiedrības birojs, un tajā piedalījās 19 dalībnieku. Priekšsēdis T. Zeltiņš sniedza plašu ziņojumu par pag. gada darbību, ko papildināja kasieris V. Tarbunas, Kalamazū nodaļas vadītājs V. Lietapurs, vicepriekšsēdis O. Reinvalds, grāmatvedis A. Valdmanis, revīzijas komisijas priekšs. K. V. Bušs, kreditkomisijas priekšsēdis A. Grīnbergs, pārējās amatpersonas un darbinieki.

Ar gandarījumu var atzīmēt, ka kreditsabiedrība vēl vienmēr aug. Ja biedru skaits palicis bez pārmaiņām — 693, tad finanču laukā vērojama augšupeja. Bilance sastāda 2,4 milj., pieaugums par 100.000 dol. Noguldījumi — 2,1 milj. dol., pieaugums par 100.000 dol. Aizdevumi tuvu 1 milj. dol., pieaugums par 200.000 dol. Gada ieņēmumi — 230.620 dol., pieaugums par 6000 dol. un tai pašā laikā izdevumi pieauguši tikai par 676 dol. Kreditsabiedrības finances ir ļoti veselīgā stāvoklī, ko apliecina rev. komisijas ziņojums.

Sēdes kulminācijas punkts bija dividenžu noteikšana par iepriekšējā gada noguldījumiem. Pēc priekšsēža T. Zeltiņa priekšlikuma, ko atbalstīja kasieris V. Tarbunas, dividendes par 1985. g. noteica 7 3/4 proc. apmērā, neškiŗojot noguldījumus pēc to lieluma. Vienojās ieteikt biedru sapulcei piešķirt sabiedriski polītiskiem, kultūrāliem, izglītības u. c. mērķiem pēc šāda sadalījuma: Gaŗezera akciju iegādei — 300 dol., Baznīcas būvei Grand Rapidos — 300 dol., Kalamazū latv. skolai — 250 dol., Grand Rapidu latviešu skolai — 250 dol., Minsteres latviešu ģimnazijai — 150 dol., Nac. Fondam Zviedrijā — 100 dol., ALA Kultūras fondam — 100 dol., stipendijām — 400 dol. un balvām skolu absolventiem — 200 dol., kopā 2050 dol.

● Daugavas vanagu un vanadžu rīkotajam karnevālam Vīns un rozes Latviešu biedrības namā rīkotāji bija centušies radīt piemērotu gaisotni. Spēlēja populārā deju kapella Leonard. Par labākām maskām atzina Kučieri (Vilis Riepnieks), 2. v. 18. gadu simteņa lēdija (Māra Pētersone), 3. v. Mūķene (Līga Jansone), kas visi saņēma balvas. Sekoja arī izloze. Apmeklētāju skaits varēja būt lielāks.

● Latviešu skola savas mācību gaitas turpina, kaut skolēnu skaits tikai 15. Zīmīgi, ka no tiem vienu trešdaļu sastāda bērni no jauktu laulību ģimenēm, kas, kā to atzīst skolas vadītāja māc. V. Fricsone, mācoties ar prieku un centību. Jo sevišķi viņiem patīkot dziedāt un piedalīties latviešu tautas dejās un rotaļās. Arī skolas darbā rosīgi piedalās jaukto laulību ģimeņu piederīgie vai citi tuvinieki. Tā skolas padomē darbojas Dr. Līga Gonzalez un Inese Benett, bet bērnus māca Skaidrīte Kļaviņa. V.Ž.

KLĪVLANDE

● DV Klīvlandes apvienības jauniešu rīkotajā Sirsniņu ballē priekšnesumu daļā izrādīja A. Brigaderes lugu Čaukstenes. Lielu jautrību skatītājos radīja apstāklis, ka sieviešu lomas tēloja pārģērbušies vīrieši, DV jaunieši: D. Grendze, K. Grendze, E. Hāzners, Ē. Kronītis, A. Kubuliņš, G. Kubuliņš, V. Kubuliņš, E. Veits un J. Zemesarājs. Režisora pienākumus veica jaunieši Dāvids Grendze un Māra Kubuliņa. Sekoja citi jautri uzvedumi. Saviesīgā daļā bija kopējas vakariņas, mantu izloze un deju mūzika.

Šis bija pirmais sarīkojums Klīvlandē, kur ar priekšnesumiem piedalījās un saimnieciskos darbus izkārtoja vienīgi jaunieši Māras un Alda Kubuliņa vadībā. Paveiktais darbs pārliecināja, ka jauniešiem var nodot izkārtot arī citus sarīkojumus. Apmeklētāju bija pāri 150. Sarīkojuma atlikums paredzēts ceļa izdevumu segšanai jauniešiem, kas brauks šogad uz DV delegātu kongresu Sanfrancisko. J.Ū.

ROČESTRA

● Ročestras Krusta draudzes gada sapulci vadīja draudzes priekšn. O. Sniedze. Mācītājs ziņoja, ka notikuši dievkalpojumi 2 reizes mēnesī, 2 reizes bībeles stundas, kristīti 2 bērni, mūžībā aigājuši 5 draudzes locekļi, apmeklēti slimnieki mājās un slimnīcās. Viņš pateicās visiem par sirsnīgo sadarbību. Draudzē 154 iesvētīti locekļi un 18 neiesvētīti. Krusta dr. dāmu kom. priekšn. D. Sārmas ziņojums norāda, ka dāmu komiteja pagājušā gadā ir ļoti aktīvi darbojusies, izkārtojot Austrumu apgabala dāmu komiteju konferenci, apdāvinājusi dažādos gadījumos un ziedojusi naudas summas baznīcai Latvijā, veciem tautiešiem Vācijā un citiem labdarīgiem mērķiem, kā arī apmeklējusi slimniekus. Par svētdienas skolas darbību ziņoja pārzine A. Vilka. Skolā mācās 18 bērnu, mācības notiek 2 reizes mēnesī pēc ALA izstrādātās programmas. Aizgājušā gadā pirmo reizi pirmskolā un bērnu dārza klasēs tikai jaukto laulību bērni, daži no tiem saprot un runā latviski. Skolēni piedalās ar programmām draudzes sarīkojumos. Skolotāji strādā : I. Gaide, S. Johnson, M. McLean, A. Serdans. 28. Rīgas gaidu vienībā līdz ar vadītāju Dr. B. Ahn ir 9 dalībnieces. Darbības pārskatu nolasīja D. Sniedze. Dr. Z. Bērzups sniedza īsu pārskatu par LPF darbību, aicinot tanī iestāties. Draudzes kases pārskats rāda, ka gads beidzies ar prāvu atlikumu. Kases pārskatu, kā arī 1986. g. budžetu 16.400 dol. pieņēma. Valdes sastāvs: Prks O. Sniedze, pr-ka vietnieks A. Kalniņš, sekr. A. Aistrauts, kasiere R. Aistrauts, palīgs M. Cubīns, locekļi J. Kalniņš, J. Siliņš; revīzijas komisijā: L. Dzintars, J. Mednis, A. Serdans.

● Brīvmākslinieces Brigitas Mieces ērģeļu koncerts 9. martā, Pl. 15 St. Paul Episcopal baznīcā, 25 Westminster Rd. un East Ave. stūrī. Programmā latviešu un citu tautu komponistu darbi, ieskaitot korāli „Lai Dievu visi teic", ko Francis Lists komponējis Rīgas Doma baznīcas lielo ērģeļu iesvētei 1884. g. RA

Izdoto karavīru piemiņas diena Zviedrijā

Kapitulācijas dienu jukās 1945. g. maijā, Otram pasaules karam beidzoties ar Vācijas galīgu sakāvi, daļa no spaidu kārtā mobilizētajiem latviešu leģionāriem patvērumu meklējot nokļuva Zviedrijā, kur viņus internēja. Pirmā pēckara ziemā, cenšoties iztapt lielajam austrumu kaimiņam, un lētticības vai aprēķinu dēļ Zviedrijas sociāldemokratu valdība 1946. g. 25. janvārī izdeva 150 latviešus Pad. savienībai. Toreizējā zviedru baznīcas, skolu, laikrakstu un lielākās tautas daļas Zviedrijā protesta vētra pret šo kauna darbu nav norimusi visus pagājušos 40 gadus.

Vēsā un miglainā ziemas rītā Stokholmas stacijā pulcējās latviešu un igauņu grupa, lai ar tūristu autobusu dotos braucienā uz Eksjo, mazo Smālandes pilsētu, no kurienes pirms 40 gadiem, 1946. gada 25. janvārī, Renneslātta nometnē internētos ap 150 baltiešu, lielāko tiesu latviešu, karavīrus ar varu aizvilka uz Trelleborgas ostu un nodeva krievu rokās. Zviedru armija atsacījās izpildīt šo valdības pavēli. Šis brutālais uzdevums bija jāveic policijai.

Pēc 4 stundu brauciena pa dziļi piesnigušajiem Zviedrijas lauku ceļiem autobuss sasniedza Eksjo pilsētu. Zviedru majora Kurta Ekholma vadībā — viņš toreiz, pirms 40 gadiem, bija virsnieks nometnes pārvaldē, braucām vēl gaismā apskatīt bijušās nometnes vietu. Tur meža ielokā stāv vēl dažas koka ēkas internēto virsnieku klubs un ēdamtelpas, pāris saimniecības celtnes un noliktavas. No baltiešu leģionāru nometnes ceļa ziemeļu pusē turpretim nav vairs ne zīmes. Tikai parets priežu mežs un daži apsniguši smilšaini laukumi liecina, ka tur pēc majora Ekholma stāstījuma kādreiz atradās 4—5 vienkāršas koka barakas un teltis, kuŗās 1945./46. gada ziemā stingrā apsardzībā bija ieslodzīti mūsu karavīri. Majors Ekholms dzīvi attēloja toreizējos apstākļus un izrādīja nometnes tuvāko apkārtni ar pāris palikušajām vecām celtnēm. Brauciena dalībnieki varēja foto filmā iemūžināt šo skumjo vietu.

Pēc tam autobuss atgriezās pilsētiņā, kur baltieši ar trim Baltijas valstu karogiem pulcējās Eksjo baznīcā piemiņas dievkalpojumam. Arī daudzi vietējie zviedru iedzīvotāji bija ieradušies, lai būtu svētbrīdī kopā ar baltiešiem. Ievadā zviedru draudzes mācītājs norādīja, ka viss novads atceras un dziļi izjūt toreizējos traģiskos notikumus. Prāvests Leons Čuibe savā svētrunā pieminēja izdotos karavīrus, bet katoļu prāvests Kazimirs Vilnis, kas pats bija klāt Svētā vakarēdiena izdalīšanā izdošanas priekšvakarā, aizlūdza par visiem, kam bija jāiet grūtais Golgātas ceļš uz tālajām vergu nometnēm Sibirijā. Dievkalpojumu ar Lūcijas Garūtas un Andŗa Vītoliņa dziesmām kuplināja baritons Pāvils Johansons.

Baltiešu lāpu gājiens un klusuma brīdis pie Ēkšē baznīcas Zviedrijā, pieminot pirms 40 gadiem Kremlim izdotos latviešu, igauņu un lietuviešu karavīrus. Foto L. Niedre.

Pēc dievkalpojuma brauciena dalībnieki sapulcējās tuvējās sarīkojuma telpās botaniķa von Linnē vārdā nosauktā zālē. Te visus sagaidīja pilsētas kultūras dzīves vadītājs Kennets Jāgsanders ar apsveikumu un Eksjo saimnieces ar garšīgām pusdienām.

Sekojošā piemiņas programmā Kristīne Bergholca lasīja īsu fragmentu no Alfreda Dziļuma Tiesas svētdienas, kuŗā attēlota internēto karavīru ikdiena. Vēsturnieks Jānis Zalcmanis saistošā priekšlasījumā pastāstīja par iemesliem, kādēļ latvieši Otrā pasaules karā cīnījās kopā ar vāciešiem. Pret krieviem — bet nekad nekādā gadījumā par Hitlera neprātīgajām idejām.

Majors Ekholms savā stāstījumā attēloja internēto baltiešu karavīru dzīvi 1945-46. gada ziemā un viņu pēdējās dienas nāves ēnā Renneslātta nometnē. Īsu atmiņu stāstu deva arī toreizējais nometnes vadītājs Sigurds Strands un pārvaldnieks Gustavs Brodins. Divi Eksjo iedzīvotāji, laulātais pāris Eriks un Frida Rudēni, pasniedza prāvestam Leonam Čuibem skaistu altāŗa segu, kuŗu viņu ģimenes tēvs 1920. gadā bija iegādājies Rīgā. Tā sega pēc daudziem gadiem atgriezās brīvo latviešu rokās.

Jau dziļā tumsā visi svinīgā lāpu gājienā ar karogiem devās uz laukumu baznīcas priekšā un ar degošām lāpām izveidoja krusta zīmi, nostājās īsam klusuma brīdim. To noskatījās arī daudzi Eksjo iedzīvotāji, kas vēl atradās mazpilsētas ielās. Pēc piemiņas brīža un Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils un pēc mūsu valsts himnas nodziedāšanas jaunieši satina karogus. 40 gados leģionāru izdošanas sāpīgā brūce nav aizdzijusi.

L. Niedre

No manuskripta līdz grāmatai garš ceļš

Spiestuves Latvijā atpalikušas

Ne tikvien paši rakstnieki, dzejnieki un citi autori žēlojas par iznākušo grāmatu skaita samazināšanos, bet arī vienkāršie ļaudis — lasītāji. Nepiedodami gari ir grāmatas izdošanas termiņi. No manuskripta iesniegšanas līdz grāmatas iznākšanai paiet 550 dienu un pat daudz ilgāk, pāri par diviem gadiem.

Izrādās, ka vainīgas spiestuves un garais ceļš, kamēr manuskripts nonāk pie salicēja, atzīst laikraksts Cīņa šī gada 8. janvāŗa rakstā. Jebšu Rīgas spiestuves apgādātas ar modernākām mašīnām pirms pāris desmit gadiem, ar vecajām mašīnām strādājot izdošanas termiņi bijuši divreiz īsāki.

Kā izdošana notiek, rāda ziņas par apgādu Liesma un Avots. Abas nav veikušas 1984. gada plānu. No paredzētajiem izdevumiem uz 1985. gadu pārslīdējuši 136 grāmatu nosaukumi. No 1985. gada paredzētajiem izdevumiem uz 1986. gadu pārslīdēšot vēl lielāks grāmatu nosaukumu skaits. Šiem apgādiem pašiem spiestuvju nav, to darbs balstās uz citām spiestuvēm jeb tipografijām, kā Rīgā dēvē.

Tā apgādam Avots uz šāgada janvāri Cīņas spiestuve palikusi parādā 80 loksnes salikuma, apmēram četras grāmatas. Salikums ir tikai daļa no grāmatas tapšanas procesa, jāpieskaita iespiešana un iesiešana.

Vēl bēdīgāk ar krāsaino darbu un grāmatu iespiešanu, sevišķi bērnu grāmatām. Tā atklātņu komplekts Pasvešie kaimiņi — nodots spiestuvē 1982. gadā, bet parakstīts iespiešanai tikai 1984. gadā. Līdzīgu gaŗu izdošanas ceļu piedzīvojusi arī grāmata Zvejnieks.

Mākslinieciski sarežģītākus iespiedumdarbus tipografijas pieņemot īpaši negribīgi. Tā apgādam Liesma latviešu glezniecības albuma izdošana resp. iespiešana bijusi jānodod Maskavā. Tur izdošot arī Senekas traģēdijas J. Blaumaņa māksliniecīskajā noformējumā (Tā Rīgā dēvē māksliniecisko apdari, ref.). Ar šādiem darbiem pašu spiestuves galā netiek.

Vispār Latvijā grāmatu iespiešanas un apdares kvalitāte ir zema. Sevišķi labākie fotografi ne labprāt uztic savus darbus iespiešanai.

Lai būtu lielāka peļņa un varētu veikt plānus, spiestuves pieprasa un labprātāk pieņem pasūtinājumus grāmatām ar lielākiem metieniem. To īpaši izjūt apgāds Avots, kuŗam grāmatu metiens nepārsniedz 16.000. Ir jau darbi, kuŗu metiens tikai 1000. Liesmai izredzes labākas, jo tā izdod grāmatas ar metienu caurmēru no 30.000 — 45.000.

Rakstā pieminētie ,,vecie, labie laiki'' — piecdesmitie gadi, kad Latvijas spiestuves laikā izdeva savas grāmatas un pakalpoja arī citām ,,republikām''. Tad nāca lielie pārkārtojumi, kad nodibināja divas galvenās fotografijas apvienības Cīņa un Paraugfotografi, pārējās speciālizēja, pārvēršot par salikšanas, iespiešanas un iesiešanas darbnīcām. Tagad salikums jāved uz iespiešanas darbnīcu, no turienes iespiestās loksnes uz sietuvi. Tā reizēm no viena salikuma iznāk 30 autokravas. Cīņa izkaisīta sešās vietās.

Tipografijās trūkst cilvēku. Tā kādreiz Cīņā strādāja 1200 cilvēki, pēc pārorganizēšanas vairs tikai puse. Saliktuvē gan ir 21 saliekamā mašīna, bet pie tām strādā tikai deviņi burtliči.

Kāpēc tik lielā spiestuvē tik maz burtliču, to pasaka raksta tālākajā daļā. Burtličus, iespiedējus un citus spiestuves darbiniekus sagatavo īpaša tipografijas skola. Tur katru gadu izlaiž jaunus speciālistus. Tie neierodas tur, kur darbs norādīts, bet aiziet tur, kur labāki darba apstākļi un vairāk maksā. Tieši no grāmatu spiestuvēm labākie aiziet uz preses namu, kur saliek un iespiež laikrakstus un žurnālus. Savas mazas spiestuves ir daudziem uzņēmumiem, tur labāk maksā un sagādā apmešanos. Pat kolchozi iekārtojuši mazas spiestuves, kur apdrukā politēna maisiņus un iesaiņojamos papīrus.

Bez tam visu spiestuvju mašīnas: saliekamās, iespiežamās, kopējamās un citas pavisam novecojušās. Spiestuvēs vairumā saliek ar vecajiem svina linotipiem. Jaunās foto salikuma mašīnas ļoti dārgas un vienkārši arī nav.

Apgādu, poligrafijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas priekšsēde I. Reimane sola uzlabojumus šogad, jo divpadsmitajai piecgadei paredzēts vērienīgs projekts. Šogad vien plānots fotosalikumā salikt 800 loksnes, apmēram 30 grāmatas, bet nākamajos gados 2000—3000 lokšņu apjomā. Bet tie tikai solījumi.

Latvijā no manuskripta līdz grāmatai ir gaŗš ceļš. Vispirms autora nodoto manuskriptu izvērtē īpaša vērtēšanas komisija, tad tā iet uz cenzūru, no turienes uz apgāda redakciju, tad tikai uz spiestuvi, kur sastāda grāmatas pasi ar īpašu numuru, paraksta iespiešanas atļauju un nodod saliktuvē.

Pēteris Bauzis

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Šņabis bīstamāks par kaŗu

Arī Polijā ieviesies dzeršanas netikums.

Polijā dzeršanas netikums izplatījies tikpat plaši kā Padomju savienībā, tikai laikraksti mazāk par to raksta.

Kā ziņo vācu ziņu aģentūra (dpa) no Varšavas, poļi šņabi uzskata bīstamāku pat par kaŗu. Vēl vecajā gadā laikrakstos publicētajā aptaujā 1983. gadā 52 proc. baidījās no jauna kaŗa izcelšanās, bet 57 proc. no alkohola lielā patēriņa. Pēc iztaujāto domām alkoholisms ir lielākais drauds ne tik vien Polijai, bet visai pasaulei.

1984. gadā izdarītajā aptaujā par tautas uzskatiem un noskaņojumu alkohola patēriņu par vislielākajām briesmām atzina jau 64 proc, bet kaŗa izcelšanās draudus — vairs tikai 43 proc. Līdz ar to bailes no kaŗa noslīdēja trešajā vietā, jo bailes poļu vidū radījusi arī gaisa un apkārtnes piesārņošana, kaut Polijā apkārtnes un gaisa piesārņošana nenotiek tik strauji kā Rietumeiropas rūpniecības valstīs, arī Austrumvācijā un Čechoslovakijā. Tomēr jau 50 proc. iztaujāto poļu par bīstamu visai cilvēcei atzina gaisa un apkārtnes piesārņošanu.

Poļu tautas vienībai bīstama ir arī veco tikumu atmešana, narkotisko vielu lietošana, kas izplatās Polijā arvien vairāk. Veco tikumu atmešanu par bīstamu uzskata 42 proc. no 1231 iztaujātām personām visu slāņu iedzīvotāju vidū. **P. B.**

DETROITA

● Draudzīgā aicinājuma atceri Detroitā atklāja Latviešu Apvienības Detroitā kultūras un sarīkojumu daļas vadītāja Daina Medne. Par galveno runātāju bija aicināta dzejniece Inta Purva, kas interesantā un saistošā stāstījumā klausītājus vispirms iepazīstināja ar savu dzeju. Viņas dzeja esot ļoti personiska un brīva un neesot pakļauta atskaņu žņaugiem.

Turpinājumā sekoja stāstījums par izglābtām retām grāmatām no Latvijas sūtniecības Francijā, pirms šo sūtniecību pārņēma Pad. savienība. Dažas no šīm grāmatām ir tikai vienīgie eksemplāri visā pasaulē. Grāmatas izdotas 1800-os gados, tās ir vārīgas, trauslas, — jāapietas ļoti saudzīgi. Savu saistošo stāstījumu par literatūru gadsimta soļos I. Purva beidza ar laikmetīgām un pamācīgām dzejām no Fr. Mālberga un Esenbergu Jāņa..

Detroitas vanadžu priekšniece Ņina Trubača pasniedza Intai Purvai ziedus. Detroitas Daugavas vanagu priekšnieks Vilis Kalniņš pasniedza aploksni Detroitas latviešu skolas pārzinei Alīsei Lenšai. Ievadot skolēnu priekšnesumus, Alīse Lenša pateicās par Draudzīgā aicinājuma atbalstu skolai: Elzai Rudzītei, Dainim un Irmai Rudzīšiem, Andrejam Oltem un Latviešu Apvienībai Detroitā.

Sekoja skolēnu priekšnesumi, sākot ar 2. klasi. Piedalījās Tālis Daiga, Andris Žukovs, Matīss Kukainis, Paulis Markovs, Laila Jēkabsone. 6. klase kopīgi skandēja tautasdziesmas, 7. klases skolniece Larisa Lāce deklamēja Aspāzijas dzejoli un Inta Kukaine Raiņa Kalnā kāpēju.

Aktu beidzot Daina Medne uzaicināja kopīgi nodziedāt Tev mūžam dzīvot, Latvija. **AD**

RM

NSM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Grāmatas dāvanām

Laiks, telpa, ļaudis IV daļa	40.00
Z. Aistars — Ievainots zelts, stāsti	$13.50
I. Viksna — Nevienu mūs nedzird	$12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
J. Širmanis — Pīkstīte	$10.00
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
V. Janelsiņa — Nozagtais eņģelis	$17.50
Eg. Grīslis — Lūgsim Dievu, meditācijas	$17.50
L. Bērziņa — Viena nedēļa Ernas dzīvē, rom.	$15.00
Latviešu kaŗavīrs pēc Otrā pasaules kaŗa, nr.9	$30.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā	$18.00
A. Šilde — Valstsvīri un Demokrati	$21.00
1905. gada revolūcijas cīņu un sodu dienās	$9.00
Garīgs apskats II	$15.00
M. Kalniete — Logā kāpj varavīksne	$12.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
E. Aistars — Sāksim vēlreiz, rom.	$16.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
P. Apkalns — Dievam, Tēvzemei, Brīvībai	$ 7.50
O. Akmentiņš — Lielais kurzemnieks Amerikā	$15.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III	$42.00
Rūgtais Apinis — 58	$ 5.00
O. Perro — Vēstures veidotāji	$20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
Latviešu kaŗavīru dziesmas ar notīm	$12.50
Latvija — sienas kartes	$12.50
Latvijas un Padomju Krievijas miera līgums	$ 7.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
V. Hazners — Varmācības Torņi —II	$49.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Priekulieši — Atceres	$42.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās — no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
Sestdienās — no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Inta Tauriņš

GRUPU LIDOJUMI UZ RĪGU 1986.g.

APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ „LATVIJA"
ASV pasažieri visām grupām var pievienoties Nujorkā.
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI UN TALLINA
Visam grupam 16 dienas Rīga.

Riga—Groups 1986:

1)	May 9 — May 28,	Can.$2200.-(US$1700.-)
2)	May 23 — Jun. 11,	Can.$2200.-(US$1700.-)
3)	Jun. 13 — Jul. 2,	Can.$2500.-(US$1950.-)
4)	Jun. 27 — Jul. 16,	Can.$2500.-(US$1950.-)
5)	Jul. 4 — Jul. 23,	Can.$2500.-(US $1950.-)
6)	Jul. 18 — Aug. 6,	Can.$2500.-(US$1950.-)
7)	Aug. 8 — Aug.27,	Can.$2500.-(US$1950.-)
8)	Aug.22 — Sep. 10,	Can.$2400.-(US$1850.-)
9)	Sep. 5 — Sep. 24,	Can.$2400.-(US$1850.-)

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.
Individuāli izkārtojams saīsināts uzturēšanās laiks Rīgā.
Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Visās tūrēs ieskaitīts:
lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9
TEL.: (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Laimonis
labo
automašīnas

labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

MAPLE LEAF TRAVEL

LIDOJUMU MAKSAS UZ:

Londonu,	sākot ar 449.00
Amsterdamu,	sākot ar 498.00
Floridu,	sākot ar 169.00
Mexico,	sākot ar 399.00
Jamaica,	sākot ar 269.00
Barbados,	sākot ar 399.00

Ar hoteli vairāk.

Mums ir tūres un lidojumi visur.
Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351

655 St. Clair Ave W.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● **BATUN izsūtījis janvārī datētu aicinājumu ziedot šīs organizācijas darbībai un maksāt biedru naudu 12 dol. gadā, pensionāriem 3, studentiem 5 dol. Tā darbojusies vairāk nekā 15 gadu. Šī gada darba mērķis paredzēts Eiropas Koptirgus valstis un Karaību jūras valstu apvienības apmeklējumi. Abas valstu grupas ir izrādījušas interesi un Baltijas valstu apstākļu izpratni. BATUN budžets ir pieticīgs. Darbinieki ziedo savu laiku, zināšanas, izdomu un enerģiju, bet tiem nepieciešami līdzekļi. Aicinājumam pievienota brošūra angļu valodā par BATUN darbu.**

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes nama iegādei saziedoti 154.100 dol. Draudzei ir nams Bruklinā, kur dzīvo māc. R. Zariņš un atrodas kanceleja, bet ir nodoms iegādāties jaunu namu. Ņudžersijas īpašuma iegādes fondā ir nepilni 105.000 dol., kam var pieskaitīt novēlējumu draudzes speciālam rezerves kapitālam 28.000 dol, kopā gandrīz 133.000 dol. Novads meklē piemērotu īpašumu, kur bez dievkalpojumiem varētu notikt arī skolas mācības un dažādas sanāksmes. Apvienotais bērnu vasaras nometnes, lauku īpašuma un atpūtas nama 1985. gada budžets izpildījies 125.900 dol. apmērā. Nometnes un lauku īpašuma ienākumi bijuši gandrīz 94.000 dol., bet atpūtas namam 32.000 dol. Nekustamā īpašuma vērtība Katskilos ir 275.000 dol. Draudzes pensiju fondā ir 69.000, bet Palīdzības fondā pāri par 40.000 dol. Draudzes skolu padome no saviem kases līdzekļiem nodibinājusi fondu, no kura izmaksās pabalstus jaunu skolotāju sagatavošanai, un tālākai paidagoģiskai izglītībai. Draudzes izdevums Baznīcas Ziņas iznākušas 35 gadus, šogad tas iznācis četras reizes, katrā pa 1600 eksemplāriem. Pirms 16 gadiem dāvāto mazo autobusu Rīdzinieks lieto Longailendas novads. Nobrauktas gandrīz 74.000 jūdzes, bet pēdējos divos gados kopā tikai 3700 jūdzes.

● Ņujorkas latviešu draudzes skolās skolēnu skaits mazliet mainījies, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Longailendas pamatskolā bērnu skaits pieaudzis no 20 uz 32, Bronksas skolas, kas darbojas Jonkeros, sarucis no 42 uz 40 un Ņudžersijas no 36 uz 33, kopā 105 skolēni vai par 7 vairāk nekā gadu iepriekš. Longailendas vidusskolā arī dalībnieku skaits audzis no 9 uz 10, bet Bronksas skolā samazinājies no 23 uz 22. Pavisam draudzes skolās mācās 137 bērni. No pagājušā gada pamatskolu desmit absolventiem 9 turpināja mācības draudzes vai vasaras vidusskolās.

● Laiakraksts The New York Times 27. februāŗa numurā ar neparastu virsrakstu „Elagu Vaba Eesti" (Lai dzīvo brīvā Igaunija) bija ievietojis rakstu, kā igauņi prot ietekmēt ASV kongresa locekļus un valdību. Pāri par 20 kongresa locekļi savās runās un iesniegumos atzīmējuši Igaunijas neatkarības dienu. Daži kongresa locekļi pārspieduši kongresa protokolos Baltiešu tribunāla dokumentu Kopenhagenas manifests, kas apskata Igaunijas, Latvijas un Lietuvas okupāciju. Igauņu mācītājs 12. martā teiks kongresa atklāšanas lūgšanu.

Pēc 1980. gada skaitīšanas ASV ir tikai 26.000 igauņu izcelsmes amerikāņu, 92.000 latviešu un 742.000 lietuviešu. Tātad nepilns miljons amerikāņu par savas izcelsmes vietu var atzīmēt Baltijas valstis. Ietekmi panākusi pavisam maza grupa. Amerikas igauņu nacionālās padomes 50 locekļu strādā tikai nepilnu darba laiku un nesaņem nekādu atlīdzību, bet katru gadu viņi bombardē ASV kongresu, lai tas atzīst Igaunijas neatkarības dienu 24. februārī. Padomes priekšsēdis Juhans Simonsons katra gada sākumā piesūta katram kongresa loceklim atgādinājumu par krievu nepārtraukto atrašanos Baltijas valstīs, aicinot kongresā teikt dažus vārdus par nelāgo okupāciju. Rakstiem seko atgādinājumi pa telefonu; sevišķi tiem kongresa locekļiem, kas iepriekšējos gados bijuši labvēlīgi.

Kaut kongresā viņiem bijuši labi panākumi, vēl lielāks triumfs tiem ASV valdības iestādēs. Viņi pārliecinājuši Rēgena valdības locekļus izdot pēdējos piecos gados vēstījumu par Baltijas valstu brīvības dienu 14. jūnijā. Rēgens ir pirmais prezidents, kas rēgulāri šo tematu apskata, nosodot padomju apspiedējus. Simonsons norāda, daudz palīdzējis tas, ka runā par baltiešiem, kas paši nevar runāt. Rakstam pievienots zīmējums, kur Baltijas valstis vicina ar roko uz Balto namu.

● Ārija Kellija piemiņas pēcpusdienā 23. februārī Betlēmes baznīcas zālē Bruklinā Prof. Anatolijs Bērzkalns referēja par mākslinieku. Dzimis 1922. gada 27. jūnijā Madonā, miris 1986. gada 5. janvārī Floridā, kur Kellijs bija aizbraucis atvaļinājumā no Denveras. ASV iebraucis 1949. gadā no Regensburgas, sākumā apmeties Konektikatā, ar 1952. gadu Bruklinā, bet 1973. gadā pārcēlies uz Denveru, kur nodzīvojis 12 gadus. Dziedājis baritona partijas sešās oratorijās, visvairāk Bruno Skultes sakrālās mūzikas uzvedumos Betlemes baznīcā Bruklinā. Iedziedājis trīs skaņu plates, viena tikai ar Jāņa Ķepīša solo dziesmām. Dziedājis privātās operu sabiedrībās Ņujorkā, sevišķi Verdi operās. Mūzikas profesors A. Bērzkalns referātu papildināja ar mūzikāliem atskaņojumiem. Tur bija T. Dibuā kantāte Kristus pēdējie septiņi vārdi no koncerta Bruklinā 1957. gadā, Alfrēda Kalniņa skaņdarbu vakara izvilkumi no 1965. gada koncerta, Jāņa Ķepīša solo dziesmas skaņu platē un Verdi operu ārijas, ko K. Kellijs dziedājis radio raidījumos Manhatenā 1962. gadā. Skatē bija redzamas A. Kellija gleznas, foto uzņēmumi, rokrakstu un nošu paraugi. Vk

MILVOKI

● Milvoku DV apvienības Latviešu leģiona dibināšanas atceres sarīkojumu 22. februārī ievadīja priekšn. V. Zālīša uzruna. Pēc tam virspulkvedis A. Silgailis brīvā stāstījumā raksturoja Leģiona tapšanu, asiņainās cīņas pret lieliniekiem un latviešu militārās vadības cenšanos iespējami saglabāt mūsu karavīrus krievu un vāciešu viltīgajā politiskajā spēlē. Vissmagākos zaudējumus leģionāri cieta tieši Kurzemes kaujās, tomēr mūsu vīri un jaunekļi drošsirdīgi cīnījās līdz pēdējam brīdim. Tālāk virspulkvedis statistiski apskatīja Leģiona izveidošanos un komplektēšanos no dažādām ieroču grupām. Par leģionāru varonību stāsta daudzi militāru rakstu autori, cildinot viņu drosmi un nepiekāpību. Arī daudzie izcilie apbalvojumi pastiprina šīs liecības, un tomēr karā beigās leģionāriem atvērās dažādas gūstekņu nometnes līdz ar nepelnītām ciešanām, badu un salu nekurinātās telpās.

Šeit dzima Daugavas Vanagu organizācija, kas sevī ietvēra ne tikai leģionārus, bet ikvienu latvieti. DV ir cīņas turpinātāji. Mēs joprojām prasām savu zemi, savas tiesības uz brīvību, un mūsu cīņa nav vēl galā, jo to dzird visa brīvā pasaule. Arī tautieši Latvijā apspiedēju jūgā nav aizmirsuši brīvību un gaida jaunu sauli uzlēcam dzimtenē.

Klausītāju pilnā zēle uzgavilēja sirmajam runātājam, un vanadzes pasniedza ziedus.

Priekšnesumu otrā daļā tenors Aleksandrs Kitta pianista V. Treimaņa pavadījumā jauki noskandēja A. Melli (V. Mežezera) Lūgšanu, J. Norviļa Dzimtene (V. Vere) un A. Žilinska Mājās (Fr. Bārda). Dzimteni atkārtoja.

Pianists Voldemārs Treimanis atskaņoja A. Kalniņa Balādi. Vakara raksturam piemērotas 6 dziesmas veiksmīgi nodziedāja Milvoku DV vīru koris dir. E. Brusubārža vadībā. Par zemi, ko mīlam, (K. Alberta) sekoja četras Imanta Saksa dziesmu aranžējumi. Daudz ziedu un aplausu. E.P.

Cāļa krūts ar firziķu pildījumu

6 cāļa krūtis
1 tējk. sāls
3 svaigi firziķi
1/2 tases svaigu sakapātu sīpolu
1/2 tases sakapātu riekstu (cashews)
1/2 tējk. ingvera (ginger) pulv.
1/4 tases sviesta
Svaiga firziķu mērce

Cāļa krūtis atbrīvo no kauliem un ādas un sagriež gareniski uz pusēm. Izdauza plakanas un apkaisa ar sāli. Sagatavo pildījumu: firziķi nomizo un smalki sagriež, pievieno sīpolu, riekstus un ingvera pulveri. Maisījumu uzliek uz katra gabala, satin rullī un nostiprina ar kociņu. Sviestu izkausē pannā, kas izklāta ar alvas papīru. Cep 350°F temper. 25 min. Pēc tam cāļa krūtis apgriež un cep vēl 20 min. Pasniedz ar firziķu mērci.

Firziķu mērce.

Sagriež šķēlēs 2 nomizotus firziķus. Pieliek 1/2 tases brūnā cukura, 2 tējk. sinepju, 1/4 tējk. sāls, 1 tasi skāba krējuma un 1 ēdamk. brendija. Maisījumu uzkarsē 5 min.

Smilšu torte

100 g. sviesta
6 olas
250 g. cukura
250 g. kartupeļu miltu
2 tējk. cepamā pulvera
1/2 citrona miza
pūdercukurs pārziešanai

Sviestu saputo, pārmaiņus pieliek olu dzeltenumus, cukuru un izsijātus miltus ar cepamo pulveri. Labi samaisa, pieliek saberztu citrona mizu un saputotus olu baltumus. Liek sagatavotā formā un cep 425°F 50—60 min. Lai torte nepaliktu par brūnu, pārklāj ar pergamenta papīru. Atdzisušu pārklāj ar izsijātu pūdercukuru.

Aleksandra torte

400 g sviesta, 200 g cukura, 500 g miltu, 1/2 citrona miza, 400 g ievārījuma, citrona glazūra, augļi garnēšanai.

Sviestu saputo ar cukuru, pieliek saberztu citrona mizu un piejauc izsijātus miltus. Mīklu labi sastrādā un atdzesē, tad sadala 3 daļās, uzliek uz pergamenta papīra un plāts vai liek sagatavotā formā un cep 350°F. Kad ripas atdzisušas, aplaista ar ogu sulas atšķaidījumu un pilda ar ogu ievārījumu. Ripas liek citu uz citas un pēdējo kārtu pārvelk ar citrona glazūru. Grezno ar augļiem.

LŪGUMS

kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1986. g. abonementa maksas, kas redzamas maksāšanas zīmē katrā laikr. numurā.

City of Toronto

Toronto pilsētas

Atkritumu savākšanas plāns

Lielā Piektdiena — 1986.gada 28. marts

Lieldienu pirmdiena — 1986. gada 31. marts

ir pašvaldības noteiktas svinamdienas. Abās iepriekš minētajās dienās atkritumus neaizvāks.

Atkritumu savākšana 24. marta un 31. marta nedēļā būs šāda:

24. marta nedēļā jāievēro, ka ceturtdienas un piektdienas savākšana notiks vienu dienu agrāk —

pirmdien, 24. martā — rēgulāra savākšana
otrdien, 25. martā — rēgulāra savākšana
ceturtdienas, 27. marta, savākšana — notiks trešdien, 26. martā
piektdienas, 28. marta, savākšana notiks ceturtdien, 27. martā.

31. marta nedēļā jāievēro, ka pirmdienas un otrdienas savākšana notiks vienu dienu vēlāk —

pirmdienas, 31. marta, savākšana notiks otrdien, 1. aprīlī
otrdienas, 1. aprīļa, savākšana notiks trešdien, 2. aprīlī
ceturtdienā, 3. aprīlī, būs rēgulāra savākšana
piektdienā, 4. aprīlī, būs rēgulāra savākšana

Trešdien, 26. martā, un trešdien, 2. aprīlī, NESAVĀKS ne laikrakstus, ne smagos priekšmetus. Laikrakstu un smago priekšmetu savākšanu izdarīs trešdien, 9. aprīlī.

Jūsu sadarbība, izliekot atkritumus savākšanai īstā dienā, tiks atzinīgi novērtēta.

Atgādinājums: Toronto ir 17 pārstrādāšanas savāktuves stiklam un skārdenēm. 1985.g. decembŗa mēnesī savākts 276 tonnas laikrakstu, 24 tonnas stikla un 8 tonnas skārdeņu. Tuvākai informācijai zvanait 392-7742.

Lūdzu neievietot saplīsušus stiklus vai citus asus priekšmetus plastikas atkritumu maisos.

R. M. Bremner, P. Eng., F.I.C.E.,
Commissioner of Public Works

Sekmīgs darbs Freiburgā

DV 5. Globālo dienu rīcības komitejas sēdē priekšsēdis O. Baltputnis ziņoja par paveiktiem priekšdarbiem.

Sakārtots un koriem izsūtīts nošu krājums GD kopkoru koncertam. Izraudzīti virsdiriģenti: Lilija Zobena un Leslijs Ists no Anglijas, Auseklis Pērkons no Kanadas un Gaida Rulle no Zviedrijas. No DV Kanadas vīru koŗa saņemts apstiprinājums, ka viņi sarīkojumā piedalīsies ar uzvedumu ,,Kad pārnāksi, bāleliņ'' un vīru koŗa koncertu. Tāpat tālie viesi skandēs dziesmas kritušo varoņu pieminekļa iesvētīšanas svētbrīdī Bērzainē. Tur atskanēs arī Minsteres Latviešu ģimnazijas jaunās saimes balsis, lai vēlāk Globālo dienu atklāšanā Kolpingmājā dotu uzvedumu: dziesmās, dainās un dejās. Ar Stokholmas latviešu teātŗa vadību panākta vienošanās par R. Blaumaņa Skroderdienas Silmačos izrādi. Vietējās zemes devumā dzirdēsim ,,Ķelnes prāģerus'' un operdziedātājas Melitas Mičules koncertu.

Daudzinās Globālo dienu mudi — vienoti pasaules tālēs, vienoti Latvijai.

Rīcības komiteja ir noīrējusi hoteļus un jaunatnes mītnes ap 460 viesu izvietošanai. Šo istabu rezervācija izdarāma līdz 31. martam. Freiburgas informācijas centrs savukārt ar apzīmējumu — 5. Welttreffen Daugavas Vanagi — sagatavojis speciālas istabu rezervācijas kartes Freiburgas tūrisma birojam — individuālai istabu rezervācijai. Šie pieteikumi izdarāmi vēlākais līdz 17. maijam. Visi informācijas materiāli, kopā ar krāsaino Kolpingmājas prospektu un GD norišu lapiņu, izsūtīti DV nodaļām un interesentiem. RK lūgusi informāciju nodot tālāk arī tiem, kuŗi to vēl nebūtu saņēmuši. Papildus informācija un istabu rezervācija pieprasāma: O. Baltputnis, Generaloberst-Beck-Str. 10, 2080 Pinneberg; tālr. (04101) 28259.

GD atsevišķo nozaŗu vadītāji ziņoja par iecerēto un padarīto. Par daiļamatniecības izstādi rūpējas V. Bērziņa. DV grāmatu un periodikas skate ir P. Strantes pārziņā. DV nekustāmo īpašumu pārskatu kārto M. Liepa un R. Polis. Paredzēta arī Pētera Purmaļa gleznu un grafikas skate. Tāpat īpašu izstādi iekārtos A. Seeber-Rugāja no Minchenes.

GD sarīkojumus Freiburgā pārzinās K. Bērziņš. Viņa izkārtojumā risināsies arī Jaunatnes saiets, kuŗā piedalīsies ,,Kaķīši'' no Straumēniem Anglijā, MLĢ saime, referenti u.c. dalībnieki no vairākām zemēm.

Par vanadžu salidojumu ar tematu — Latviete svešā zemē — gādās I. Nolle-Blūmfelde. Apsolīta vanadžu goda priekšn. M. Ķeņģes un priekšnieces A. Liepiņas līdzdalība. Paredzams, ka tālo viesu vidū redzēsim arī DV goda biedru archibīskapu A. Lūsi, piedaloties pieminekļa iesvētīšanā Bērzainē, oikūmēniskā dievkalpojumā Freiburgas Mātes baznīcā un delegācijā pie pāvesta Romā.

GD transportus un izbraukumus Švarcvaldē, kopā ar autobusa vadītājiem brāļiem Herlingiem no DV Bērzaines nodaļas, plāno A. Burmeisters. Apzināts maršruts un izveidota raita autobusa satiksme no mītnēm uz sarīkojumiem un vakaros atkal atpakaļ.

Globālo dienu laikā no 17. līdz 23. jūnijam notiks interni izkārtotas sporta sacensības galda tenisā, novusā, šachā un šaušanā. Piedalīties var katrs GD dalībnieks. Par sportistu savlaicīgu apzināšanu rūpējas DV zemju sporta nozaŗu vadītāji. Šādā sadarbībā ar DV pārstāvi A. Freimani jau izkārtota Anglijas un Vācijas volejbolistu tikšanās, kas notiek pirmo reizi trimdā. Plānota arī latviešu šachistu kopējās vienības sacensība pret Freiburgas vācu šacha klubu. Šobrīd vēl pārbauda, vai to pašu iespēs arī mūsu basketbolisti. Pat Kanadas latviešu futbolisti apjautājušies par ciemošanās un sacensību iespējām ar Eiropas latviešu futbolistiem. Šādi pamazām īstenojas iecere par GD dalībnieku aktīvitātes un paaudžu sadarbības veicināšanu.

Rīcības komiteja rūpīgi izvērtēja O. Baltputņa un kasieŗa A. Tipša iesniegto Globālo dienu budžetu, kas ieņēmumos un izdevumos paredz ap 160.000 DM apgrozību.

Daudzo pienākumu un uzdevumu virknējumā iekļaujas arī Bērzaines pārvaldnieks S. Spurdziņš un DV Bērzaines nodaļa. Bērzaines sēžu zālē jau 16. un 17. jūnijā notiks DV CV sēdes. Sekos GD atklāšanas pirmais cēliens. Turpinājumā daudzi viesi vēlēsies apskatīt Bērzaini, lai GD izskaņā piedalītos Jāņu sagaidīšanā.

Sēdes nobeigumā tās dalībnieki pievērsās Lommeles svētceļojumam, kas notiks 15. jūnijā DV Beļģijas nodaļas izkārtojumā. O. Baltputnis savukārt deva paskaidrojumus par braucienu uz Romu, kas sāksies 23. jūnija pēcpusdienā.

I. Balodis

OTAVA

● Otavas Korporāciju kopas jaunās amatpersonas 1986. gadam: seniors I. Cenne, Latvus, viceseniors J. Mazpolis, Latvus, sekretārs M. Sausiņš, Patrus.

24. maijā kopa svinēs 25 g. dibināšanas atceri ar aktu un sekojošu dāmu vakaru.

● 8. martā Miera draudzes dāmu komitejas rīkotais garīgais koncerts pulcināja atsaucīgu klausītāju saimi. Diriģentes Brigitas Alkas vadītais vokālais ansamblis ar Juri Ķeniņu (čello), Brigitu Alku (klavieres) izpildīja Galupi Adagio, J. Mediņa Āriju un Vivaldi sonātu nr.1.

● 17. martā pl. 19 Miera draudzes sabiedriskās telpās — iepazīšanās ar J. Mieriņa dāvāto kompjūteru; šī projekta vadītāji — Juris Mazutis un Miķelis Svilāns. Interesenti un organizāciju pārstāvji lūgti pieteikties pie M. Svilāna — 592-1153. Kompjūteram ir arī latviešu burti.

● Miera draudzes gada sapulcē 23. februārī par draudzes priekšnieku ievēlēja līdzšinējo — E. Jēkabsonu. Divi pārvēlamie valdes locekļi vairs nekandidēja. To vietā ievēlēja M. Pārupi un Dr. I.Cenni.

קאנאדער יידישער קאנגרעס הקונגרס היהודי הקנדי

Joint Community Relations Committee
of the
CANADIAN JEWISH CONGRESS
CONGRES JUIF CANADIEN

March 10, 1986

Mr. Murray H. Chercover,
President & Managing Director,
CTV Television Network Ltd.,
42 Charles Street East,
Toronto, Ontario
M4Y 1T5

Dear Mr. Chercover:

This coming Wednesday, your network is scheduled to air an episode of the ongoing NBC fictional series «Highway to Heaven» in which a Holocaust survivor is hounded by a neo-Nazi by the name of Jan Baltic.

We have been in touch with the World Jewish Congress in New York, of which we are a member, and they on their and our behalf have written NBC to dub another name over the offensive «Baltic». We hope this request is heeded.

In our call that Nazi war criminals be brought to justice and that neo-Nazis be combatted, we have always stressed that at fault are individuals and not nationalities, criminals and not communities.

To give the name «Baltic» to the villain unfairly and gratuitously casts aspersions on a whole group of Canadians whose ancestry is in one of the Baltic republics. We therefore very much share the concern of members of Canada's Baltic community on this matter. By way of this letter (delivered via courier) we want to join the Canadian Council of Christians and Jews in letting you know of our concern.

Sincerely yours,

David Satok
National Chairman

Baltiešu aizstāvju skaits vairojas

Redakcija 18. martā saņēma ar 14. martu datētu Baltic Federation in Canada presei domātu informāciju un dažu iesniegumu kopijas, kas attiecas uz CTV 12. marta raidījumu Highway to Heaven epizodu The Torch, kuŗā nacistu terroristam dots Jan Baltic vārds. Mums žēl, ka iepriekš minētās kavēšanās dēļ Baltic Federation in Canada visu piesūtīto informāciju nebija iespējams izmantot. Atzīmēsim, ka apvienības prezidents Dr. Guntis Siliņš šajā informācijas lapā cita starpā raksta:

,,It is with deep regret that the Baltic Federation in Canada has been forced to ask the Attorney General of Ontario, the Hon. Ian Scott, to lay charges against the CTV Television Network and its president, Murray Chercover, for willfully promoting hatred of an identifiable racial group.

The Federation has asked for action under the same section of the Criminal Code of Canada which was successfully — and rightly — used to prosecute publisher Ernst Zundel. The Federation has reacted in disbelief and dismay at the racial defamation in the March 12 episode of the Michael Landon series, Highway to Heaven, which in the words of a CTV release, depicts ,,... Everett Soloman, a concentration camp survivor, (who) is targeted by neo-Nazi terrorist Jan Baltic'' and members of the Baltic family.

Dr. Guntis Siļins, president of the Baltic Federation, explained: ,,It is we, the Baltic people, who are the Solomans. We have been dragged through Nazi death camps and Soviet concentration camps. Baltic survivors of both have rebuilt their shattered lives in Canada. To insist on the name ,,Baltic'' for depraved persons like those depicted in the episode, The Torch, not only reawakens the agony of their imprisonment all over again but denigrates their suffering and defames the entire, 100.000 strong Baltic community.''

Mēs jau publicējām Canadian Council of Christians and Jews baltiešu protesta atbalsta vēstuli. Par lielu panākumu jāuzskata Canadian Jewish Congress atbalsts, kuŗa tekstu nododam mūsu lasītājiem.

Cik mums zināms, tad raidītāja vadība vispirms reaģējusi uz archibīskapa A. Lūša sūtīto protestu. Atbildes vēstulē norādīts, ka raidītājam nav bijis nolūks kaitēt baltiešu labajam vārdam.